
JON FOSSE
ÜÇLEME
Norveççeden Çeviren: Banu Gürsaler Syvertsen
onokl
Edebiyat

ÜÇLEME

Uyanıklık
Olav'ın Hayalleri
Gece Yorgunu

Jon Fosse

MonoKL Edebiyat
Yapıtın Özgün Adı: *Trilogien*

© Jon Fosse, 2014
Bu kitabın yayın hakları Rowohlt Verlag Gmbh aracılığıyla alınmıştır.
© MonoKL Yayınları, 2021

Bu çeviri, NORLA'nın çevirmen destek fonlarından yararlanılarak yayımlanmıştır.

Sertifika Numarası: 22834
ISBN: 978-605-06775-8-4
Birinci Basım: 2021 Şubat
Norveççeden Çeviren: Banu Gürsaler Syvertsen
Editör: Volkan Çelebi
Düzelti: Ayşegül Ergül Aslan
Kapak Tasarım: Sancar Dalman
Baskı Hazırlık: Yeşim Ercan Aydın

Baskı: Pasifik Ofset Ltd.Şti.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
Haramidere - İstanbul
Sertifika Numarası: 12027

MonoKL Yayınları
Uğur Mumcu Mah. Serçe Sok. No: 33 D: 3
Kartal - İstanbul
e-posta: editor@monokl.net
www.monoklkitap.com

ÜÇLEME

Uyanıklık
Olav'ın Hayalleri
Gece Yorgunu

Jon Fosse

Norveççeden Çeviren:
Banu Gürsaler Syvertsen

Monokl
Edebiyat

Jon Fosse, 1959 yılında Haugesund'da doğdu. Norveçli oyun, öykü ve roman yazarıdır. Son dönem Norveç edebiyatının dünya edebiyatına armağan ettiği en önemli yazarlardan birisi sayılmaktadır. *Üçleme* ile Nordic Council's Literature Prize'a layık görülmüştür.

Monokl, Jon Fosse'nin kitaplarını yayımlamayı ve okuyucusuna dünya edebiyatının farklı tatlarını armağan etmeyi sürdürecektir.

UYANIKLIK

I

Asle ile Alida Bjørgvin sokaklarında dolaşıyorlardı, Asle sahip oldukları ne varsa iki çıkın yaparak, omzuna vurmuştu, elindeki keman kutusunda Sigvald Baba'dan miras kemanı taşıyordu, Alida'nın elindeyse içinde azık bulunan iki torba vardı ve saatlerdir başlarını sokacak bir oda bulabilmek için Bjørgvin sokaklarında dolaşıp duruyorlardı, ne var ki kiralık bir yer bulmak imkânsızdı, hayır diyorlardı, maalesef kiralık odamız yok, hayır diyorlardı kiraya verebileceğimiz bütün odaları verdik, böyle diyorlardı, işte bu yüzden Asle ile Alida sokaklarda dolaşıyor kiralık bir oda bulabilmek için kapıları tek tek çalıyorlardı, ancak evlerin hiçbirinde kiraya verilecek oda yoktu, sonbaharın bu son günlerinde soğuktan ve karanlıktan korunmak üzere ne yapacaklar nereye sığınacaklardı, bir yerlerde kiralık bir oda olmalıydı, iyi ki yağmur yağmıyordu ama her an yağabilirdi, böyle dolaşmaya devam edemezlerdi, niçin hiç kimse onlara başlarını sokacak bir yer vermiyordu, acaba herkesin Alida'nın karnının burnunda olduğunu görmesi miydi bunun nedeni, görünüşe göre her an doğurabilirdi, belki de nikâhlı olmadıklarından karı koca sayılmıyorlardı,

ama karşıdan bakanlar bunu anlayabilir miydi, kim bilir belki de anlıyorlardı, zira kendilerine kiralık bir oda verilmemesinin bir sebebi olmalıydı, Asle ile Alida bir rahibin önünde evlenmek istemiyor değillerdi ki, buna nasıl vakit bulabileceklerdi, yaşları en fazla on yediydi ve elbette düğün yapacak paraları yoktu ama temin eder etmez gerçek bir nikâh yapacaklardı, rahip gelecekti, yemekleri hazırlaması için aşçı tutulacaktı, düğün demek kurulacak, kemancı tutulacaktı, yani bir düğünde olması gereken ne varsa olacaktı, o güne dek bekleyeceklerdi böyle, olsun varsın, aslında böylesi de güzeldi fakat niçin hiç kimse onlara başlarını sokacak bir yer vermiyordu, ne kusurları vardı, kendilerini nikâhlı karı koca gibi düşünmelerinin bir yardımı olurdu belki, çünkü kendileri böyle düşündüğünde karşı taraf da onların karı koca olmayıp böyle günahkârlar gibi ortalıkta dolaştıklarını fark etmeyebilirdi, o âna dek ne çok kapı çalmışlardı, kiralık yer sordukları hiç kimse onlara oda vermemişti, böyle dolaşmaya devam edemezlerdi, akşam oluyordu, sonbaharın son günleriydi, hava karanlık ve soğuktu, yağmurun eli kulağındaydı

Çok yorgunum, diyor Alida

duruyorlar ve Asle Alida'ya bakıyor onu avutmak için ne söyleyeceğini bilemiyor, şimdiye dek kaç kez doğacak bebekten söz ederek avutmuşlardı birbirlerini, kız mıydı oğlan mıydı, Alida kız çocuk büyütmenin daha kolay olduğunu söylüyordu, Asle tersini düşünüyordu, erkek çocuklarla birlikte olmak daha kolaydı, ama kız da olsa oğlan da olsa fark etmezdi, çok sevinecekler ve şükredeceklerdi, ana baba olmaya çok az kalmıştı, böyle diyorlar ve yakında doğacak bebeği düşünüp kendilerini avutuyorlardı. Asle ile Alida Bjørgvin sokaklarında yürüyorlardı. Hiç kimsenin onlara başlarını sokacak bir yer vermemesini o saate kadar çok dert etmemişlerdi, her şey mutlaka yoluna girecekti, az sonra onlara verecek bir odası olan biri çıkacaktı

karşılarına, bir süre orada kalabileceklerdi, sonunda her şey yoluna girecekti, çünkü Bjørgvin'de irili ufaklı çok ev vardı, Dylgia gibi değildi burası, orada birkaç çiftlik evi ile bir kaç balıkçı kulübesinden başka bina bulunmazdı, Alida, Brotet'den Herdis Ana'nın kızıydı, Dylgja'daki küçücük bir çiftlikte annesi Herdis ve ablası Oline ile büyümüştü, babası Aslak, Alida üç, Oline beş yaşındayken ortadan kaybolmuş bir daha da geri dönmemişti, Alida sesi dışında babasına dair hiç bir şey hatırlamıyordu, babasının gür sesi hâlâ kulaklarındaydı, tıpkı babasının kelimeleri vurgulu ve yayarak telaffuz eden ses tonu gibi güçlü bir duyguydu bu, ne var ki Alida babasından yalnızca bu sesi hatırlıyordu, onun dış görünüşünü hatırlatacak ve hatta babasını hatırlatacak başka hiçbir şey yoktu, Aslak'ın ona şarkı söyleyen sesi vardı yalnızca. Asle ise Dylgja'da deniz kenarında minicik bir balıkçı kulübesinde doğup büyümüştü, ta ki babası bir güz fırtınasında denizde kaybolana dek annesi Silja ve babası Sigvald'la birlikte yaşıyordu, Sigvald Baba açık denizde batıdaki adaların civarında balıktayken fırtınaya yakalanmış, teknesi Storesteinen açıklarında batmıştı. Böylece Asle ile Silja Ana Naustet'de[1] yalnız kalmışlardı. Sigvald Baba'nın ölümünün üzerinden çok geçmeden Silja Ana hastalandı, giderek zayıflıyordu, öylesine zayıflamıştı ki yüzünde cildinin altından kemikleri görünüyordu âdeta, mavi gözleri irileştikçe irileşmiş neredeyse tüm çehresini kaplamıştı, Asle'ye öyle geliyordu yani, uzun kumral saçları seyrelmiş, tel tel sayılır olmuştu, bir gün yataktan kalkamadı ve Asle yatakta annesinin ölüsünü buldu. Silja Ana'nın açık kalmış iri mavi gözleri yatağın yan tarafına Sigvald Baba'nın eskiden yattığı yere dönüktü. Seyrelmiş kumral saçları neredeyse tüm yüzünü örtüyordu. Silja Ana'nın ölüsü oracıkta yatıyordu işte. Bir yıl kadar

1 Naust: Sandalların, küçük teknelerin kışladığı, balıkçılık av malzemelerinin muhafaza edildiği kulübe, balıkçı kulübesi. Kitapta yer ismi olarak da büyük harfle yazarak kullanılmaktadır (ç.n.).

önceydi bu. Asle on altı yaşındaydı o zaman. Hayatta sahip olduğu tek şey kendisi ve Naustet'deki birkaç parça eşyaydı, bir de Sigvald Baba'nın kemanı. Alida olmasa Asle yalnızdı, yapayalnız. Silja Ana'yı yatakta ölmüş, ebediyen kaybolmuş bulduğunda tek düşündüğü Alida olmuştu. Uzun siyah saçları, kara gözleri. Her şeyi. Alida onundu. Şimdi yalnızca Alida kalmıştı geride. Tek düşündüğü Alida'ydı. Asle elini Silja Ana'nın soğumuş yüzüne götürdü ve yanağını okşadı. Şimdi yalnızca Alida'ydı geride kalan. Bunu geçirdi aklından. Bir de kemanı. Zira Sigvald Baba sadece bir balıkçı değil aynı zamanda iyi bir kemancıydı, ve yıllarca Sygna yöresinde yapılan tüm düğünlerde keman çalmıştı, bir yaz gecesi bir yerde dans varsa keman çalan mutlaka Sigvald Baba olurdu. Yıllar önce Leite'den bir çiftçinin düğününde çalmak üzere doğu taraflarından Dylgja'ya gelmiş ve böylelikle de yatılı hizmetçi Silja Ana'yla karşılaşmıştı. Silja konuklara düğün yemeği servisi yaparken Sigvald Baba keman çalıyordu. İşte Silja Ana'yla Sigvald Baba'nın tanışmaları böyle olmuştu. Sonra Silja Ana gebe kalmıştı. Sonra Asle'yi doğurdu. Sigvald Baba kendini ve ailesini geçindirmek üzere adaların ötesinde, açık denizde avlanan bir balıkçının teknesinde işe girdi, tekne sahibi balıkçı Storesteinen'de yaşıyordu, Sigvald Baba alacağı paranın bir kısmına sayılmak üzere Dylgja'daki balıkçıya ait kulübede ailesiyle oturabilecekti. Böylece kemancı Sigvald Baba balıkçı olmuş, Dylgja'daki Naustet'de yaşamaya başlamıştı. Böyle olmuştu işte. Böyle sürüp, gitti de... Ve şimdi Sigvald Baba'yla Silja Ana gitmişler, ebediyen kaybolmuşlardı. Ve şimdi Asle ile Alida Bjørgvin sokaklarında dolaşıyorlardı, Asle omzuna vurduğu iki çıkında taşıyordu varlarını yoklarını, bir de Sigvald Baba'dan miras keman kutusu ve keman vardı elinde. Hava karanlık ve soğuktu. Alida ile Asle o âna dek ne çok kapı çalmışlar, kiralık yer sormuşlar ve her defasında da ret cevabı almışlardı, kira-

lık odaları yoktu, kiraya verebilecek bütün odalar tutulmuştu, hayır odalarını kiraya vermiyorlardı, kiracıya ihtiyaçları yoktu, hep böyle cevaplar almışlardı, Asle ile Alida yürürlerken birden duruyorlar, karşılarında bir ev var, belki kiralayabilecekleri bir oda bulunur burada, acaba cesaretlerini toplayıp kapıyı çalsalar mı, bir kez daha hayır cevabı alacaklar, ama olsun sokaklarda böyle dolaşmaya devam edemezler ki, cesaretlerini toplayıp kapıyı çalmalı, kiralık bir oda var mı diye sormalılar tabii, ancak ne Asle'nin ne de Alida'nın bir kez daha dertlerini anlatıp sonra da ret cevabı almaya cesareti yok, belki de varlarını yoklarını toplayıp tekneyle Bjørgvin'e gelmekle hata etmişlerdi, ama ne yapabilirlerdi ki, Herdis Ana'nın Brotet'deki evinde kalamazlardı, orada istenmiyorlardı zaten, Naustet'de oturmalarına izin verilseydi orada yaşamaya devam edebilirlerdi ama Asle bir gün kendi yaşlarında birinin denizden Naustet'ye doğru yaklaştığını, sonra teknesini kıyıya çektiğini, kayaların orada bağladıktan sonra yokuştan Naustet'ye doğru yürüdüğünü gördü, bir süre sonra kapı çalınmış, Asle kapıyı açtığında karşısındaki genç bundan böyle Naustet'nin kendisine ait olduğunu söylemişti, o da babasını Asle'nin babasıyla birlikte denizde yitirmişti ve şimdi Naustet'ye ihtiyacı vardı, tabii ki Asle ile Alida orada kalmaya devam edemezlerdi, pılıyı pırtıyı toplamalı ve kendilerine başka bir yer bulmalıydılar, mevzu buydu, böyle dedikten sonra gidip yatağın üzerine, kocaman karnıyla yatakta oturan Alida'nın yanına çökmüştü, Alida kalkıp Asle'nin yanına gidince de genç adam yatağa uzanmış ve pek yorgunum diyerek uyuyacağını bildirmişti, Asle de Alida'ya bakmıştı, sonra kapıyı açmışlar, merdivenlerden inip dışarı çıkmışlardı, Naustet'nin dışında öylece duruyorlardı. Kocaman karnıyla Alida ile Asle

Artık kalacak hiçbir yerimiz yok, dedi Alida

Asle cevap vermedi

Ama balıkçı kulübesi onun malı, elimizden bir şey gelmez ki dedi Asle

Kalacak hiçbir yerimiz yok, dedi Alida

Sonbaharın son günlerini yaşıyoruz, hava karanlık ve soğuk, başımızı sokacak bir yere ihtiyacımız var, dedi Alida

hiç konuşmadan öylece duruyorlardı.

Yakında doğuracağım, artık her an doğurabilirim ben, diyor Alida

Öyle, diyor Asle

Ve gidecek hiçbir yerimiz yok, diyor Alida

sonra kulübenin duvarına yakın bir ahşap sıraya, Sigvald Baba'nın yaptığı banka oturdu

Onu gebertmeliydim, diyor Asle

Böyle söyleme, diyor Alida

Asle gidip ahşap sıraya Alida'nın yanına oturuyor

Onu geberteceğim, diyor Asle

Hayır, hayır, diyor Alida

Bu işler böyle, kiminin malı mülkü var, kiminin yok, diyor Alida

Malı mülkü olanlar, bizim gibi hiçbir şeyi olmayanlara hükmediyor, diyor Alida

Böyle bu işler, diyor Asle

Ve böyle olmak zorunda, diyor Alida

Öyle sanki, diyor Asle

ve Alida ile Asle hiç konuşmadan ahşap sıranın üzerinde oturuyorlar, bir süre sonra Naustet'nin yeni sahibi dışarı çıkıyor, hadi eşyalarınızı toplayın ve çekip gidin buradan diyor, çünkü artık Naustet'de ben oturacağım, sizi istemiyorum, en azından Asle'yi istemiyorum diyor, ama Alida burada kalabilir bu hâliyle, diyor, birkaç saat sonra geri döneceğini döndüğünde onları hele hele Asle'yi orada bulmak istemediğini söylüyor ve teknesine

doğru yürüyor, ipleri çözerken dükkâna gideceğim, döndüğümde Naustet boşaltılmış olacak, bu gece burada yatacağım, isterse Alida da kalabilir diyor, tekneyi suya itip, yelken açıyor, kıyı boyunca kuzeye doğru yol alıyor.

Ben eşyaları toplarım, diyor Asle

Sana yardım edeyim diyor Alida

Hayır sen evine Brotet'ye Herdis Ana'ya git, diyor Asle

Bu geceyi orada geçirebiliriz belki

Olabilir, diyor Alida

sonra ayağa kalkıyor, Asle onun kıyıya yürüdüğünü görüyor, kalın bacakları, yusyuvarlak kalçası, beline kadar inen siyah gür saçları, Asle oturmuş Alida'yı seyrediyor, genç kadın dönüyor, Asle'ye bakıyor, el sallıyor ve yukarılara Brotet'ye doğru yoluna devam ediyor, ardından Asle balıkçı kulübesine girip etrafı toplamaya başlıyor, eşyaları iki çıkın yapıp dışarı çıkıyor, omzunda iki çıkın, elinde keman kutusuyla kıyıya doğru yürüyor, Naustet'nin yeni sahibinin yelkenli teknesiyle kıyıya yaklaşmakta olduğunu görüyor ve Asle elinde taşıdığı keman çantasına ek olarak varlarını yoklarını iki çıkın yapıp omzuna vurmuş yokuş yukarı Brotet'nin yolunu tutuyor, bir süre sonra Alida'nın kendisine doğru gelmekte olduğunu fark ediyor, Herdis Ana'nın evinde kalamayacaklarını söylüyor Alida, zaten annesi onu, öz kızını hiç sevmemişti, onu değil ablası Oline'yi daha çok severdi annesi, Alida nedendir hiç bilemezdi, şimdi bu koca karınla, annesinin evine gitmek istemiyor Alida, Asle vakit geç oldu diyor az sonra karanlık çökecek, gece hava soğuk olur, sonbaharın son günleri, yağmur bile yağabilir, boynumuzu eğip Brotet'deki evde kalıp kalamayacağımızı sormalıyız Herdis Ana'ya, eh eğer buna mecbursak sen sorarsın diyor Alida, ben yapamam bunu, başka nerede olursa olsun uyumaya razıyım ben, mecburuz tabii ama ben sorarım diyor Asle, eve vardıklarında kapının ağzında

durup anlatmaya başlıyor Asle, Naustet'nin asıl sahibinin geldiğini o nedenle artık orada kalamayacaklarını, başlarını sokacak bir yerleri olmadığını söylüyor, bir süreliğine burada barınmak mümkündür herhâlde diye soruyor Asle, Herdis Ana ya öyle mi diyor, eh bu durumda onları evinde barındırmaktan başka çaresi olmadığını söylüyor, ama kısa bir süreliğine diyor, sonra hadi gelin içeri diyerek merdivenlerden çıkmaya başlıyor, Asle ile Alida onu takip ediyor, Herdis Ana tavan arasındaki odaya yöneliyor, burada yatın, ama az bir süre kalacaksınız diyor ve dönüp merdivenlerden iniyor, Asle içinde sahip oldukları ne varsa bulunan iki çıkını yere bırakıyor, keman kutusunu da köşeye dayıyor, Herdis Ana'nın onu hiç mi hiç sevmediğini, sevmemesinin nedenini de bir türlü anlayamadığını söylüyor Alida, Herdis Ana zaten Asle'den de hoşlanmamıştı, hatta hiç sevmemişti gerçeği söylemek gerekirse, bu böyleydi işte, hele hele şimdi, yani Alida'nın bu gebe hâlinde ve ikisi nikâhlı karı koca değilken Herdis Ana bu utanç tablosunu evinde misafir edemezdi, Herdis Ana böyle düşünüyordu mutlaka, bir şey demese de annesinin böyle düşündüğünden emindi Alida, işte o yüzden yalnızca bir gece kalabileceklerdi burada, tek bir gece, mademki öyle yarın sabah Bjørgvin'e doğru yola çıkmaktan başka çare göremiyorum dedi Asle, orada kendilerine göre bir ev bulunurdu mutlaka, ömründe bir kez gitmişti Bjørgvin'e, Sigvald Baba'yla gitmişlerdi, nasıl bir yer olduğunu gayet iyi hatırlıyordu, sokaklar, evler, insanlar, sesler, kokular, bütün dükkânlar, dükkânlardaki mallar hepsini tüm ayrıntılarıyla belleğimde dedi Asle, bunun üzerine Alida Bjørgvin'e nasıl gideceklerini sordu, Asle de bir tekne bulup denize açılabileceklerini söyledi

Bir tekne bulmak mı, dedi Alida

Evet, dedi Asle

Hangi tekne, dedi Alida

Naustet'nin biraz ilerisinde iskeleye bağlı bir tekne var, dedi Asle

Ama o tekne, dedi Alida

bunun üzerine Asle'nin yerinden kalkıp dışarı çıktığını gördü Alida sonra tavan arasındaki yatağa uzandı, gözlerini kapattı, Alida yorgun hem de çok yorgun, Sigvald Baba'nın kemanıyla oracıkta oturduğunu görüyor, Sigvald Baba bir şişe çıkarıyor ve okkalı bir yudum alıyor, sonra Asle'nin kara gözleri simsiyah saçlarıyla karşısında durduğunu görüyor, şaşırıyor, sevgilisi orada işte, Sigvald Baba'nın Asle'ye el salladığını görüyor, Asle babasına doğru yürüyor sonra oturuyor, kemanı çenesine dayıyor ve çalmaya başlıyor, işte o an Alida'nın içinde bir şeyler kabarıyor, ayakları yerden kesiliyor, yükseliyor, yükseliyor, Asle'nin müziğinde babası Aslak'ın şarkılarını işitiyor, kendi hayatını ve kendi geleceğini işitiyor, Alida bildiğinin bilincinde ve o şimdi kendini gelecekteki hayatının içinde buluyor, her şey kolayca ulaşılabilir gibi ve her şey çok güç ama işte şarkı orada ve işte bu şarkı aşk dedikleri şey olmalı, Alida başka bir yerde değil de sadece bu müziğin içinde var olmak istiyor, derken Herdis Ana çıkıp geliyor yanına ve ne yapıyorsun diye soruyor Alida'ya, ineklere su vermekte geç kalmamış mıydı, karı küremeyecek miydi, ne zannediyordu acaba, bütün işleri Herdis Ana görecek, evi çekip çevirecek, hayvanlara bakacak, yemek pişirecek mi zannediyordu, şayet Alida her zaman yaptığı gibi kaytaracak olursa yapılacak o kadar çok işle nasıl başa çıkılırdı evde, hayır bu böyle gidemez, Alida kendine çekidüzen vermeliydi, şu ablası Oline'ye baksaydı ya biraz, nasıl da çırpınıyordu kızcağız annesine yardım etmek için, elinden ne gelirse yapıyordu, nasıl olur da iki kız kardeş bu kadar benzemezdi birbirine, dış görünüşleri ve her şeyleri farklıydı, biri annesine diğeri babasına çekmişti, biri annesi gibi sarışın, diğeri babası gibi esmerdi,

böyleydi işte, bundan kurtuluş yok, asla değişmeden sürüp gidecek bu, dedi Herdis Ana, hiçbir şeye yardım etmeyecek bu kız, annesi daima onu kötüler, her fırsatta azarlardı, kötü olan o, iyi olan ablası, kara olan o, ak olan Oline'ydi, Alida yatakta geriniyor, nasıl her şeyi yoluna koyacaklar, nereye gidecek ne yapacaklar, neredeyse doğuracak, Naustet ahım şahım değildi ama hiç değilse başlarını sokabilecekleri bir yerdi, şimdi orada kalmalarına bile izin yok, gidebilecekleri hiçbir yer yok, para desen o da yok gibi bir şey, birkaç banknot var elinde, bir miktar da Asle'de olmalı, az tabii, yok gibi bir şey, ama bakacaklar başlarının çaresine, evet bundan emindi, ah Asle bir an önce geri dönse, o tekne meselesi, hayır hayır bunu düşünmemeli işi oluruna bırakmalıydı, Alida babası gibi karaydı, babası gibi çirkindi, hem de tembel, Herdis Ana'nın bu sözleri kulağında, ne yapacak bu kız ilerde, iyi ki çiftlik, ablası Oline'ye miras kalacak zira Alida bu işin altından kalkamaz, her şeyi berbat eder, Herdis Ana böyle diyor, sonra Oline'nin sesi, iyi ki ona kalacak çiftlik, Brotet'deki küçük güzel çiftlik, diyor Oline, ne yapacak ne edecek bu Alida ilerde bilmiyorum, diyor Herdis Ana, sen dert etme bunu diyor Alida, yine de dert ediyor Herdis Ana, Alida dışarı çıkıyor ve Asle ile sık sık buluştukları yere Knausen'e doğru yürüyor, yaklaşınca Asle'nin orada oturduğunu fark ediyor, yüzü sapsarı ve bitkin, Alida Asle'nin kara gözlerinden yaşlar aktığını görüyor ve anlıyor ki bir şeyler olmuş, Asle ona bakıyor ve Silja Ana'nın öldüğünü, kimsesi kalmadığını bundan böyle onun için hayatta sadece Alida'nın var olduğunu söylüyor ve sırtüstü yere uzanıyor, Alida gidip Asle'nin üzerine yatıyor, Asle de sıkı sıkı sarılıyor Alida'ya ve kendine çekiyor, bu sabah annesinin ölüsünü bulduğunu söylüyor, yatakta öylece yatıyordu, iri mavi gözleri tüm çehresini kaplamıştı, diyor ve Alida'ya daha bir sıkı sarılıyor, sonra birbirlerinin içinde kayboluyorlar, rüzgârın

ağaçlarda çıkardığı hafif hışırtılar işitiliyor sadece, kaybolup gidiyorlar, utanıyorlar, son veriyorlar, konuşuyorlar, düşünmeyi bırakıyorlar, Knausen'de öylece uzanmış yatıyorlar, utanıyorlar, yerlerinde doğruluyorlar, öylece oturuyorlar orada, Knausen'de ve denizi seyrediyorlar

Düşünsene Silja Ana'nın öldüğü gün böyle bir şey yapmak, diyor Asle

Öyle, diyor Alida

Asle ile Alida ayağa kalkıp üst başlarını düzeltiyor, sonra öylece durup açık denize batıdaki adalara Storesteinen'e doğru, bakıyorlar

Sigvald Baba'yı düşünüyorsun, diyor Alida

Evet, diyor Asle

ve kolunu havaya kaldırıyor, öylece duruyor ve elini rüzgâra bırakıyor

Ama ben varım senin için, diyor Alida

Ve senin için de ben varım, diyor Asle

sonra Asle el sallarcasına hareket ettiriyor elini rüzgârda

Ana babana el sallıyorsun, diyor Alida

Evet, diyor Asle

Sen de hissediyorsun değil mi, diyor Asle

Her ikisi de burada yanı başımızdalar, diyor

Sonra kolunu indiriyor Asle ve Alida'nın yüzünü okşuyor sonra elini tutuyor ve öylece el ele duruyorlar.

Ama düşünsene, diyor Alida

E, diyor Asle

Bir düşün bakalım, diyor Alida

ve öteki elini karnına koyuyor

A, evet düşününce, diyor Asle

Birbirlerine gülümsüyorlar ve Brotet'den yokuş aşağı el ele yürüyorlar, derken Alida Asle'nin tavan arasındaki odada saçları

sırılsıklam ayakta durduğunu görüyor, yüzünde acının izi, bitkin ve ümitsiz

Neredeydin, diyor Alida

Gitmedim bir yere, diyor Asle

Ama ıslanmış ve üşümüşsün, diyor Alida

Ve Asle'nin orada durmamasını, gelip yatağa girmesini söylüyor

Orada durma öyle, diyor Alida

oysa Asle öylece duruyor

Ne var, diyor Alida

Teknenin hazır olduğunu ve hemen gitmeleri gerektiğini söylüyor Asle

Birazcık uyumak istemez misin, diyor Alida

Gitmeliyiz, diyor Asle

Birazcık, azıcık dinlenmelisin, diyor Alida

Sen yorgunsun, diyor Asle

Evet, diyor Alida

Sen uyu, diyor Asle

Galiba, diyor Alida

Ve Asle basık tavanlı odada öylece durmaya devam ediyor

Gel ama, diyor Alida

Ve kollarını ona doğru uzatıyor

Çok geçmeden gitmeliyiz buradan, diyor Asle

Ama nereye, diyor Alida

Bjørgvin'e, diyor Asle

Ama nasıl, diyor Alida

Denize açılacağız, diyor Asle

E bir tekne gerek o hâlde, diyor Alida

Tekneyi ayarladım, diyor Asle

Önce birazcık uyuyayım, diyor Alida

Peki biraz, diyor Asle

Giysilerim de kurusun o arada, diyor

Ve Asle soyunuyor, ıslak giysilerini yere seriyor, Alida battaniyeyi kenara çekiyor, Asle onun yanına yatıyor ve sokuluyor, Alida onun ne kadar ıslak ve üşümüş olduğunu fark ediyor, nasıl gitti işler diye soruyor, evet evet iyi gitti diyor, Alida'ya uyuyup uyumadığını soruyor, Alida galiba uyudum diyor, şimdi azıcık dinlenebiliriz, sonra da yanımıza yiyecek bir şeyler almalıyız diyor Asle, taşıyabileceğimiz kadarını, biraz da para, yani bir yerlerden bulabilirsek, sonra tekneye gitmeleri ve gün doğup hava aydınlanmadan denize açılmaları gerek, Alida evet diyor en iyisi Asle'nin dediği gibi yapmak, yatakta yatıyorlar, Alida elinde kemanıyla oturan Asle'yi görüyor ve durup dinliyor, kendi geçmişinden bir şarkı geliyor Alida'nın kulağına, kendi geleceğinden bir şarkı geliyor Alida'nın kulağına, Aslak'ın şarkı söyleyen sesi geliyor Alida'nın kulağına, Alida her şeyin önceden belirlenmiş olduğunun farkında, elini karnına koyuyor, bebek tekmeliyor, Alida Asle'nin elini tutup karnına götürüyor, bebek birkaç tekme daha atıyor, sonra Asle'nin hadi hava aydınlanmadan gidelim, en iyisi bu dediğini işitiyor, çok yorgun olduğunu söylüyor Asle, şimdi uykuya dalarsa uzunca bir süre derin derin uyuyacağını söylüyor, ama zaman yok buna, kalkıp tekneye gitmeliler, Asle yatakta doğruluyor.

Birazcık daha yatamaz mıyız diyor Alida.

Sen yat biraz daha, diyor Asle

odanın ortasına doğru yürürken, lambayı yakayım mı diyor, Alida gerekmez diyor Asle ve giyinmeye başlıyor, Alida giysilerin kurumuş mu diye soruyor, hayır diyor Asle, kurumamışlar ama çok da ıslak sayılmazlar ve giyinmeye devam ediyor, Alida yatakta doğruluyor

Bjørgvin'e gidiyoruz, diyor Asle

Bjørgvin'de yaşayacağız, diyor Alida

Evet, öyle olacak diyor Asle

ve Alida odanın ortasına doğru yürüyor, lambayı yakıyor, şimdi Asle'nin peşinde biri varmış gibi telaş içinde olduğunu görebiliyor, o da giyinmeye başlıyor

Peki ama Bjørgvin'de nerede oturacağız, diyor Alida

Kendimize bir yerlerde bir ev bulmalıyız, diyor Asle

Bulabiliriz herhâlde, diyor

Bjørgvin'de ev çok, zaten her şey çok orada, yoluna koyarız bunu da, diyor Asle

O kadar çok ev içinde başımızı sokacak bir oda da bulamazsak artık, ne diyeyim, diyor Asle

ve yerdeki iki çıkını kaldırıp, omzuna vuruyor, keman kutusunu da eline alıyor, Alida elinde lamba kapıyı açıp; odadan çıkıyor, hiç ses çıkarmadan yürüyor, usul usul iniyor merdivenlerden, Asle de peşinden

Biraz azık alayım yanıma, diyor Alida

İyi, diyor Asle

Avluda bekliyorum

Asle dışarı çıkarken Alida kilerdeki dolaba gidiyor, bulduğu iki torbaya kurutulmuş et, kuru lavaş ekmeği ve tereyağı koyup oradan ayrılıyor, dış kapıyı açtığında avluda duran Asle'yi görüyor, torbaları uzatıyor, Asle kapıya gelerek elinden alıyor

Ama annen ne der, diyor Asle

Ne derse desin, diyor Alida

Evet ama, diyor Asle

Alida koridordan mutfağa doğru gidiyor, annesinin paraları sakladığı yeri biliyor, paralar dolabın en üst rafındaki kutuda durur hep, Alida bir tabure bulup dolabın oraya götürüyor sonra tabureye tırmanıp dolabı açıyor, kutu orada, kutuyu biraz kurcalıyor ve banknotlara ulaşıyor, kutuyu yerine koyup dolabın kapısını kapatıyor, Alida elinde paralarla taburenin üzerinde

ayakta dururken kapı açılıyor, Herdis Ana'nın, lambanın ışığıyla aydınlanan yüzü beliriyor karşısında

Ne yapıyorsun orada, diyor Herdis Ana

Alida öylece duruyor, sonra iniyor tabureden

Elinde ne var bakayım, diyor Herdis Ana

Hayır, olamaz, diyor

İnanamam, diyor Herdis Ana

Bu kadar mı azıttın, hırsızlık yapıyorsun ha, diyor

Yakaladım seni, diyor Herdis Ana

Öz annenden para çalıyorsun, diyor

Olacak şey mi bu, diyor Herdis Ana

Tıpkı babana çekmişsin, diyor

Onun gibi haydutsun, diyor Herdis Ana

Hem de fahişesin, diyor

Şuna bak hele, diyor Herdis Ana

Ver bana paralarımı, diyor

Derhâl geri ver bana paralarımı, diyor Herdis Ana

Seni orospu seni, diyor

Sonra Alida'nın elini yakalıyor

Bırak beni, diyor Alida

Bırak, diyor Herdis Ana

Bırak beni orospu, diyor Herdis Ana

Bırakırsam ne olayım, diyor Alida

Öz annenden para çalıyorsun, diyor Herdis Ana

Ve Alida serbest olan eliyle Herdis Ana'ya vuruyor

Annene vuruyorsun ha, diyor Herdis Ana

Sen babandan da betersin, diyor

Bana kimse vuramaz diyor Herdis Ana

ve Alida'nın saçlarına yapışıp çekiyor Herdis Ana, Alida haykırarak Herdis Ana'nın saçlarını yakalıyor tam o anda Asle beliriyor mutfakta, Herdis Ana'nın elini tutup Alida'yı kurtarıyor

sonra da iki koluyla sıkı sıkıya sarılıp kadını hareketsiz hâle getiriyor

Sen git, diyor Asle

Ben dışarı çıkıyorum, diyor Alida

Tamam çık,

Paraları al ve git avluda bekle beni diyor Asle

Alida elindeki banknotları sıkı sıkıya kavrıyor ve avluya çıkıyor, torbalar ve çıkınların yanında ayakta duruyor, hava soğuk, gökyüzü yıldızlı, ay pırıl pırıl parlıyor, Alida'nın kulağına evden ses gelmiyor, bir süre sonra dışarı çıkan Asle yanına geliyor, Alida paraları uzatıyor, Asle banknotları alıp katlıyor ve cebine sokuyor, Alida eline torbaları alıyor, Asle içinde sahip oldukları ne varsa bulunan iki çıkını omzuna vuruyor, keman kutusunu da eline alıyor ve oradan uzaklaşmaları gerektiğini söylüyor, Brotet'den yokuş aşağı yürümeye başlıyorlar, ikisi de suskun, gece bulutsuz, ay ve yıldızlar pırıl pırıl parlıyor, Brotet'den aşağıya yürüyorlar, nihayet balıkçı kulübesi ve iskeleye bağlanmış tekne görünüyor

Bu tekneyi alabiliyor muyuz yani, diyor Alida

Evet alabiliriz, diyor Asle

Ama, diyor Alida

Bir tehlike yok, diyor Asle

Tekneyi alıp, Bjørgvin'e doğru yelken açabiliriz

Korkmana gerek yok, diyor

Asle ile Alida tekneye doğru yürüyorlar, Asle halata asılıp tekneyi kıyıya çekiyor, iki çıkını, torbaları ve keman kutusunu yüklüyor, Alida tekneye biniyor, Asle halatı çözüyor ve küreklere geçiyor, biraz açılıyorlar, hava güzel diyor Asle, ay ışığı var, yıldızlar parlıyor, hava soğuk ama bulutsuz, esen hafif rüzgâr güneye doğru yelken açmak için uygun, Bjørgvin'e yelkenle ulaşabileceğiz diyor Asle, Alida Asle'ye rotayı bilip bilmediğini sormak istemiyor, Asle Sigvald Baba'yla zamanında Bjørgvin'e yaptıkları

yolculuğu hatırladığını, takip edeceği yolu bildiğini söylüyor, Alida teknenin ortasındaki çapraz tahtaya oturmuş, Asle'nin kürekleri bırakıp yelkeni açmasını seyrediyor, Asle dümene geçiyor ve yelken açmış tekne süzülerek Dylgja'yı geride bırakıyor, Alida dönüp arkasına bakıyor, sonbaharın son gecelerinden biri, bu gece hava ne kadar da aydınlık, Brotet'deki ev, uzakta bir karabasan gibi, Alida Knausen'e, Asle ile sık sık buluştukları, doğacak çocuğuna gebe kaldığı yere bakıyor, orası onun evi, Alida oraya ait, Alida Naustet'ye, Asle ile birkaç ay yaşadıkları eve bakıyor uzaktan, derken tekne burnu dönüyor, Alida dağları, adacıkları ve kayalıkları seyrediyor ve tekne ağır ağır ilerliyor

Sen yat uyu, diyor Asle

Yatabilir miyim, diyor Alida

Elbette, diyor Asle

İyice sarın battaniyeye sonra baş tarafına uzan

Alida çıkınlardan birini açıyor, dört battaniye çıkarıyor, bunlarla baş tarafında kendine bir döşek yapıyor, battaniyelerin içine girip güzelce sarınıyor, yattığı yerden tekneye vuran dalgaların sesini dinlerken kendini suyun sallantısına bırakıyor, bu soğuk gecede yattığı yer sıcacık ve güvenli, Alida başını kaldırıp yıldızlara bakıyor, pırıl pırıl parlayan ayı seyre dalıyor

Şimdi başlıyor hayat, diyor Alida

Şimdi yelken açıyoruz biz hayata, diyor Asle

Galiba uyuyamayacağım, diyor Alida

Uzandığın yerde dinlen bari, diyor Asle

Burada yatmak pek keyifli, diyor Alida

Keyfini çıkarıyor olman ne güzel, diyor Asle

Keyfimiz yerinde, diyor Alida

ve tekneye çarpıp uzaklaşan dalgaların sesine kulak veriyor, ay gökyüzünde pırıl pırıl, gece harikulade bir gün gibi aydınlık, ağır ağır yol alan tekne, kıyıyı takip ederek güneye doğru ilerliyor

Uykun yok mu, diyor Alida

Hayır, hiç yok diyor Asle

Alida'nın gözünün önüne Herdis Ana'nın o hâlleri geliyor, karşısında durmuş ona orospu diye bağırıyor, sonra başka bir sahne canlanıyor, bir Noel akşamı Herdis Ana elindeki tabakta fırınlanmış kaburgayla oturma odasına geliyor, mutlu, güzel ve keyifli, her zamanki ağrılardan şikâyet eder hâli yok, ama o Herdis Ana'ya veda bile etmeden ayrıldı evden, ablası Oline'ye de veda etmedi, bulduğu bütün yiyecekleri iki torbaya doldurdu, eline geçirdiği banknotları da toparlayıp çıkıp gitti evden, Alida biliyor ki bu Herdis Ana'yı da Brotet'deki evi de son görüşü, gayet iyi biliyor ki Dylgja'yı bir daha asla göremeyecek, böyle alıp başını çıkmasaydı keşke, Herdis Ana'nın yanına gidip bundan böyle onu rahatsız etmeyeceğini söyleseydi, aramızdaki her şey bitti artık deseydi, birbirimizi hiç taciz etmeyeceğiz deseydi, tıpkı ortadan kaybolup geri dönmeyen babası Aslak'ı görmediği gibi Herdis Ana kızını da bir daha görmeyecekti, bir daha geri gelmemek üzere ayrılıyordu oradan Alida, Herdis Ana ne yapacaksın, nereye gideceksin diye sorduğunda sen beni kendine dert etme cevabını verecekti, Herdis Ana da sana biraz yolluk koyayım diyecek ve onlara azık hazırlayacaktı, sonra dolabın üstündeki kutudan kâğıt paralar çıkartıp Alida'ya verecek ve kızını dünyanın bir ucuna beş parasız yollayamayacağını söyleyecekti, Alida Herdis Ana'yı bir daha hiç görmeyecekti, Alida gözlerini açıyor, yıldızlar kaybolmuş ve sabah olmuş, yerinde doğrulurken dümen başında oturan Asle'yi görüyor

Uyandın mı, diyor Asle

Ne güzel, diyor

Günaydın sana, diyor Asle

Sana da günaydın, diyor Alida

Uyandığın iyi oldu, Bjørgvin'in Vågen Limanı'na girmemize az kaldı, diyor Asle

Alida ayağa kalkıyor gidip teknenin ortasındaki çapraz tahtaya oturuyor, bakışlarını güneye çeviriyor

Çok az bir süre sonra oradayız, diyor Asle

Bak işte karşımızda, diyor

Fiyordun bu kısmını geçip, şu burnu dolaşacağız ve böylece tekne Byfjorden'a girmiş olacak, diyor

Ve işte Byfjorden'a giriş yaptıktan sonra istikametimiz dosdoğru Vågen Limanı olacak, diyor Asle

Alida fiyordun iki yanındaki yamaçlara bakıyor, henüz tek bir ev bile görünmüyor gözüne, yelkenli Bjørgvin'e doğru yol alırken birden rüzgâr kesiliyor, tekne durur gibi oluyor, akıntıyla hafif hafif hareket ediyorlar, çıkınlarını açıp lavaş ekmeğiyle kurutulmuş et yiyor, su içiyor Alida ile Asle, sonrasında hafif esinti başlıyor, derken rüzgâr gücünü artırıyor böylelikle de akşamüstü Vågen Limanı'na varıyorlar[2], kıyıya yanaştılar ve tekneyi İskele'ye bağladılar, sonra Asle karaya çıkıp etrafta dolaşmaya, tekneye müşteri aramaya başladı, ilk etapta pek fazla meraklısı çıkmasa da fiyatını epey düşürünce alıcı buldu ve tekneyi az bir paraya sattı. Bir de yanlarında getirdikleri banknotlar vardı tabii. Asle ile Alida ellerinde iki çıkın, iki torba, Sigvald Baba'dan miras kemanın kutusu ve bir miktar parayla İskele'de öylece duruyorlardı. Sonra yürümeye başladılar, ne tarafa gittiklerinin çok da önemli olmadığını söylüyordu Asle, şöyle dolaşıp etrafa bakınacaklardı, her ne kadar Bjørgvin'e gelmişliğim varsa da kenti iyi tanıyorum diyemem, dedi Asle, ama Bjørgvin büyük bir kentti, en büyük kentlerden biriydi, belki de Norveç'in en büyük kentiydi, Alida Torsvik'ten öteye hiç gitmemişti, orası bile gözüne çok büyük görünürdü, bina ve insanlarla dolu kocaman bir kent olan Bjørgvin'de yolunu asla bulmazdı, buralara alışmak aylar, yıllar alacak, dedi Alida, ama burada olmak çok heyecan verici, evet evet

2 **Burada yazar ansızın hikâyeyi anlattığı zamanı değiştiriyor (ç.n.).**

öyleydi, görülecek ne çok şey var, burada sürekli bir şeyler oluyor, dedi Alida, Asle ile Alida kuzey tarafında yüksek yüksek binalar bulunan İskele'de yürümeye devam ettiler, binaların hemen önünde iskelelere bağlanmış sıra sıra tekneler vardı, her boyda çeşit çeşit teknelerdi bunlar

Bak işte şurası Torget[3],dedi Asle

Torget mi, dedi Alida

Bjørgvin'deki Torget'den söz edildiğini duymadın mı hiç, dedi Asle

A, galiba, düşününce tanıdık geldi, dedi Alida

Civar köy ve kasabalardan gelen senin benim gibi insanlar mallarını satarlar burada, dedi Asle

Evet, dedi Alida

Balık, et, sebze ya da satacakları ne varsa yükledikleri tekneleriyle gelirler ve Torget'de pazarda satarlar dedi Asle

Dylgja'dan kimse yoktur ama, diyor Alida

Bazen olabiliyor, diyor Asle

ve işaret ediyor, şurada bütün teknelerin bağlı olduğu rıhtımın hemen arkasında Torget, şu gördüğün insanların ve o kemerli yapıların bulunduğu yer, diyor Asle, oraya gitmek zorunda değiliz, diyor Alida, caddenin öbür tarafına doğru yürüseler daha iyi olacak, pek kalabalık değil oralar, yol bulup yürümek daha kolay olacak, diyor Alida ve caddenin karşısına geçiyorlar, arkalarındaki yokuşta çok sayıda ev var, şu evlerin arasından yürüyelim, diyor Asle ve bize oda bulunur mu diye soralım, buralarda kiralayabilecekleri bir yerler olmalı, diyor Asle

Ve, diyor Asle

Evet, diyor Alida

Sonra ben de kendime iş aramalıyım, bir gelirimiz olmalı, diyor Asle

3 Torget pazar yeri demektir. Ayrıca pazarın kurulduğu meydana verilen özel isimdir (ç.n.).

İş arayacaksın, diyor Alida

Evet, diyor Asle

Nerede, diyor Alida

Torget'ye inerim ya da İskele'ye gider sorarım, diyor Asle

Belki oralarda keman çalacağım bir meyhane de bulunur, diyor

Alida ses çıkarmıyor, en yakınlarındaki bir ara sokağa sapıyorlar, karşılarına çıkan ve beğendikleri ilk evin kapısını çalamayacaklarını söylüyor Alida, neden olmasın diyor Asle, duruyorlar ve Asle bir kapıyı çalıyor, yaşlı bir kadın dışarı çıkıyor ve onlara bakarak evet diyor, Asle bu evde kiralık bir oda var mı diye soruyor, yaşlı kadın geldiğiniz yerde bir oda bulmaya bakın, burada Bjørgvin'de değil diyor, daha fazla insana ihtiyaç yok diyor burada ve kapıyı yüzlerine kapatıyor, içeriden kadının kiralık oda ha, kiralık oda ha diye söylendiği duyuluyor, birbirlerine bakıp gülüyor ve sokağın karşı tarafına geçiyorlar, oradaki bir evin kapısını çalıyorlar, bir süre sonra dışarı bir kız çıkıyor, müthiş bir şaşkınlık içinde onlara bakıyor, Asle evde kiralık bir oda var mı diye sorunca gülüyor ve sana oda bulunur da, şunun işi zor yani diyor Alida'yı göstererek, birkaç ay önce gelmiş olsaydınız ona da bir yer bulunurdu belki ama bu hâliyle zor, diyor Kız sonra sırtını kapının pervazına dayayıp Asle'yi süzüyor

İçeri girecek misin, girmeyecek misin, diyor Kız

Burada bekleyemem, diyor

Hadi cevap ver bana, diyor Kız

Bunun üzerine Alida Asle'ye bakıyor ve kolundan tutuyor

Gel, gidiyoruz, diyor Alida

Evet, diyor Asle

Eh, gidin o zaman diyor Kız

Gel, diyor Alida

ve Asle'yi çekiştiriyor, bunun üzerine Kız kahkahalarla gülmeye başlıyor, eve girip kapıyı kapatıyor, inanamıyorum ya, böyle aslan gibi delikanlıya böyle uyuz bir sürtük, dediği duyuluyor içeriden, bu sözlere bir cevap geldiği duyuluyor, eh bu işler hep böyledir, normal diyor o ses, hep böyle, hep böyle diyor üçüncü ses, Alida ile Asle sokağın içlerine doğru yürüyorlar

İğrenç biriydi, diyor Alida

Evet, diyor Asle

yollarına devam ediyorlar, bir evin önünde daha duruyorlar, kapıyı çalıyorlar, kapıyı her kim açarsa açsın, kimsenin kiraya verecek evi yok, hiç yerleri yok, oda kiralamıyorlar, ev sahibi evde değil, bu veya benzeri cevaplar alıyorlar, sonuç hep aynı onlara verilecek ev yok ve Asle ile Alida evlerin arasından yürümeye devam ediyor, birbirine yaslanmış küçük küçük evler bunlar, aralarından daracık bir sokak geçiyor, bazı yerlerde sokaklar biraz daha genişliyor, neredeler ve nereye gidiyorlar Asle de Alida da bilmiyor, Bjørgvin'de başlarını sokacak bir çatı altı, soğuktan ve karanlıktan korunacakları bir yer bulmanın bu kadar zor olacağı akıllarından bile geçmemişti, ama o gün Asle ile Alida akşama kadar Bjørgvin sokaklarında dolaşmış, sırayla bütün kapıları çalmış, önlerine her gelene sormuş, türlü türlü cevaplar almışlardı, ama en çok da kiraya verecek odaları yok, bütün odalar zaten tutulmuş gibi sözler duymuşlardı, Asle ile Alida Bjørgvin sokaklarında saatlerce dolaşmaktan bitkin bir şekilde duraklıyorlar, Asle Alida'ya bakıyor, onun gür ve dalgalı siyah saçlarına, mahzun kara gözlerine bakıyor.

Çok yorgunum, diyor Alida

Asle sevgili çok sevgili Alida'sının ne kadar yorgun olduğunu görüyor, böylesi bir yorgunluk doğurmasına pek az zaman kalmış gebe bir kadın için iyi olamaz, hayır hayır hiç iyi olamaz

Biraz oturamaz mıyız, diyor Alida

Tabii oturabiliriz, diyor Asle

Sonra yeniden yürümeye başlıyorlar, derken yağmur indiriyor, onlar yürüyorlar, böyle yağmurda yürüyüp ıslandıkça soğuk içlerine işleyecek, hava çoktan kararmış, hava çok soğuk, sonbaharın son günleri, onları yağmurdan, soğuktan ve karanlıktan koruyabilecek bir yerleri yok, şöyle oturup ısınabilecekleri bir oda olsaydı bari, sıcak bir oda, ah olsaydı keşke

Ah çok yorgunum, diyor Alida

Yağmur da indirdi, diyor

Başımızı sokacak bir çatı altı bulmak zorundayız, diyor Asle

Böyle yağmurda dolaşıp daha fazla ıslanamayız, diyor Asle

Öyle, diyor Alida

sonra torbalarını toplayıp yağmurda yürümeye devam ediyor

Üşüyor musun, diyor Asle

Evet, sırılsıklamım ve çok üşüyorum, diyor Alida

sonunda duruyorlar, sokağın ortasında yağmur altında duruyorlar, ardından bir duvar dibine yürüyüp, saçak altına sığınıyorlar

Ne yapacağız, diyor Alida

Bu gece başımızı sokacak bir yer bulmamız gerek, diyor Alida

Evet, diyor Asle

En az yirmi kapı çalıp kiralık oda sorduk, diyor Alida

Daha da çoktur, eminim, diyor Asle

Kimse bizi evine almak istemiyor, diyor Alida

Kimse istemiyor, diyor Asle

Hava dışarıda yatılamayacak kadar soğuk, hem de sırılsıklamız, diyor Alida

Evet, diyor Asle

öylece duruyorlar saçak altında, suskun, yağmur yağıyor, hava soğuk ve karanlık, sokaklar bomboş, gündüz sokaklarda bir sürü insan vardı, yaşlısıyla genciyle her çeşit insan, şimdi belli

ki hepsi evlerine kapanmış, evlerinin aydınlığına ve sıcaklığına sığınmışlar, yağmur indiriyor çünkü, gökten sular boşalıyor, sokakta Alida ile Asle'nin oturduğu yerin tam önünde göl olmuş, Alida torbalarını yere bırakıp çömelmiş, dişleri birbirine vuruyor, başı göğsüne düşüyor, göz kapakları kapanıyor ve öylece oturduğu yerde uykuya dalıyor Alida, Asle de yorgun, hem de çok yorgun, en son Brotet'de Herdis Ana'nın evinde şöyle bir uzanmıştı ama uyumamıştı bile, kalkıp tekneye gitmiş ve Bjørgvin'e, güneye doğru yelken açmıştı, nasıl da uzun ve yorucu bir sefer yapmışlardı Bjørgvin'e kadar, ama iyi gitmişti her şey, gece boyunca rüzgâr yardımcıları olmuştu, rüzgâr akşamüstüne dek devam etmiş sonra kesilmişti, onlar da akıntıyla sürüklenmişlerdi bir süre, Asle o kadar yorgundu ki oracıkta uyuyası vardı, ama bu mümkün değil, hayır, gözlerini açıyor ve fiyordun masmavi ve hiç kıpırtısız olduğunu görüyor, tekne koyda hafif hafif sallanıyor, Naustet'nin etrafındaki yamaçlar yemyeşil, ahşap sıraya oturup kemanı omzuna dayıyor ve çalmaya başlıyor, biraz öteden, Brotet'den Alida geliyor koşa koşa, çaldığı müzikle kızın hareketleri o aydınlık ve etrafın yemyeşil olduğu güne karışıyor âdeta ve müthiş bir mutluluk duygusu müziğini doğada yetişen ve soluk alan her şeyle birleştirip kaynaştırıyor, Alida'ya duyduğu aşkın içinde dalga dalga yayıldığını, müziğine, doğada yetişen ve soluk alan her şeye doğru aktığını hissediyor, Alida onun yanına geliyor ve ahşap sıraya oturuyor, Asle çalmaya devam ediyor, Alida elini onun kucağına bırakıyor, Asle çalıyor, çalıyor, müziği gökyüzü kadar yükseklerde, gökyüzü kadar uçsuz bucaksız, daha bir gün önce tanışmışlardı birbirleriyle ve Alida Asle'nin yanına gelmeye söz vermişti, ama henüz karşılıklı konuşmamışlardı bile, bir gün önce sadece birkaç kelime geçmişti aralarında, ama bakışmışlar ve aralarındaki çekimi hissetmişlerdi, ergenlik çağına gelindiğinde nasıl ki kızlar oğlanların, oğlanlar da kızların

farkında olmaya başlarlarsa onlarda da öyle olmuştu, birbirlerini gördükleri an her şey donmuştu sonra uzun uzun bakışmışlardı, tek söz bile etmeksizin ikisi de her şeyi anlamıştı, bir gece önce ilk kez tanışmış ve kısacık konuşmuşlardı, Asle o gece çiftlik sahibinin kızının düğününde keman çalacak olan babası Sigvald'la birlikte Leita çiftliğine gelmişti ve tıpkı Sigvald Baba'yla Silja Ana'nın çiftlik sahibinin düğününde tanışması gibi onlar da orada tanışmışlardı, Asle babasının düğünde keman çalacağını öğrendiğinde ben de gelebilir miyim demişti

Elbette gelebilirsin, dedi Sigvald Baba

Sana evet demekten başka nasıl bir cevap verebilirim ki, dedi

Senin de kemancı olman kaçınılmaz sanki, dedi

Sigvald Baba böyle işte, dedi, ben kemancıyım ve hep de kemancı kalacağım dedi, hep çok ustaydım keman çalmakta, mevzu keman çalmaksa mükemmel bir kemancı sayılırdı ve insan bir kez kemancı olmuşsa ilelebet kemancıdır, yapacak bir şey yok, oğlu da kemancı olacaktı, bu konuda fazla kafa patlatmanın lüzumu yoktu, zira kendi babası yani ihtiyar Asle ve de büyükbabası ihtiyar Sigvald da kemancıydılar zamanında, sülalenin kaderiydi kemancı olmak, kemancı olmak kötü kader sayılacaksa da sayılsındı, evet muhtemelen kötü kader sayılabilir dedi Sigvald Baba, yine de eğer kemancıysan kemancısındır, ta başından beri bu böyledir, yapacak bir şey yok, evet, Baba Sigvald'a sorulsa bunun neyle alakası var diye, gam ve kederle alakası var diye cevap verirdi, bir şeyin yasını tutuyor olmak, ruhunda bir acı taşımak ya da sadece elem, keman çaldıkça uçup giderdi hüzün, bu uçup giden hüzün zamanla neşeye ve mutluluğa dönüşebilirdi, işte bu yüzden keman çalınmalıydı, işte bu yüzden o keman çalmalıydı, herkeste vardı böyle gam keder, bunun için de insanlar kemanın sesini dinlemeyi severdi, müzik ister cenazenin ardından kaldırılan kadehlere eşlik etsin, ister düğün dernekte çalınsın, isterse

dostların buluşup içtiği ve eşliğinde eğlenip dans ettiği müzik olsun, var olmanın verdiği ağırlığı hafifletirdi, ama niçin sadece bazı insanların kaderine yazılmıştı kemancı olmak diye sorsanız verecek cevabı yoktu, bilmiyordu, çok zeki ve bilinçli bir adam değildi zaten ama çocukluğundan beri, yani Asle'nın şimdi olduğu yaştan bu yana yetenekli bir kemancıydı, Asle ile Sigvald Baba pek çok yönden birbirlerine benziyorlardı, Sigvald Baba Asle kadarken babasıyla yani büyükbaba Asle'yle birlikte düğünlere giderdi, şimdi düğünlerde çalmayı öğrenme sırası Asle'ye gelmişti, yaz ayları boyunca babasıyla beraber danslı eğlencelere gidip keman çalacaktı, cenazenin ardından toplanılıp kaldırılan kadehlere eşlik edeceklerdi, kendisi de babasıyla gider ve çalardı böyle günlerde, Asle ile Sigvald Baba da düğünlerde, cenazelerde, danslı toplantılarda çalacaklardı, şayet kendisine sorsalar oğlunun kemancı olmasından memnun musun diye, ee bu mevzu farklıydı, neyse ki kimse sormuyordu zaten, kemancının kaderi değişmezdi, malı mülkü olmayan insanlar Tanrı'nın kendilerine bahşettiği ikramları kullanarak yaşamlarını sürdürmeye çalışmak zorundaydılar, böyleydi bu, hayat böyleydi

Bu gece kemancı olarak ilk denemeni yapacaksın, dedi Sigvald Baba

düğüne birlikte gideceklerini, kendisi bir süre çaldıktan sonra kemanı bir iki parça çalsın diye Asle'ye vereceğini söyledi

ben dansla coşturana dek çalarım, sonra kemanı sen devralırsın, dedi

ve sonra Sigvald Baba ile Asle adamlık giysilerini giydiler, Silja Ana karınlarını güzelce doyurdu, hâlinize hareketinize dikkat edin, fazla içki içmeyin, haylazlık yapmayın diye tembihledi ve sonra Sigvald Baba bir elinde keman kutusu yanında Asle yola çıktı, epey bir yol yürüdükten sonra tam Leite çiftliğine yaklaşmışlardı ki Sigvald Baba oturdu ve kutusundan kemanını aldı,

akort etti, birkaç şarkı çaldı, bu arada kutudan bir de şişe çıkardı, şişeden okkalı bir yudum aldı ve biraz daha çaldı kemanı, hafiften, sanki deniyormuş gibi, sonra şişeyi Asle'ye uzattı bir yudum içmesini istedi, Asle içkiyi yudumladı, derken Sigvald Baba elindeki kemanı Asle'ye verdi, biraz çalıp havaya gir dedi, en iyi müzik yavaştan çalmaya başlayıp, incecik tınılardan yükseklere taşımakla, hiçlikten muazzama çıkmak şeklinde olur, dedi, Asle oturduğu yerde hiçlikten başladı çalmaya, ta altlardan başladı müziğe, çalabildiği kadar ağır ve alçak tonlardan çaldı biraz ve giderek üst perdelere yükseltti

İşte böyle, dedi Sigvald Baba

Şimdiden usta kemancı oldun sen, dedi

Şimdiye dek çıkmadığın kadar yükseklere çıktın, dedi

sonra şişeden bir yudum daha aldı, Asle kemanı babasına, Sigvald Baba da şişeyi Asle'ye uzattı, Asle bir yudum içti, hiç konuşmadan öylece oturdular bir süre

Kemancının kaderi kötü kaderdir, dedi Sigvald Baba

Hep uzaklara, uzaklara gidecek, dedi

Evet, dedi Asle

Evet, uzaklara gitmek, sevdiklerinden ve kendinden uzaklaşmak, dedi Sigvald Baba

Hep kendini başkalarına vermek, dedi

Hep, dedi

Hiçbir zaman kendisi bir bütün olamamak dedi

Hep başkalarını bütünleştirmeye çalışmak, dedi

Sonra Sigvald Baba dedi ki hayattaki her şeyi Silja Ana'ya ve Asle'ye duyduğu sevgiydi, diyar diyar dolaşıp çalacaktı kemanını elbette, ne gelirdi elinden bundan başka, malı mülkü yoktu, yoktu hiçbir şeyi, bir kendisi vardı bu dünyada, bir de kemanı ve de lanet olası kötü kaderi kemancının, bunları dedi Sigvald Baba ve yerinden kalktı, yola düşmek lazım, Leite çiftliğine gide-

lim de yapmaya niyetlendiğimiz ve de karşılığında para aldığımız şeyi yapalım, dedi, Asle'nin geç saatlere kadar çiftlikte dolaşıp ne isterse yapabileceğini söyledi, ancak dans başlayıp da insanlar havaya girdiğinde gelip yanında görebileceği bir yerde duracaktı, Sigvald Baba da Asle'ye bir işaret çakıp çalmaya ara verecek, kemanı Asle'ye teslim edecekti

Bir ya da iki parça çalarsın, dedi Sigvald Baba

Ve böylece kemancı olma yoluna girdin demektir, dedi

Tıpkı ismini aldığın deden gibi giriyorsun bu yola, dedi

Tıpkı bir zamanlar benim yaptığım gibi giriyorsun bu yola, dedi

Asle Sigvald Baba'nın sesinin çatallaştığını hissetti, babasına baktı, öylece ayakta duruyordu ve gözlerinde yaşlar birikmişti, sonra yaşların Sigvald Baba'nın yanaklarından süzüldüğünü gördü, çene kemiklerinin kasıldığını gördü derken babası elinin tersiyle sildi gözyaşlarını

Hadi gidelim, dedi Sigvald Baba

Asle uzaklaşan babasının sırtına çevirdi gözlerini, bir bağcıkla ensesinde atkuyruğu yapmış olduğu uzun saçlarına, bu saçlar bir zamanlar kapkaraydı tıpkı Asle'nin saçları gibi, şimdi aklar düşmüş, seyrelmişti, Sigvald Baba yürürken biraz zorlanıyor, artık eskisi gibi genç değil, ama çok da yaşlı sayılmaz henüz, Asle hayır hayır burada oturamazsınız diye bir ses duyuyor, gözlerini açınca önünde siyah yüksek tepeli bir şapka ve sakallı bir yüz görüyor, bir elinde değnek, öbür elinde fener taşıyan bir adam var karşısında, adam feneri Asle'nin yüzüne tutuyor

Burada oturamazsınız ve de uyuyamazsınız, diyor Adam

Burada uyuyamazsınız, diye tekrarlıyor Adam

Asle uzun ve siyah bir palto görüyor Adam'ın üzerinde

Gitmeye mecbursunuz, diyor Adam

Evet, diyor Asle

Ama nereye gideceğimizi bilmiyoruz, diyor Asle

Eviniz yok mu sizin, diyor Adam

Yok, diyor Asle

O hâlde sizi alıp nezarethaneye atayım, diyor Adam

Biz kötü bir şey yapmadık ki, diyor Asle

Eh şimdilik yapmadınız, diyor Adam

kıs kıs gülerek feneri indiriyor

Mevsim yaz değil artık, diyor Adam

Sonbaharın son günleri, hava soğuk ve rüzgârlı, diyor Adam

Peki ama kalacak bir yer nasıl bulabiliriz, diyor Asle

Bunu bana mı soruyorsun, diyor Adam

Evet, diyor Asle

Bjørgvin'de bir sürü geceleyecek han var, pansiyon var, diyor Adam

Sadece Instegata'da bile bir sürü böyle yer var, diyor Adam

Han ve pansiyon dedin, diyor Asle

Evet, diyor Adam

Geceleyecek bir oda bulunur yani orada, diyor Asle

Evet, tabii, diyor Adam

Neresi orası, diyor Asle

Şurada ileride, sokağın biraz ilerisinde, karşı kaldırımda, diyor Adam

Ve işaret ediyor

Bak orada kapısında Pansiyon yazıyor, diyor

Ama tabii parasını vereceksiniz, diyor

Gidin oraya, diyor

Sonra gidiyor Adam, Asle bakıyor Alida çömeldiği yerde uyuklamakta, başı göğsüne düşmüş, burada kalamazlar, elbette kalamazlar, bu soğukta, bu karanlıkta, bu yağmurda, sonbaharın son günleri, bir süre, kısa bir süre sonra dinlenebilecekler, bu iyi gelecek onlara, Asle ne kadar da yorgun, uzansa, hemen

uykuya dalacak ve bir hafta uyuyacak, Asle yanına çömeliyor ve elini Alida'nın sırılsıklam saçlarına götürüyor, okşuyor saçlarını, parmaklarını saçlarının arasından geçiriyor, kendini çok yorgun ve bitkin hissediyor, gözlerinin önüne Leita'da oturmuş keman çalan Sigvald Baba geliyor, karalı beyazlı kırçıl upuzun saçlarını bir bağcıkla ensesinde kuyruk yapmış, Sigvald Baba kemanın yayını kaldırıyor ve müzik kesiliyor, sonra ayağa kalkıyor, bir yudum şişeden bir yudum da bira kupasından alıyor, etrafına bakınıyor, gözleri Asle'yi buluyor, işaret edip yanına çağırıyor ve kemanı Asle'ye uzatıyor

Şimdi sıra sende Asle, diyor Sigvald Baba

Böyle işte, diyor

Sen de bir yudum çek bakalım, diyor

ve şişeyi Asle'ye uzatıyor, Asle bir yudum, bir yudum daha alıyor şişeyi Sigvald Baba'ya geri veriyor, o da bir bira kupası uzatıyor

Biraz da bira al bakalım, diyor Sigvald Baba

Bir kemancı kendine güç katacak bir şeyler içmeli, diyor Sigvald Baba

Asle biradan bir yudum alıp kupayı babasına geri veriyor ve tabureye oturuyor, kemanı kucağına alıyor, elini tellerin üzerinden geçiyor şöyle bir, akordunu yapıyor, sonra kemanı omzuna dayayıp başlıyor çalmaya, çıkardığı sesler pek de fena değil yani, o çalmayı sürdürürken davetliler dansa kalkıyor, Asle devam ediyor çalmaya, giderek güçlendiriyor tınıları, vazgeçmeye hiç niyeti yok, önce kederli bir şeyler çalacak, sonra müziğiyle hüznü hafifletecek, hafifletecek, o hafiflettikçe kanatlanacak hüzün, sonra uçup gidecek sanki hiç ağırlığı yokmuşçasına, uçsun hüzün diye çalıyor o, çalıyor, çalıyor, sonra müziğin yükseleceği yeri buluyor, ve yükseliyor müzik, evet evet evet kanatlandı havada salınıyor şimdi, bundan böyle enstrümanına aşırı yüklenmesi

gerekmiyor, zira kanatlandı müzik kendi kendine uçuyor artık, kendi dünyasında yol alıyor, kulak veren herkes bunu duyabilir, Asle gözlerini kemanından kaldırınca karşıda duran Alida'yı görüyor, Alida gür ve dalgalı siyah saçları, kara gözleriyle orada. Müziği dinliyor. Müziğin havada salınımını duyuyor. Duyuyor ve kendisi de kanatlanıyor Alida kıpırtısız duruyor ama aynı zamanda havada salınıyor. Sonra beraberce havada salınıyorlar şimdi. Alida ile Asle. Asle babasının yüzüne bakıyor, Sigvald Baba gülümsüyor, bu gülüşünde mutluluk var, Sigvald Baba şişeyi dudaklarına götürüyor, okkalı bir yudum alıyor. Ve Asle müziği bırakıyor kendi akışına. Alida Asle'yle beraber. Gözlerinden Alida'nın kendisiyle beraber olduğunu anlıyor Asle. Ve salınımı bırakıyor kendi akışına. Ve havadaki salınım hafifleyerek uzaklaşırken Asle yayı kaldırıyor ve bırakıyor salınım kendi kendine boşluğa aksın diye. Ve Asle ayağa kalkıp kemanı Sigvald Baba'ya uzatıyor, babası kucaklayıp bağrına basıyor Asle'yi. Sigvald Baba elinde keman Asle'ye sarılmış bir vaziyette öylece duruyor bir süre. Sonra şöyle bir silkeleyip başını hafifçe havaya kaldırıyor, kemanı omzuna götürüyor, ayağıyla ritim tutarak başlıyor çalmaya. Asle uzun siyah saçları, mahzun kara gözleriyle karşısında duran Alida'ya doğru yürüyor. Alida da ona doğru geliyor, Asle elini Alida'nın omzuna koyuyor ve başlıyorlar yürümeye, çiftliğin ortasındaki meydana gelene dek ikisinden de çıt çıkmıyor, duruyorlar ve Asle elini çekiyor

Sen Asle'sin evet, diyor Alida
Sen de Alida'sın, diyor Asle
ve hiçbir şey söylemeksizin öylece duruyorlar
Daha önce hiç konuşmamıştık, diyor Asle
Konuşmamıştık, diyor Alida
ve duruyorlar öylece hiçbir şey söylemeksizin
Ama seni görmüşlüğüm var, diyor Alida

Benim de seni, diyor Asle

Ve hâlâ öylece duruyorlar hiçbir şey söylemeksizin

Güzel keman çalıyorsun, diyor Alida

Teşekkür ederim, diyor Asle

Ben bu Leite çiftliğinde gündelik hizmetçiyim, diyor Alida

Bugün düğün yemeğinde ben görevliydim, ama dans başlayınca boşa çıktım, diyor

Benim annem de yatılı hizmetçiydi burada, diyor Asle

Biraz dolaşalım mı, diyor Asle?

Tabii, diyor Alida

Şu ileride, tepenin oradan deniz görünüyor, diyor

Gidelim mi oraya, diyor Alida

Elbette, diyor Asle

Yan yana yürüyorlar Alida eliyle tepeyi gösteriyor, işte Tepe orada, diyor, oradan deniz görünüyor, insan Tepe'deyken Leite çiftliğini ve çiftlik evini göremez, iyi ki de öyle, diyor Alida

Hiç kardeşin yok mu senin, diyor Alida

Yok, diyor, Asle

Benim bir ablam var, adı Oline, diyor Alida

Ama ben ablam Oline'yi sevmiyorum, diyor

Senin hem annen hem de baban var, diyor Alida

Evet, diyor Asle

Benim de annem ve babam vardı ama yıllar önce bir gün babam gitti ve bir daha da dönmedi, diyor Alida

Ona ne oldu bilmiyorum, diyor

E, diyor Asle

Kayboldu gitti, diyor Alida

Tepe'ye tırmanıyorlar ve orada buldukları yassı bir kayaya oturuyorlar

Sana bir şey söyleyeceğim, diyor Alida

Söyle, diyor Asle

Sen keman çalarken, diyor

Evet, diyor Asle

Sen keman çalarken, babamın şarkı söylediğini duydum, diyor Alida

Ben küçükken o hep şarkı söylerdi bana, diyor

Aslak Babamdan bana kalan tek anı bu, diyor Alida

Sesini gayet iyi hatırlıyorum, diyor

Sesi tıpkı senin kemanından çıkan ses gibiydi, diyor Alida

Sonra Asle'nin biraz yakınına oturuyor ve hiç konuşmaksızın öylece oturuyorlar

Sen Alida'sın, evet, diyor Asle

Evet Alida'yım ne olmuş ki, diyor Alida

sonra gülüyor hafiften ve Aslak Baba dönmemek üzere gittiğinde üç yaşındaydım, diyor, belleğinde kalan tek anı babasının şarkı söylemesi, anlamıyorum, diyor Alida, Asle'nin müziğini duyduğunda Aslak Baba'nın sesi gelmişti kulağına, böyle diyor Alida ve başını Asle'nin omzuna yaslayıp ağlamaya başlıyor, sonra sıkı sıkı sarılıyor Asle'ye, böylece Alida Asle'ye sarılmış ağlayarak oturuyor, Asle ne diyeceğini, ne yapacağını, ellerini nereye koyacağını, hatta kendini nereye koyacağını bilemiyor, o da sarılıyor Alida'ya ve bağrına basıyor, öylece oturmuş birbirlerinin varlığını duyumsamaya çalışıyorlar ve ortak bir aidiyet hissediyorlar, birlikte kanatlandıklarını hissediyorlar, havada beraber salınıyorlar artık, Asle Alida'yı kendi özünden daha çok önemsediğini hissediyor, dünyanın bütün güzellikleri Alida'nın olsun istiyor

Yarın Naustet'ye gel, diyor Asle

Orada daha çok keman çalarım sana, diyor

Naustet'nin önündeki ahşap sıraya otururuz, ben sana keman çalarım, diyor

Ve Alida tamam gelirim, diyor

Sonra da buraya Knausen'e geliriz, diyor

Ve Asle ile Alida yerlerinden kalkıyor ve tepeden manzarayı seyrediyorlar, sonra kısa bir süre bir birbirlerine bakıp, el ele tutuşuyorlar ve öylece duruyorlar

Karşımızda, ileride açık deniz, diyor Alida

Denizi seyretmek ne güzel, diyor Asle

sonra hiç konuşmuyorlar, her şey belirlenmiş zaten, söylenebilecek, söylenmesi zorunlu olan hiçbir şey yok, demektir ki her şey söylenmiş, her şey belirlenmiş

Sen keman çalıyorsun, babam şarkı söylüyor, diyor Alida

Asle birdenbire sıçrıyor, uykudan uyanıyor ve Alida'ya bakıyor

Sen ne dedin, diyor Asle

Alida da uyanıyor Asle'ye bakıyor

Bir şey mi dedim, diyor Alida

Yok, belki de demedin, diyor Asle

Farkında değilim, diyor, Alida

Üşüyor musun, diyor Asle

Biraz, diyor Alida

Yok, hayır bir şey söylemedim ben, diyor

Babanla ilgili bir şey söylüyordun sanki, ama belki de ben bunu rüyada gördüm, diyor Asle

Babamla ilgili mi, diyor Alida

Herhâlde ben rüya gördüm, diyor Alida

Rüya gördün sen, diyor Asle

Öyle, diyor Alida

Ve Asle elini Alida'nın omzuna koyuyor

Mevsim yazdı, diyor Alida

Hava sıcaktı, diyor

Seni dinledim keman çalarken, Naustet'nin önündeki ahşap sırada oturmuş keman çalıyordun, dinlemesi ne hoştu, sonra babam çıkageldi ve sen çaldın, o şarkı söyledi

Hadi kalkalım ve gidelim buradan, diyor Asle

Burada oturmaya ve uyuklamaya devam edemeyiz, diyor

Sen de uyudun mu, diyor Alida

Öyle içim geçmiş biraz, diyor Asle

ve ayağa kalkıyor Asle

Başımızı sokacak bir yer bulmalıyız, diyor

Alida da ayağa kalkıyor, bir süre öyle duruyorlar sonra Asle çıkınlarını yerden alıp omzuna vuruyor

Yolumuza devam etmeliyiz, diyor

Peki ama nereye, diyor Alida

Sokağın biraz ilerisinde, karşı kaldırımda adına pansiyon denilen bir yer varmış öyle söyledi ya adam, orada oda bulabilirmişiz, diyor Asle

Sokağın ismi de Instegata imiş, diyor Asle

Alida da torbalarını alıyor kaldırımdan, göğsüne dökülen ıpıslak uzun siyah saçlarıyla Alida öylece ayakta duruyor, kara gözleri karanlıkta parlamakta ve Alida kocaman karnıyla duruyor öylece, sonra bakışlarını Asle'ye çeviriyor, Asle eğilip keman kutusunu alıyor yerden, yavaş yavaş yürümeye başlıyorlar karanlıkta, soğukta, yağmurda, sonbaharın bu son günlerinde ve sokağın karşı tarafına geçiyorlar

Bak, şuradaki kapının üzerinde Pansiyon yazıyor, diyor Asle

Evet evet bildin, diyor Alida

Asle gidip kapıyı açıyor, Alida'ya bakıyor

Hadi gel, diyor

Alida ağır ağır ilerliyor, Asle'nin yanından geçip binaya giriyor, Asle de onu takip ediyor, içerisi karanlık, tek bir mumun yandığı masada oturmuş bir adamın silüeti seçiliyor yalnızca

Hoş gelmişsiniz, diyor Adam

ve onlara bakıyor

Bize oda var mı, diyor Asle

Bu mümkündür belki, diyor Adam
ve süzüyor onları, gözleri Alida'nın kocaman karnına takılıyor
Çok teşekkür ederiz, diyor Asle
Mümkündür muhtemelen, diyor Adam
Çok çok teşekkürler, diyor Asle
Adam'ın gözleri hâlâ Alida'nın karnına sabitlenmiş vaziyette
Hmm bakalım, diyor Adam
Alida Asle'ye bakıyor
Ne kadar kalacaksınız, diyor Adam
Bilmiyoruz, diyor Asle
Birkaç gün olabilir, diyor Adam
Evet, diyor Asle
Bjørgvin'e yeni geldiniz, diyor Adam
ve Alida'ya bakıyor
Evet, diyor Alida
Nereden geldiniz, diyor Adam
Dylgja'dan diyor Asle
Dylgja'dan diyor Adam
Size bir oda verelim, diyor Adam
Zira sırılsıklam ve çok üşümüş görünüyorlar, gece boyu bu soğukta sokaklarda dolaşamazlar, yağmur yağıyor ve sonbaharın son günlerindeyiz, diyor Adam
Teşekkür ederiz, diyor Asle
Adam masada önünde duran deftere doğru eğiliyor, Alida bakışlarını Asle'ye çeviriyor, kolunu tutuyor ve yalvaran gözlerle bakıyor Asle'ye, Asle bir şey anlamıyor, bunu üzerine Alida elinden tutup çekiyor ve kapıya yöneliyor, Asle de onu izliyor, demek ki burada kalmak istemiyorsunuz diyor Adam gözlerini önündeki defterden kaldırırken, ama gene de kalacak yer ihtiyacınız olursa gelin buraya, diyor, Alida kapıyı açıyor, Asle tutuyor kapıyı ve dışarı çıkıyorlar, sokaktalar şimdi, Alida burada,

bu pansiyonda kalamazdık diyor, Asle fark etmemiş miydi, orada oturan Adam'ın bakışlarını nasıl görmezdi, o bakışların ne anlama geldiğini bilmiyor muydu, hiç mi farkına varmamıştı, hiç mi anlayamamıştı, bu bakışların ne anlama geldiğini bir tek o mu görmüştü, Alida bunları söylüyorsa da Asle hâlâ meseleyi kavrayamıyor

Ama sen çok yorgunsun, sırılsıklamsın, üşüyorsun, sana bir oda bulmam lazım, diyor Asle

Evet, diyor Alida

sonra Asle ile Alida Instegata boyunca yağmur altında yavaş yavaş yürümeye başlıyorlar, önce küçük bir meydana geliyorlar, oradan adım adım ilerliyorlar, şu köşeyi de dönünce sokağın bitiminde Vågen Limanı görünecek, yürümeye devam ediyorlar, yolun sonunda İskele'yi görebilecekler, önlerinde yaşlı bir kadın yürüyor, Asle ilkin kadını fark etmemiş olsa da şimdi önlerinde yürüdüğünü görüyor, kadın rüzgâr, soğuk ve yağmur karşısında iki büklüm olmuş yürüyor, nereden çıkmıştı ki bu kadın böyle birdenbire, sokaktaki evlerden birinden belki de, önlerine çıktığının farkında olmadılar demek ki

Önümüzde yürüyen kadın nereden çıktı acaba, diyor Alida

Ben de bunu düşünüyordum, diyor Asle

Birdenbire çıktı önümüze, diyor

Bir an sokakta önümüzde beliriverdi, diyor Alida

Sen pek yorgunsun, diyor Asle

Evet, diyor Alida

Birden önlerinde giden yaşlı kadın duruyor ve cebinden kocaman bir anahtar çıkarıp, kilide sokuyor ve karanlıkta pek seçilmeyen küçük bir evin kapısını açıyor ve içeri giriyor, kapısını çalıp oda sorduğumuz ilk ev buydu diyor, Asle, a evet öyle, diyor Alida, Asle atılıp kapının kolunu yakalıyor ve kendine doğru çekiyor

Bize verilecek bir odan var mı, diyor kadına

Kocakarı ağır ağır dönüp Asle'ye bakıyor, başörtüsünden yüzüne sular damlamakta, elindeki kandili Asle'ye doğru tutuyor

Amaan, yine mi sen, diyor Kadın

Daha önce de sordun ya, diyor

Cevabımı hatırlamıyor musun, diyor Kocakarı

Hafızan kötü mü senin, diyor

Size oda vermek mi, diyor Kocakarı

Gece başımızı sokacak bir yere ihtiyacımız var, diyor Asle

Size verecek odam yok, diyor Kocakarı

Kaç defa söyleyeceğim bunu, diyor

Asle eliyle kapıyı açık vaziyette tutuyor ve Alida'ya işaret ediyor, Alida gelip kapı önünde duruyor

Demek bu ikisinin odaya ihtiyacı var, diyor Kocakarı

E, anlıyorum tabii, diyor

Ama bunu önceden düşünecektiniz, diyor Kocakarı

Kendinizi bu duruma düşürmeden önce, diyor

Bütün gece sokaklarda dolaşamayız, diyor Asle

Sonbaharın bu son günlerinde, bu yağmur altında kim dolaşabilir ki, diyor Kocakarı

Bu yağmurda, bu soğukta hem de, diyor

Bjørgvin'de sonbaharın bu son günlerinde, diyor Kocakarı

Gidecek hiçbir yerimiz yok, diyor Alida

Bunu önceden düşünecektiniz, diyor Kocakarı

Ama o zaman bunlar gelmemiş aklına, diyor

ve Alida'ya bakıyor

Belli ki başka şeylerle meşgulmüşsün sen, diyor Kocakarı

Ben senin gibileri çok gördüm hayatta, diyor

Sık sık kapıma gelirler, diyor Kocakarı

Demek size oda vereceğim ha, diyor

Seni ve doğmamış piçini çatımın altına alacağım, diyor Kocakarı

Siz beni ne zannediyorsunuz, diyor

Böyle biri miyim ben yani, diyor Kocakarı

Hadi gidin artık, diyor

Kadın kandili tutmayan öbür eliyle itiyor onları

Ama, diyor Asle

Amanı mamanı yok, diyor Kocakarı

Alida'ya bakıyor

Ben senin gibileri çok gördüm bu evde, diyor Kocakarı

Senin gibiler, diyor

Senin gibiler sokaklarda dolaşıp titremekten başka bir şeyi hak etmez, diyor Kocakarı

Olacak şey mi bu durumlara düşmek, diyor

Olacak şey mi böyle düşüncesizlik etmek, diyor Kocakarı

Asle elini omzuna koyup Alida'yı evin holüne çekiyor ve arkasından kapıyı kapatıyor.

Olamaz yani, diyor Kocakarı

Olamaz yani, ah başıma bu da mı gelecekti, Ah İsa Efendimiz, diyor

Asle elindeki çıkınları ve keman kutusunu holde yere bırakıyor, Kadın'a doğru yürüyüp elinden kandili alıyor ve Alida'nın önüne tutarak yolu aydınlatıyor

Bu hareketiniz size pahalıya mal olacak, diyor Kocakarı

Bırak geçeyim, diyor

Asle kadının önünü kesiyor

Gir içeri, diyor

Hole açılan kapılardan birini itiyor ve kandili tutuyor odaya doğru

Mutfağa gir, diyor Asle

Alida durduğu yere çakılmış gibi

Dediğimi yap, mutfağa gir, diyor Asle

Alida açık kapıdan içeri mutfağa giriyor, pencere kenarındaki masada yanmayan bir mum duruyor, Alida masaya yaklaşıyor, elindeki torbaları masaya bırakıp mumu yakıyor sonra bir tabureye oturuyor, açık kapıya doğru baktığında holde duran Asle'nin eliyle Kocakarı'nın ağzını kapattığını görüyor, Asle kapıyı çekiyor, Alida oturduğu yerde ayaklarını uzatıp derin derin soluk almaya başlıyor, sonra mumu avuçlarının arasına alarak ellerini ısıtıyor, elleri ısınınca bir mutluluk duygusu yayılıyor bedenine, gözleri yaşarıyor, bakışları mum alevinde, yorgun, hem de çok yorgun, üşüyor, çok üşüyor, Alida yavaşça yerinden kalkıyor, mumu alıp sobaya doğru yürüyor, sobanın yanında kasa içinde odunlar var, içlerinden birini alıp sobaya atıyor ve tutuşturuyor, sobanın önünden kıpırdamıyor bile, öylesine yorgun ki nerede bulunduğunun, karnının aç mı tok mu olduğunun farkında değil, aslında yiyecekleri var, hem de bir sürü yiyecek, az sonra bir şeyler atıştıracak, sobadan sıcaklık yavaş yavaş yayılırken Alida kollarını sobaya uzatıyor, derin derin soluk almaya başlıyor yeniden, gözüne duvara bitişik ahşap bir kerevet ilişiyor, oraya doğru yürüyor, uzun önlüğünü başına örtüyor önce, sonra kerevette duran battaniyeye sarınıp, uzanıyor, gözleri kapanmak üzere, sokakta yağan yağmurun tıpırtısı, Alida mumu üflüyor, dışarıdan bir takım gıcırtılar işitiliyor, tekerlek sesi sanki, tekerleğin kaldırım taşlarında çıkardığı seslere benziyor, bulutların aralanıp güneşin göründüğünü fark ediyor, karşıda deniz çarşaf gibi kıpırtısız, Asle'nin sokakta tahta bir el arabasını çektiğini görüyor, arabanın içinde birkaç ahşap fıçı var, Alida elini yanında duran küçük çocuğun gür siyah saçlarında gezdiriyor, ah güzel çocuğum küçük Sigvald, diyor ve küçük Sigvald'a bir şarkı söylemeye başlıyor, Aslak Baba'nın kendisine söylediği şarkılardan birini söylüyor küçük Sigvald'a, çocuğa, çocuk iri siyah gözleriyle ona

bakıyor, uzaklarda fiyordun okyanusa açıldığı yerde büyük bir tekne görüyor, çarşaf gibi dümdüz denizde hafifçe kayıp gidip tekne, hava esintisiz, o artık karanlıkta kaybolup giden bir yıldız, giderek uzaklaşıyor, uzaklaşıyor derken bir ses işitiyor, gözlerini açıyor karşısında Asle'yi buluyor.

Uyuyor musun, diyor Asle

Galiba dalmışım, diyor Alida

Asle'nin elinde bir mumla kerevetin yanında durduğunu fark ediyor, alevin ışığında Asle'nin kara gözleri parlıyor, onun göz bebeklerinde Aslak Baba'nın henüz kaybolup gitmediği, kendisine şarkılar söylediği o çocukluk günlerindeki hâlini görüyor

Bir şeyler yiyelim mi, diyor Asle

Ben açım, diyor

Ben de açım, diyor Alida

Kerevette yattığı yerden doğrulup oturuyor, mutfak ısınmış artık, sıcacık, battaniyeyi atıyor üzerinden, iri memeleri kocaman karnının üzerine sarkmış öylece oturuyor, Asle de üzerindekileri çıkarıyor, sonra gelip Alida'nın yanına oturuyor ve sarılıyor ona, battaniyeyi üzerilerine çekip sarmaş dolaş kerevete uzanıyorlar

Azıcık uyuyalım, diyor Asle

Sen hiç uyumadın zaten, diyor Alida

Öyle, diyor Asle

Çok yorgun olmalısın, diyor Alida

Doğru, diyor Asle

Hem de açsın, çok açsın, diyor Alida

Evet çok açım, diyor Asle

Ama önce birazcık uyuyayım, diyor

ve Asle ile Alida birbirlerine sık sıkı sarılıp yatıyorlar, Asle teknenin denizde süzülerek yol aldığını görüyor, ta uzakta Bjørgvin kenti, Bjørgvin'deki binalar beliriyor, az sonra oraya varmış olacaklar, Asle Alida'nın teknenin pruvasında oturduğunu görü-

yor, tekne ilerliyor, her şey yolunda artık, bunu da başardılar, Bjørgvin'e gelmeyi başardılar, hayata burada başlayacaklar, Alida'nın ayağa kalktığını görüyor, pruvada dimdik duruyor Alida, Asle ben böyle bir adamım diye düşünüyor, onun için önemli olan kendisi değil, önemli olan o muhteşem havada salınma hâliydi, bunu Asle'ye keman çalmak öğretmişti, bunu biliyor olmak kemancının kaderiydi ve Asle için o muhteşem havada salınma hâlinin adı Alida'ydı.

II

Asle ile Alida Bjørgvin kentinde Instegata isimli sokaktaki küçük bir evin mutfağında bir kerevetin üzerine uzanmış yatıyor ve uyuyorlar, uyuyorlar da uyuyorlar, sonunda Asle uyanıyor gözlerini açıyor, etrafına bakınıyor, önce nerede olduğunu anlayamıyor, Alida'nın yanında, ahşap kerevetin üzerinde yattığını ve ağzı açık uyuduğunu fark ediyor, kendini toparlıyor, mutfak karanlık ve soğuk, ayağa kalkıp mumu yakıyor, sobaya odun atıp, geri dönüyor ve Alida'nın yanına battaniyenin altına giriyor, sobadaki odunların çıtırtısını, sokaktan gelen yağmurun sesini dinliyor bir süre, karnı epey aç, yanlarında Brotet'den Herdis Ana'nın kilerinden aldıkları bir sürü yiyecek bulunduğunu hatırlıyor, ortalık biraz ısınsın kalkıp yiyecekleri çıkaracak, günün ilerleyen saatlerinde Torget'ye ve İskele'ye gidip iş arayacak, orada mutlaka bir iş bulur kendine, biraz para kazanabilir, Asle yanında yatan Alida'ya bakıyor, Alida uyanmış

Uyandın mı, diyor Asle

Sen burada mısın, diyor Alida

Evet, evet buradayım, diyor Asle

İyi, diyor Alida

ikisi de yattıkları yerden karşıya bakıyorlar

Sobayı yakmışsın, diyor Alida

Evet, diyor Asle

ve yattıkları yerde tembelliğe devam ediyorlar, Asle kalkıp yiyecek bir şeyler getireyim mi diye soruyor, ah ne iyi olur diyor Alida, Asle kalıp yiyecek getiriyor, kerevette oturmaya devam ediyorlar bir süre, sonra ayağa kalkıyorlar, kurumuş olan giysilerini üzerilerine geçiriyorlar, Dylgia'daki Naustet'den getirdikleri, içinde sahip oldukları ne varsa bulunan iki çıkını açıyorlar

Evi dolaştın mı, diyor Alida

Hayır, diyor Asle

bunun üzerine Alida en yakınındaki kapıyı açıyor, Asle elinde mumla içeri giriyor, burası duvarlarına güzel resimler asılı, ortada masa ve iskemleler olan küçük bir oturma odası, buradan da öteye bir kapı açılıyor, Alida bu kapıyı da açıyor, Asle elinde mumla içeri, ufacık yatak odasına giriyor, düzgünce yapılmış bir yatak ve üzerine serili battaniyesiyle bir karyola var burada

Küçük ve güzel bir ev burası, diyor Alida

Öyle, diyor Asle

Güzel bir ev, diyor Alida

ve birdenbire iki büklüm oluyor, ansızın büyük bir sancı girdi diyor, tıpkı karnıma biri vurmuş gibi diyor, çok şiddetli bir ağrı hissediyor karnında, galiba, galiba doğuruyorum ben diyor ve korku içinde Asle'ye bakıyor, Asle Alida'yı omuzlarından kavrayıp götürüyor ve küçük odadaki yatağa yatırıyor, battaniyeyi üzerine örtüyor, Alida iki büklüm, çığlıklar atıyor ve kıvranıyor, doğumun başladığının farkında, Asle'nin gidip yardım çağırması gerekiyor

Yardım gerek, diyor Alida

Doğuruyorum, diyor

Yardım edecek birini bulman gerek, diyor Alida

Tamam, diyor Asle

sonra Alida'nın yattığı yerde biraz sakinleştiğini fark ediyor

Doğuruyorum, senin gidip yardım edecek birini getirmen gerek, diyor Alida

Kimi, diyor Asle

Bilmem, diyor Alida

Ama mutlaka birini bulman gerek, diyor Alida

Bu koca Bjørgvin kentinde bana yardım edecek bir olmalı, diyor

Evet diyor, Asle

Bir birisi vardır herhâlde, diyor

derken Alida çığlıklar atıyor yine, yatakta kıvranıyor, kıvranıyor, kime sorsun ki Asle, kime, Bjørgvin'de kimseleri tanımıyor, bu koskoca Bjørgvin kentinde, Alida yatakta biraz daha sakin şimdi

Birini bulup, getirmen gerek, diyor Alida

ve çığlıklar atmaya başlıyor yeniden, Alida yattığı yerden ters köprü kurar gibi kalçalarını kaldırıyor, karnı battaniyenin altında sipsivri havada

Evet, evet hemen şimdi, diyor Asle

odadan mutfağa, oradan da hole ve sonunda sokağa çıkıyor, Instegata karanlık, yağmur devam ediyor ve Tanrı'nın tek bir kulu bile yok etrafta, dün bir sürü insan görmüştü sokaklarda ama şimdi bir canlı bile yok, oysa Alida'ya yardım edebilecek birini bulması gerek, sokak boyunca yürüyor, sokağın bitimine, kent meydanına açıldığı yere doğru gidiyor, Torget'de birileri olmalı diye düşünüyor, oraya iyice yaklaştığında önünde bir adam beliriyor, bir gün önce de karşısına çıkmış olan o uzun siyah

paltolu, şapkalı, elinde bir değnek taşıyan sakallı adam bu, tam da karşıdan ona doğru yürüyor Adam, aralarında bir kaç metre ya var ya yok, ondan yardım isteyebilir, adamın önünde durup yüzüne bakıyor

Sen, diyor

Evet, diyor Adam

Acaba, diyor Asle

Evet, diyor Adam

Bana yardım edebilir misin, diyor Asle

Edebilirim belki, diyor Adam

Karım doğuruyor, diyor Asle

Ben ebe değilim, diyor Adam

Ama onu nerede bulurum biliyor musun, diyor Asle

Adam bir şey demeden durup düşünüyor

Ha evet sokağın ilerisinde ihtiyar bir kadın oturur, diyor Adam

Böyle şeylerden anlarmış, diyor

Gidip soralım, diyor

ve Adam yavaş yavaş Instegata sokağının içlerine doğru yürümeye başlıyor, iki adımda bir değneğini öne uzatarak vakur bir şekilde hareket ediyor, Asle de peşinden, ansızın adamın Alida'nın yatak odasında yatıp kıvranmakta olduğu küçük eve doğru yöneldiğini fark ediyor Asle, Asle ile Alida'nın sonbaharın bu son günlerinde yağmurdan, rüzgârdan ve karanlıktan kaçıp sığındıkları evin kapısına gelince duruyor Adam ve Asle'ye dönerek bakalım İhtiyar-Ebe evde mi, diyerek kapıyı çalmaya başlıyor, kapıya bir kaç kez vurup bekliyor

Yok, diyor Adam

Sanırım İhtiyar-Ebe evde değil, diyor Adam

Başka birileri daha olmalı, diyor Asle

Ha evet ilerde Skutevika'da da bir Ebe-Kadın var, diyor Adam

Evet, evet, diyor

Dosdoğru Torget'ye in şimdi, meydanı geç, ardından İskele'ye geleceksin oradan Skutevika'ya varana dek yürümeye devam et, oralarda birine sorarsın, diyor Adam

Asle başını sallıyor, teşekkür ederek gerisingeri dönüyor, Torget'ye varıyor, meydanı geçip İskele'ye yöneliyor ve oradan dış mahalleye doğru yürümeye devam ediyor, hava soğuk mu soğuk, yağmur yağıyor, Asle sonunda Skutevika'ya ulaşıyor, sora sora Ebe-Kadın'ın evini buluyor, kapıyı çalıyor, açan kadına derdini anlatıyor ve kendisiyle beraber gelmesini istiyor, birlikte Instegata'daki küçük eve dönüyorlar

A demek senin karın İhtiyar-Ebe'nin evinde, diyor Ebe-Kadın

İhtiyar-Ebe karına yardım edememişse ben hiç edemem, diyor

Asle sokak kapısını açıp, mumu yakıyor, oturma odasının kapısını aralıyor, Ebe-Kadın içeri giriyor

Karın yatak odasında mı, diyor Ebe-Kadın

Asle başını sallıyor, evet diyor, ortalık sessiz, yatak odasından çıt çıkmıyor

Sen burada dur, diyor Ebe-Kadın

Mumu alıp yürüyor, yatak odasının kapısını açıp içeri giriyor ve kapıyı kapatıyor, evin içinde hiç ses yok, yatak odasından çıt çıkmıyor, Asle sokak kapısının çalındığını işitiyor, gidip açtığında karşısında şapkalı, uzun paltolu, elinde değnek taşıyan sakallı adamı buluyor

Sen burada mısın, diyor Adam

Evet, diyor Asle

Karım doğuruyor, diyor

İhtiyar-Ebe evinde değil ama, diyor Adam

Asle ne söyleyeceğini bilemiyor

O değil de Ebe-Kadın burada, diyor

Bu işten bir şey anlamadım ben, diyor Adam

tam o sırada sanki yer yarılıyormuşçasına bir haykırış kopuyor ve çığlıklar birbirini izliyor, Adam başını sallıyor ve yavaş yavaş Instegata sokağının öbür ucuna doğru yürüyor, Asle ise evden çıkıyor, sokağın meydan ile kesiştiği yöne gidiyor, Torget'ye varıyor, meydanı geçip İskele'ye yöneliyor ve yürümeye devam ediyor, epey yürüdükten sonra gerisingeri Torget'ye geliyor oradan Instegata'nın yolunu tutuyor, küçük eve giriyor, mutfaktaki masada Ebe-Kadın'ı oturur vaziyette buluyor

Eh artık baba oldun, diyor

Güzel bir oğlan doğdu, diyor Ebe-Kadın

Sonra ayağa kalkıp, oturma odasına geçiyor Ebe-Kadın yatak odasının kapısını açıp Asle'ye bakıyor

Peki İhtiyar-Ebe'nin nerede olduğunu biliyor musun, diyor Ebe-Kadın

Bilmiyorum, diyor Asle

Hadi gir artık yatak odasına, diyor

ve Asle yatak odasına giriyor, Alida yatakta uzanmış yatıyor, kucağında kapkara saçlı kundakta bir bebe

Demek küçük Sigvald doğdu, diyor Asle

Alida'nın başını salladığını görüyor

İşte küçük Sigvald dünyaya geldi, diyor Asle

ve o sırada küçük Sigvald'ın gözlerini açtığını ve oradan kendine doğru kapkara bir ışığın yansıdığını görüyor

Evet küçük Sigvald, diyor Alida

Asle öylece duruyor, aradan bir süre daha geçiyor, sonunda Ebe- Kadın'ın artık evime Skutevika'ya dönme vaktim geldi, burada bana ihtiyacınız yok dediğini duyuyor, Asle gözlerini Alida'dan ayırmaksızın öylece durmaya devam ediyor, Alida yattığı yerde küçük Sigvald'ı seyrediyor, Asle yatağa yaklaşarak küçük Sigvald'ı kucaklıyor ve havaya kaldırıyor

Sahi ya diyor Asle
Artık biz varız, diyor Alida
Sen ve ben, diyor Asle
Bir de küçük Sigvald, diyor Alida

OLAV'IN HAYALLERİ

Sokağın kavis yaptığı yere yaklaşıyor, şurayı da dönünce fiyort görünecek diye düşünüyor Olav, çünkü artık o Asle değil Olav, Alida da Alida değil Åsta, artık onlar Åsta ve Olav Vik, bunu düşünüyor Olav, bugün Bjørgvin'e gitmeli ve niyetlendiğim şeyi yapmalıyım diye geçiriyor aklından, sokağı döndüğünde yüzeyi bir ayna gibi parıldayan fiyort çıkıyor karşısına, denizi ilk kez böyle görüyor, zira fiyort bugün pırıl pırıl, suyun yüzeyinin böylesine ışıl ışıl parladığı başka günler de oluyordur mutlaka, öyle zamanlarda dağın görüntüsü ayna gibi yansır fiyorda, su yüzeyi olağanüstü bir mavilikte görünür, fiyordun parlak mavisiyle göğün mavisi ve beyazı âdeta iç içe geçerler, böyle olur herhâlde diye düşünüyor Olav, birden yolda önünde yürüyen bir adam dikkatini çekiyor, adam epey ileride, yine de sanki tanıdık biri gibi geliyor ona, daha önce görmüş gibi sanki, adamın kamburunu çıkararak yürüyüşünde bir aşinalık var, yine de daha önce görmüş olduğundan tamamen emin değil, niye şimdi bir adam burada, Barmen beldesinde önü sıra yürüyor olsun ki, az önce kimsecikler yoktu, ansızın çıkıverdi adam, şimdi de yolda önünde yürüyor, iri biri değil hatta ufak tefek de sayılır, siyahlar içinde, yavaş yavaş yürüyor, hafifçe kamburunu çıkarmış, başında gri bir takke var, niye bu kadar yavaş yürüyor ki, Olav yaklaştıkça arala-

rındaki mesafe kapanıyor gibi olduğuna göre çok yavaş yürüyor demektir, Olav daha fazla yavaşlamak istemiyor zira Bjørgvin'e gidecek ve niyetlendiği şeyi yapıp bir an önce eve, Åsta ile küçük Sigvald'ın yanına dönecek, aslında şimdi hiç aldırış etmeden adamın yanından geçip gidebilir, yapabilir bunu, yapmalıyım da zaten diye düşünüyor Olav, o kadar yavaş yürümesine rağmen adamla aralarındaki mesafe giderek azalıyor, niye şimdi bu adam buraya gelmiş ki, Barmen beldesinde yaşadıkları süre içinde kimseler gelmemişti oraya, niye şimdi sokakta önünde yürüyor bu adam, âdeta önünü kesmek ister gibi, zira şimdiki hızını koruyarak yürümeye devam etse adama yetişecek, elinden geldiği kadar yavaşlasa adama yetişmesi, yanından geçip gitmesi en fazla birkaç dakikasını alacak, hayır onun yanından geçip gitmek istemiyor, zira adam onunla yüz yüze gelebilir hatta konuşmaya bile teşebbüs edebilir, belki de tanır onu, yani belki tanışıyorlardır bu adamla, ya da karşılaşmışlardır daha önce bir yerde, olur ya, bir de şu var kendisi tanımasa bile belki de adam onu tanıyordur, tabii ya adam buraya bunun için gelmiş olabilir, adam onu bulmak üzere gelmiştir belki, tam da bu nedenle önünden yürümekte şu an muhtemelen, bir yerlerde bakınıp onu aramıştır adam, oradan geliyordur şimdi ve de aramaya devam etmek üzere başka bir yere gidiyordur, böyle bir his var içimde diye düşünüyor Olav, durup dururken adam onun peşindeymiş gibi hissediyor, niçin, niçin adam onu arıyor acaba, sebebi ne olabilir, niye bu kadar yavaş yürüyor bu adam, diye düşünüyor Olav, adımlarını daha da ağırdan alıyor, fiyorda çeviriyor gözlerini, suyun yüzeyi cam gibi parlak ve masmavi, niçin diye düşünüyor, fiyordun böylesine pırıl pırıl olduğu bir günde bir adam, siyahlar içinde bir adam, ufak tefek bir adam, kamburu çıkmış bir adam, gri takke giymiş bir adam önünden yürüyor, kendisinden ne istiyor olabilir bu adam, hayırlı bir şey değildir mutlaka, kendisinden bir şey istemiyor da

olabilir bu adam ama niye onu aramaya buralara gelsin ki, niye böyle düşünüyor, ne geçiyor şimdi kafasından diye düşünüyor Olav, ah adam arkasına dönüp ona bakmasa bari, zira Olav adam tarafından fark edilmeyi istemiyor, ne kadar da yavaş yürüyor adam, Olav'ın da iyice yavaşlaması gerek, derken adam duruyor, bunun üzerine Olav da duruyor, ama böyle hareketsiz kalmak da olmaz ki Bjørgvin'e gidecek Olav niyetlendiği şeyi yapmak üzere ve mümkün olduğunca çabuk gidecek Bjørgvin'e, sonra da eve dönecek, böyle sokak ortasında durup önündeki adama bakamaz ki, böyle çakılıp kalmak yerine koşmaya başlasaydı bari, depara kalkıp adamın yanından hızla geçip gitseydi, adam ona seslense bile cevap vermeyip, son hızla koşmaya devam etseydi, adamı geçip gitseydi yani böyle sokak ortasında durmaya, sonra da hiç alışık olmadığı kadar ağır tempoda yürümeye devam edemez, o genelde yani koşmadığı zamanlarda düzenli adımlarla yürür, bazen koştuğu da olur tabii, ama çok sık değil, hayır hayır bu böyle devam edemez diye düşündü Olav ve her zamanki yürüyüş hızını tutturdu, düzenli bir tempoda yürüyüp adama yetişti, tam yanından geçerken adam başını kaldırıp ona bakıyor, Olav adamın çok yaşlı olduğunu görüyor ve o anda İhtiyar duruyor

A, o adam değil mi bu, diyor İhtiyar

tıknefes bir şekilde solumakta

Evet, evet o adam, diyor İhtiyar

Olav yoluna devam ediyor sanki İhtiyar'ı bir yerden tanıyor gibi, acaba daha önce nerede görmüş olabilir Dylgja'da mı yoksa Bjørgvin'de mi, burada yani Barmen'de görmediğinden emin, buralarda kimseler yok zira, bugüne dek hiç kimseyle karşılaşmadı Olav

O adam evet, diyor İhtiyar

Olav yoluna devam ediyor, İhtiyar'ın kendisini tanıdığını anladığından dönüp arkasına bakmıyor

Beni hatırlamıyor musun, diyor İhtiyar

Merhaba Asle, diyor

Seninle konuşmak istiyorum, diyor İhtiyar

Sana bir şey soracağım, diyor

Senin yüzünden buralarda dolaşıyorum da diyebilirim hatta, diyor İhtiyar

Beni tanıyorsun, yoksa tanıyamadın mı beni, diyor

Asle, bekle, diyor İhtiyar

Dur Asle, diyor

Beni hatırlıyorsun değil mi, diyor İhtiyar

Son görüştüğümüz zamanı hatırlamadın mı, diyor

Sen hatırlıyorsun beni, diyor İhtiyar

Hatırlıyorsun, hatırlıyorsun, diyor

Dur biraz da konuşalım, seni görmek için geldim diyor İhtiyar

Seni daha doğrusu sizi görmek için geldim buraya, diyor

Buralarda bir yerde oturduğunuzu duydum, ama kaldığınız evi bulamadım, diyor İhtiyar

Asle, dur Asle dur, diyor

ve Olav İhtiyar'ın kim olabileceğini tahmin etmeye çalışıyor, neden Asle diyor acaba, Asle ile konuşmaya gelmiş, Olav hızlanıyor, İhtiyar'ın yanından ayrılmalıyım diye düşünüyor, adam ne istiyor olabilir, yine de koşarak uzaklaşmak istemiyor, hayır yürüyecek, mümkün olduğunca hızlı yürüyecek zira adam yavaş yavaş, adım adım ilerliyor, İhtiyar buraya onu veya onları aramak üzere geldiğini söylememiş miydi, doğrudur herhâlde diye düşünüyor Olav ama belki de korkutmak için söylemiş olabilir, onu ele geçirmek için söylemiştir, yoksa başka türlü nasıl bilebilir asıl ismini, İhtiyar ufacık bir adam, kamburu çıkmış, mecbur kalırsa hallediverir adamı, diye geçiriyor aklından Olav

Yahu bu adamın amma da acelesi varmış, diyor İhtiyar

Bekle, diyor İhtiyar

ve haykırıyor Olav'ın arkasından, sesi çok tiz, bağırırken cızırdıyor âdeta, Olav yoluna devam ediyor, cevap vermek mi, diye düşünüyor, hayır hayır vermeyeceğim, diye geçiriyor aklından

Hem de ne acele ya, diyor İhtiyar

arkama bakmayacağım, diye düşünüyor Olav, İhtiyar'ın epeyce önüne geçmiş durumda, her zamanki hızıyla yürüyor şimdi, tempolu, düzenli adımlar atarak, başını hafifçe geriye çeviriyor, hafifçe, çok değil

Yahu senin amma da acelen varmış, diyor İhtiyar

Bekle, bekle, diyor

Beni hatırlamıyor musun, diyor İhtiyar

Hiç mi çıkaramadın, diyor

Anladım, hatırlamıyorsun, diyor İhtiyar

Ama beni hatırlaman lazım, diyor

Dursana, diyor İhtiyar

Dur Asle, diyor

Bunu haykırarak söylüyor, sesi feci cızırtılı ve cırtlak, Olav duruyor ve İhtiyar'a doğru dönüyor

Hiç boşuna uğraşma, diyor Olav

Hayır ama, diyor İhtiyar

Beni hâlâ tanımadın mı diyor İhtiyar

Hayır, diyor Olav

Ama sen de yani ne tipmişsin, diyor İhtiyar

ve işte o an Olav'ın yüreğine bir şey saplanır gibi oluyor, İhtiyar'dan kendini kurtarıyor, uzaklaşırken, işte tekrar bir hata, diye düşünüyor Olav, hep böyle oluyor, şimdi niye öyle demişti ki, niye İhtiyar'a boşuna uğraşma demişti, niye böyle şeyler söylüyor, nedir zoru, niçin dosdoğru ve olması gerektiği gibi söyleyemiyor, niye böyleyim ben diye düşünüyor Olav, ve işte o an kendini çok farklı hissediyor, muhtemelen farklı görüyor, belki de farklı işitiyor, ya da her neyse işte; peki o İhtiyar, kimdi o

İhtiyar diye soruyor kendi kendine, arkasına bakıyor, nereye gitti ki İhtiyar, şimdi oradaydı konuştu ya onunla, onunla göz gözeydiler, yoksa değil mi, elbette gördü onu, ama şimdi nerede, uçup gitmiş olamaz ki diye düşünüyor Olav ve yoluna devam ediyor, Bjørgvin'e gidip niyetlendiği şeyi yapacak ve sonra eve, Åsta ile küçük Sigvald'ın yanına dönecek, eve gidince yüzük takacaklar parmaklarına, her ne kadar nikâhlı olmasalar da evli gibiler, sattığı kemanının karşılığında aldığı parayla yüzük satın alacak, paralar bunun için duruyor cebinde, işte o şimdi fiyordun masmavi parladığı bu güzel günde Bjørgvin'e gidecek yüzük satın alacak sonra eve, Åsta ile küçük Sigvald'ın yanına dönecek ve bir daha da oradan ayrılmayacak, böyle düşünüyor Olav, Åsta'dan ve Åsta'nın parmağına takacağı yüzükten başka bir şey düşünmeksizin yürüyor Olav, aklında Åsta ve yüzükten başka hiçbir düşünce yok, yürümeye devam ediyor, Bjørgvin'e vardığında daha önce hiç geçmediği bir sokak boyunca ilerliyor, birden tam karşısında, yolun ortasında bir kapı beliriyor ve sokak orada bitiveriyor, Olav hemen bir kaç metre önündeki o kapıya doğru yürüyor, kahverengi ağır bir kapı bu, kapıyı açıp, içeri giriyor, ahşap kütüklerin üst üste yığılmış olduğu karanlık bir geçit burası, kulağına sesler geliyor, geçidin bitimi aydınlık, sesler o taraftan geliyor kulağına, aynı anda konuşan pek çok kişinin çıkardığı kuru gürültü, geçitten geçerek aydınlığa çıktığında, sigara dumanından oluşan bir perdenin gerisinde mum ışığının yarı aydınlattığı bazı yüzler görüyor, gözler, dişler, şapkalar, kafalar görüyor, bir masanın etrafında toplanmış şapkalar ve kafalar dip dibe üst üsteler, çınlayan kahkahalar duvarlara çarpıp yansıyor, uzun tezgâh boyunca dizilmiş adamlardan birkaçı dönüp onu süzüyor, Olav bir iki masanın yanından dolaşarak kendine yol açmaya çalışıyor, ne var ki önü tıklım tıklım insan dolu, ilerleyemeden orada öylece kalıyor, derken arkasına da insanlar yığılıyor, kıpırdaması imkânsız hâle ge-

liyor, tezgâha yaklaşıp bir kupa içki alabilmek için sabretmeliyim diye düşünüyor, ama dert değil, burada bulunmak pek de fena sayılmaz, aydınlık ve şenlikli bir yer burası diye düşünüyor ve ayakta dikilmeye devam ediyor, herkes kendi âleminde olduğundan ya da karşısındakiyle konuştuğundan kimse Olav'ın farkında değil, bir adamın yüzünü diğerinden, bir sesi bir başka sesten ayırmak mümkün olamadığından çıkan tüm sesler bir uğultuya, bütün yüzler de tek bir yüze dönüşüyor, derken adamın biri dönüp ona bakıyor, başında gri bir takke, elinde bir kupa içki var, o gün erken saatte Barmen'de yürürken önüne çıkan yaşlı adamın ta kendisi bu, İhtiyar'ı şimdi burada tam karşısında buluyor, yaşlı adam ona doğru geliyor ve dosdoğru yüzüne bakıyor

A bak sen de buradasın, diyor İhtiyar

Ama ben senden önce geldim, diyor

Yolu ben senden daha iyi biliyorum, diyor İhtiyar

Kestirme yoldan geldim ben, diyor

Ya işte, diyor İhtiyar

Sen hızlı yürüdün güya, diyor

Ama ben senden daha çabuk geldim, diyor İhtiyar

Ve de ben biliyordum seni nerede bulacağımı, anlarsın değil mi, diyor

Elbette biliyordum senin Meyhane'ye gideceğini, anlarsın tabii, diyor İhtiyar

Beni kandıramazsın, diyor

Yaşlı bir adamı o kadar kolay kandıramazsın, diyor İhtiyar

Senin gibileri tanırım ben, diyor

ve İhtiyar kupayı dudaklarına götürüp bir yudum alıyor, ardından ağzını siliyor

Böyle işte, diyor

Olav önünün açıldığını görüp biraz ilerliyor, derken arkadan birinin sırtına dokunduğunu hissediyor

Demek kendine bir kupa içki alacaksın ha, diyor İhtiyar

Olav hiç cevap vermeyeceğim diye düşünüyor, tek kelime bile etmeyecek

Evet evet, içki alman lazım, diyor İhtiyar

İhtiyacın var buna, diyor

ve Olav'ın önündeki adam birden dönüyor elinde göğüs hizasında tuttuğu bir kupa var, Olav'a yol versin diye biraz kenara çekiliyor ama daha fazla kıpırdamaksızın orada duruyor, Olav tezgâha doğru yaklaşmak üzere yanından geçerken kupayı dudaklarına götürüyor

Daha sonra konuşuruz, diyor İhtiyar

Olav'ın arkasından söylüyor bunu

Bekliyorum ben, diyor İhtiyar

Kendine bir kupa içki al, sonra konuşuruz seninle, diyor

Bir yere gitmem ben, burada, Meyhane'deyim, diyor İhtiyar

Olav karşıya bakıyor, bar tezgâhı ile arasında bir kişi kalmış durumda, tezgâhın önüne dizili yüksek taburelerde insanlar omuz omuza oturuyorlar, Olav'ın önündeki adam oturan iki kişinin arasından tezgâha ulaşmaya çalışıyor, oturanlardan biri yaklaşan adamı omzundan tutup geri itiyor, tezgâha yaklaşmaya çalışan adam da öbürünün omzunu yakalıyor, birbirlerini omuzlarından tutar vaziyette öylece duruyor ve karşılıklı bir şeyler söylüyorlar, Olav ne dediklerini işitemiyor, derken ikisi birden elini geri çekiyor ve oturan adam hafif kenara kayıyor, böylece tezgâha yaklaşmaya çalışan adam da amacına ulaşmış oluyor, bir sonraki sıra Olav'ın, öyle böyle ilerliyor işte sıra diye düşünüyor Olav, az sonra bir kupa içki alacak, tezgâhın önündeki adam birden geri dönüyor, dönerken de elindeki kupayı neredeyse Olav'ın göğsüne çarpacak gibi oluyor, bunun üzerine Olav'a yol versin diye kupa tutan kolunu yana çekiyor ve kendisi de bedeniyle kolunun hareketini takip ediyor, Olav tezgâha ulaşınca duruyor, biraları

dolduran iki barmenden birinin yüzüne bakıp işaret ediyor, barmen elindeki kupayı Olav'a doğru uzatıyor ve tezgâhın üzerine, önüne bırakıyor, Olav bir banknot çıkarıp barmene veriyor, paranın üstünü ve kupayı tezgâhtan alıyor ve elinde kupayla geriye dönüyor, bu arada arkasında üç dört kişilik bir sıra oluşmuş, biraz yana çekiliyor ve durduğu yerde bira kupasını dudaklarına götürüyor

Şerefe, diye bir ses duyuyor

Olav başını kaldırınca karşısında kupasını tokuşturan İhtiyar'ı görüyor

Pek de çenebaz sayılmazmışsın, diyor İhtiyar

Ama içtikçe açılır çenen merak etme, diyor

Ben beklerim, diyor İhtiyar

Sen kimsin, diyor bir başka adam

Olav yan tarafa bakıyor, bembeyaz saçların çevrelediği uzun bir yüz görüyor, beyaz saçlı adam Olav'dan daha yaşlı gibi durmuyor aslında

Ben mi, diyor Olav

Evet, diyor diğeri

Ben mi kimim, diyor Olav

Sen yeni geldin, diyor diğeri

Olav onun yüzüne bakıyor

Ben şöyle bir geçiyordum Bjørgvin'den diyor Olav

Ben de, diyor diğeri

Sen daha önce gelmiş miydin buraya, diyor Olav

Hayır, hayır bu ilk, diyor diğeri

Ben Nordlandet'den geliyorum, diyor

Ben dün geldim Bjørgvin'e, buradan daha büyük ve güzel kent yok dünyada, diyor

Denizden, yelkenliyle geldin yani, diyor Olav

Evet, Elisa isimli mal dolu bir tekneyle geldim, diyor

En birinci kalite kurutulmuş balık yüklü tekneyle, diyor

Balık da iyi para etti, cebimizi doldurduk, diyor

Buranın esnafından şikâyetim yok yani, diyor

Bjørgvin'de birkaç gün kalacaksın, diyor Olav

Evet, sonra memlekete döneceğim, diyor diğeri

ve elini cebine atıp, bir bilezik çıkarıyor, pırıl pırıl parlayan ve üzerinde masmavi taşlar olan bir altın bilezik, Olav'ın şimdiye dek hiç görmediği kadar güzel bir şey bu

Bunu benimkine vereceğim, diyor

ve bileziği Olav'a doğru uzatıyor bunu söylerken,

Memleketteki nişanlıma, diyor

Pek güzelmiş, diyor Olav

böyle güzel bir şey, diye düşünüyor Olav, ben de Åsta'ya almalıyım

Benimkine, yani Nilma'ya, diyor diğeri

ah böyle bir bilezik ne de yakışır Åsta'nın koluna, diye düşünüyor Olav

Biz nişanlıyız, Nilma ile ben, diyor diğeri

Kazandığım bütün parayı ona bu bileziği almak için verdim ben, diyor,

Olav âdeta gerçekten görüyormuşçasına Åsta'nın kolunda hayal ediyor bileziği, kendisi de böyle bir şey bulup almalı, aslında Bjørgvin'e Åsta ile gerçekten nikâhlıymış gibi görünsünler diye yüzük satın almaya gelmişti, ama böyle bir bileziğin yanında yüzüğün ne hükmü olabilir, evet evet böyle bir bilezikle dönmeli eve, Åsta'nın yanına, Olav bunları düşünürken diğeri bileziği cebine koyuyor ve tokalaşmak üzere elini uzatıyor

Åsgaut, diyor

Adım Åsgaut, diyor

Benim de, adım Olav, diyor Olav

Sen de Bjørgvin'li değilsin, konuşmandan anladım diyor Åsgaut

Hayır değilim, diyor Olav

Ben kuzeyde bir yerlerden geliyorum, diyor

Nereden ki, diyor Åsgaut

Vik diye bir yerden, diyor Olav

Demek Vik'ten geliyorsun

Evet, diyor Olav

Böyle bir şey nerede satılır ki, diyor

Bilezik mi, diyor Åsgaut

Evet, diyor Olav

İskele'deki satış yapılan kulübelerden birinden aldım, ne ararsan var orada, her şey ama her şey, bu dünyada bu kadar güzel şeylerin var olduğunu hayal bile edemezdim, diyor Åsgaut

Sen de mi bilezik almak istiyorsun, diyor

Evet, evet istiyorum, diyor Olav

Ama çok pahalı, diyor Åsgaut

Çok da güzel ama, diyor Olav

Çok güzel tabii, diyor Åsgaut

Olav şimdi içkimi bitireyim de İskele'deki kulübeye gideyim, diye düşünüyor, mutlaka böyle bir bilezik almalıyım Åsta'ya

Bundan birkaç tane daha var mıydı orada, diyor

Galiba bir tane daha vardı, diyor Åsgaut

sonra kupayı dudaklarına götürüp içiyor Olav, kupayı indirdiğinde tam karşısında İhtiyar'ın yüzünü görüyor, o sinsi kısık gözler, incecik ağız çizgisi

Sen güya Vik'ten geliyormuşsun ha, diyor İhtiyar

Bak ben şimdi söyleyeceğim sana nereli olduğunu, diyor

Ben Vik'tenim evet, diyor Olav

Asle nereli olduğunu söylemek istemediğine göre, ben söyleyebilirim, diyor İhtiyar

Ben Asle değilim, diyor Olav

Demek değilsin, diyor İhtiyar

Değilim, diyor Olav

Ben biliyorum, onun ismini biliyorum ben, nereli olduğunu da biliyorum çünkü bana söyledi, diyor Åsgaut

Ben onun isminin Olav olduğunu biliyorum, diyor

Ve de Vik'ten geliyor, diyor Åsgaut

Vik'ten geliyormuş, demek öyle, diyor İhtiyar

Evet, bak o her şeyi biliyor, ona söyledim ben diyor Olav

Söyle bakalım sen nerelisin, diyor İhtiyar

Olav cevap vermiyor

Sen Dylgja'lısın, diyor İhtiyar

Ben Måsøy'lüyüm, diyor Åsgaut

Norlandet'deki Måsøy'den, diyor

Birileri de Norlandet'den Måsøy'lü olmalı, herkes Bjørgvin'li olacak değil ya, yoksa kim balık getirecek buraya, o güzelim kurutulmuş balıkları kim getirecek, diyor Åsgaut

Bu, işte bu Dylgja'dan, diyor İhtiyar

Onun adı Asle ve Dylgja'dan geliyor, diyor

Ve öylece duruyorlar hiç konuşmadan

Ama hadi bakalım şerefe, diyor Åsgaut

ve kupasını kaldırıyor

İhtiyar kupasını göğüs hizasına kadar kaldırıyor ve sinsi kısık gözlerini Olav'a dikiyor

Şerefe, diyor Olav

Ve kupasını Åsgaut'ün kupasıyla tokuşturuyor

Benimle tokuşturmak istemiyorsun demek, diyor İhtiyar

Aman tamam, ne istersen yap, diyor

Kupaları dudaklarına götürüp içiyorlar

Dylgja evet, diyor İhtiyar

Bir adam öldürüldü orada, değil mi, diyor

Öyle mi diyorsun, diyor Olav

Bilmiyordum ben, diyor

Kimmiş adam, diyor Olav

Balıkçıymış, balıkçı kulübesinde yaşayan bir balıkçıymış, diyor İhtiyar

Sonra, diyor

Evet, bir de ölü bulunan kocakarı varmış, o olaydan sonra kadının kızını da gören olmamış, diyor İhtiyar

ve Olav'ın yüzüne bakıyor

O kulübede Asle diye biri yaşıyormuş, öldürülen adam oraya gitmeden önce orada yaşıyormuş, diyor

Balıkçı gelmeden önce o kulübede yaşayan sendin, diyor İhtiyar

Olav İhtiyar'ın kupasını keyifle boşalttığını görüyor

ve işin garibi, tam da aynı günlerde burada, Bjørgvin'de ihtiyar bir kadın ortadan kayboluyor, bir daha da izini rastlanmıyor bu ebenin, diyor İhtiyar

Onu iyi tanırdım, diyor

ve ağzını silip tezgâha yaklaşıyor, Olav gözlerini kupasına dikmiş tezgâhın önünde ayakta duruyor, Åsgaut'ün uzun zamandır gitmedin mi memleketine diye sorduğunu işitiyor

Evet birkaç yıldır, diyor Olav

Eh bazen böyle olur işte, diyor Åsgaut

Biri memleketini terk etmeyegörsün geri dönünceye kadar aradan aylar, yıllar geçer, diyor

Nilma olmasaydı ben de Bjørgvin'de kalırdım, bu büyük ve şahane kentte, diyor

Sonra pırıl pırıl parlayan ve üzerinde masmavi taşlar olan bir altın bilezik çıkarıyor cebinden ve Olav'a göstererek elinde tutuyor, ikisi de bileziği seyrediyorlar

Sen de böyle bir bilezik satın almalısın, diyor Åsgaut

Tabii ki alacağım, diyor Olav

Paran varsa mutlaka almalısın, diyor Åsgaut

Evet, diyor Olav

ve kupasındaki içkinin azalmış olduğunu görüyor, dudaklarına götürüp bir yudum alıyor, ansızın İhtiyar'ı elinde dolu bir kupayla yine karşısında buluyor

Memleketin yolunu tutmayacak mısın, diyor İhtiyar

Memleketin mi diyor Olav

Evet Dylgja'ya, diyor İhtiyar

Dylgja'lı değilim ben, diyor Asle

Orada akrabaların yok yani senin, diyor İhtiyar

Yok, diyor Asle

Eh peki madem, diyor İhtiyar

Evet bir adam öldürüldü Dylgja'da, diyor

sonra kupayı dudaklarına götürüp bir yudum alıyor

Kim öldürmüş o adamı, diyor Olav

İhtiyar sinsi ve kısık gözlerini Olav'a dikiyor

Yaa evet kimdi acaba, diyor

Sen kim olduğunu bilmiyorsundur tabii, diyor İhtiyar

Olav cevap vermiyor

Yani, yakalayamamışlar katili, diyor Olav

Bildiğim kadarıyla hayır, diyor İhtiyar

Bulamamışlar onu, diyor

Vah vah fena, diyor Olav

Evet, fena şeyler, diyor İhtiyar

ve hiç konuşmaksızın ayakta öylece duruyorlar bir süre, Olav kupasında çok az içki kaldığını fark ediyor, daha yavaş içmeliyim diye düşünüyor, fakat niye böyle yapacak ki, zaten bu Meyhane'ye niçin girmişti, ne işi vardı burada, her kafadan bir ses çıkan bu gürültülü yerde neden vaktini geçiriyor, bunları düşünürken İhtiyar'ın çenesinin tekrar açılmaya başlayacağını anlıyor, içkisi-

ni bir an önce bitirip çıkmalı buradan, buradan çıkıp dosdoğru İskele'deki satış yapılan kulübelerden birine gidip Åsta'ya bilezik alacak, yüzük almayı erteleyebilir, hemen şimdi gidip alacak o bileziği, acaba yetecek kadar parası var mı, yok, yoktur herhâlde, peki ama nasıl alacak bileziği, bunu düşünürken İhtiyar'ın, öyle mi dedin Asle, evet tabii, Dylgja'ya dönmek istememeni anlıyorum, dediğini duyuyor

İsmim Asle değil benim, diyor Olav

İhtiyar'ın tamam, tamam değil, isminin Asle olmadığını anlayabiliyorum, dediğini işitiyor

Benim ismim Olav, diyor Olav

Demek senin ismin Olav, evet, diyor İhtiyar

Evet, Olav, diyor Olav

Evet Olav, benim de ismim bu, diyor İhtiyar

İsmi Olav olan benim, sen değilsin, diyor Olav

yaşlı adam gülerek kupasını Olav'a doğru kaldırıyor

Ben, diyor İhtiyar

Evet, diyor Olav

Benim, evet benim akrabalarım var Dylgja'da, diyor İhtiyar

Evet, diyor Olav

Ben orada doğdum, diyor İhtiyar

Evet, diyor Olav

Ufacık bir çiftlikte, gözlerden epey uzakta bir yerde, bir çiftlikte, diyor İhtiyar

Evet, diyor Olav

Daha sonraları birkaç kez gittim oraya, çok sık olmasa da gittim, diyor İhtiyar

Yok çok sık gitmedim, diyor

Hayatımın çoğunu burada Bjørgvin'de geçirdim, diyor İhtiyar

Oraya son gittiğimde herifin birinin yaptığı feci şeyleri işittim, diyor

ve uzun uzun Olav'ın yüzüne bakıyor sonra başını defalarca iki yana sallıyor, Olav buradan çıkıp gitmeliyim artık diye düşünüyor, neden bu Meyhane'de vakit geçiriyor sanki, İskele'deki kulübeye gidecek ve Åsta'ya pırıl pırıl parlayan ve üzerinde masmavi taşlar olan altın bileziği alacak, Olav bunları düşünürken İhtiyar'ın burada durmuş bir katil ile rastgele muhabbet ediyorum, dediğini duyuyor, ama kimseye bir şey demeyecek İhtiyar, Asle'nin ölümle cezalandırılmasını neden istesin ki, hayır hayır, yanlış anlaşılmasın, onun öyle bir derdi yok, kimseye bir şey söylemeyecek, ve hatta Olav ona bir, iki veya üç banknot uzatırsa ve hatta bir kupa da içki ısmarlarsa ağzını bile açmayacak

Elbette o adam sen değildin, diyor İhtiyar

Öyle anlaşılıyor, diyor

Ben, diyor Olav

Katilin adı Asle imiş zaten diyor İhtiyar

Öyle diyorlar Dylgja'da, diyor

Evet oraya son gittiğimde, öyle demişlerdi, diyor İhtiyar

Yani böyle söyleniyor, evet, diyor

Dylgja'ya son gittiğimde öğrendim ben bunu, diyor İhtiyar

Olav içkisini bitiriyor

Dylgja'lıyım ben, evet, diyor İhtiyar

Dylgja'dan, üç karış toprağı her daim vıcık vıcık olan kayalık bir arazideki küçük bir çiftlikten geliyorum, diyor

Ama bir de deniz var, fiyort, açık deniz ve balıklar tabii, diyor İhtiyar

Benim doğup büyüdüğüm o yerde kimseler yaşamıyor artık, diyor

Böyle oldu, diyor İhtiyar

Böyle işte durumlar, diyor

Kayalık arazi ve vıcık vıcık toprak nüfusu besleyemiyor, diyor İhtiyar

Orada yaşanmaz oldu artık, diyor

Ahali orayı terk etmek zorunda kaldı, diyor İhtiyar

Tıpkı senin gibi, benim gibi, diyor

ve Olav etrafına bakınıyor, elindeki boş kupayı bırakabileceği bir yer göremiyor, artık burada durmamalı, zaten ne diye girmişti buraya, bu Meyhane'ye, bu tıka basa dolu mekâna, ayrıca neden burada kalmaya devam edip garip garip kendisine bakan şu İhtiyar'ın çenesini dinleyecek ki, ne istiyor bu İhtiyar ondan, hayır hayır burada kalamaz, elbette kalmayacağım, diye düşünüyor Olav

Sana bir kupa içki ikram edebilir miyim, diyor İhtiyar

İstemem teşekkür ederim, gitmem lazım, diyor Olav

Ama belki sen bana bir kupa ısmarlayabilirsin, diyor İhtiyar

Olav adamın yüzüne bakıyor

Şu aralar elim biraz sıkışık da, diyor İhtiyar

Tabii yani senden bunu istemek kötü ama, diyor

Âdeta utanıyorum istediğim için, diyor İhtiyar

Böyle hissediyorum evet, diyor

Utanıyorum evet, ama pek de susadım yahu ben, bunu inkâr edemem doğrusu, diyor İhtiyar

Olav cevap vermiyor

Ismarlamak istemiyorsun demek, diyor İhtiyar

İçki alacak paran da yok gibi senin, diyor

Zaten insanların çoğunda para yok, diyor İhtiyar

Hatta hiç kimsede para yok, diyor

Ama yine de herkes alıyor da alıyor, kupa kupa içkiye para sayıyorlar, diyor İhtiyar

Gitmek zorundayım, diyor Olav

Åsgaut'ün gidiyor musun, diye seslendiğini duyuyor, gitmek zorundayım diyor Olav, gidip pırıl pırıl parlayan ve üzerinde masmavi taşlar olan altın bileziği satın alacağını söylüyor, bu

bileziği İskele'deki hangi kulübede sattıklarını biliyor musun, diyor Åsgaut, Olav bilmiyorum diyor, Åsgaut istersen ben sana göstereyim, diyor, zaten artık insanlar birer birer buradan ayrılmaya başladı, Meyhane yavaş yavaş boşalıyor diyor, Olav etrafına bakınıyor insanların birer birer Meyhane'den çıktığını fark ediyor, ben de çıkayım artık onlar gibi diye düşünüyor

Giderek azalıyor içerideki insanlar, diyor Olav

Evet, öyle oluyor, diyor İhtiyar

Herkes gidecek gibi sanki, diyor

Evet öyle görünüyor, diyor Olav

Biraz garip ama, diyor Åsgaut

Böyle birdenbire herkesin gitmeye davranması

Evet, diyor Olav

Herkes gidiyor evet, diyor İhtiyar

Olav kapıya doğru yürürken omzuna bir el yapışıyor, geri döndüğünde İhtiyar ile yüz yüze geliyor, kıpkırmızı, nemli ve donuk bakan bir çift göz var bu yüzde, incecik ıslak dudakların titrediğini ve ağzın açıldığını fark ediyor

Sen Asle'sin, diyor İhtiyar

Olav İhtiyar'ın sıkıca yakaladığı omzunun buz kestiğini hissediyor, kendisini tutmaya çalışan bu elden sıyrılıp kapıya yönelirken İhtiyar'ın arkasından bağırdığını işitiyor, sen Asle'sin, Asle'sin sen, Olav hiç cevap vermeyecek ve dışarı çıkacak, kapıyı açıp, çıkıyor, Meyhane'nin önünde sokağın ortasında buluyor kendini, şimdi dosdoğru İskele'ye gidecek, yolu biliyor, bu kadarcık aşina Bjørgvin'e, buralarda epeyce dolaştı, her ne kadar kenti avcunun içi gibi bildiğini söyleyemese de Bjørgvin'de oturuyor bir süredir, bu gece Bjørgvin'de bulunan herkes burada yaşamıyor elbette, diye düşünüyor bu kente ilk kez gelmiş pek çok insan var, Åsgaut gibi mesela, diye düşünüyor, ama o, Olav burada oturuyor artık, bu nedenle de o güzelim bileziğin, yüzüklerin satıldığı

İskele'deki satış kulübesine giden yolu bulabilir, yüzük işi beklesin biraz, ah Åsta'nın kolunu nasıl da güzelleştirecek böylesi bir bilezik, diye düşünüyor Olav ve hızlı adımlarla Vågen Limanı'na, İskele'ye doğru yürüyor, birden arkasından birinin dur, bekle diye seslendiğini işitiyor, dönünce sarışın uzun saçlı bir kızın sokağın karşı tarafından kendine doğru yürüdüğünü görüyor

A bu sensin, değil mi, diyor Kız

Bekle, diyor

Beni bulmak üzere bakınıyordun, gördüm diyor Kız

Öyle mi yapıyordum, diyor Olav

Evet, evet öyle yaptın, diyor Kız

Seni tekrar gördüğüme sevindim, diyor

Biz tanışıyor muyuz, diyor Olav

Beni hatırlamadın mı sen, diyor Kız

Seni hatırlamak mı, diyor Olav

Evet, evet hatırlamadın mı, diyor Kız

Hayır, diyor Olav

Benim kapıma gelmiştin ya, diyor Kız

ve gülüyor, Olav'ı hafiften iterek

Öyle mi yapmıştım, diyor Olav

Evet, diyor Kız

Hatırlamıyorum, diyor Olav

Hatırlamak istemiyorsun, ondandır, diyor Kız

ve Olav'ı bir kez daha itiyor, sonra da koluna giriyor

Ama o zaman konuşamamıştık seninle, diyor Kız

Öyle, diyor Olav

Neden ki, diyor Kız

Olav yokuş aşağı yürümeye başlıyor, Kız koluna sıkıca yapışmış bırakmadan peşinden gidiyor

O zaman yalnız değildin de ondan, diyor Kız

Çirkin bir yaratık vardı o zaman yanında, diyor

Ufak tefek siyah saçlı biri, diyor Kız

Ta uzaktan nasıl biri olduğu anlaşılıyordu, diyor

Onun gibilerden çok var Bjørgvin'de, diyor Kız

Hepsi de nerelerden çıkıp geliyorlar buraya bilmem, diyor

Bir tanesi ortadan kaybolmadan, ikincisi üçüncüsü geliyor bu kente, diyor Kız

Ve başını Olav'ın omzuna yaslıyor

Ama aklını kullanıp ondan kurtulmuşsun sen, diyor Kız

Bu yaptığını gayet iyi anlıyorum, diyor

Anlayabildiğim bir şey varsa o da budur, diyor Kız

Ben seni tanımıyorum, diyor Olav

İstersen tanıyabilirsin beni, diyor Kız

Nerede oturuyorsun, diyor

Kalacak yerim yok benim, diyor Olav

Ama ben kalabileceğin bir yer biliyorum, diyor Kız

Parası karşılığında, para vardır sende değil mi, diyor

Yollarına devam ediyorlar, kızın başı Olav'ın omzunda

Param yok denecek kadar az, diyor Olav

Bir ya da iki banknot vardır herhâlde, diyor

Ve birdenbire Olav'ın kolundan tutup evlerin arasındaki dar bir yola doğru çekiştiriyor, daracık bir geçit burası, karşılıklı iki ev arasındaki bu aralık ancak iki kişinin yan yana sığabileceği genişlikte, Kız Olav'ın kolundan çekerek onu yolun içlerine doğru sürüklüyor, etraf kapkaranlık ve kız duruyor

Burası, diyor

ve Olav'ın karşısına geçip, kollarıyla ona sımsıkı sarılıyor, göğsünü göğsüne bastırıp ha bire sürtünüyor memeleriyle

Bunlara dokunabilirsin, diyor

Çenesini öpüyor ve diliyle yalamaya başlıyor

Benim gitmem gerek, diyor Olav

Aa, diyor kız

ve serbest bırakıyor Olav'ı

Yapacaklarım var, diyor Olav

ve ara sokaktan çıkmak üzere yürümeye başlıyor

Eh, tamam n'apalım, diyor kız

Salağın teki bu, diyor

Bjørgvin'in en büyük salağı, diyor

ve kız ara sokaktan çıkmak üzere yürüyor

Niye baştan söylemedin bunu, diyor kız

Niye girdin ara sokağa benimle, diyor, ikisi de genişçe yola çıktılar

Bjørgvin'in en büyük salağı sensin işte, diyor kız

ve Olav buna bir şey sorayım diye düşünüyor

Øvstegata Sokağı nerede biliyor musun, diyor

Bilmem mi, diyor kız

İşte şuracıkta, diyor

Şu tarafa gidiyorsun, sonra oradan biraz yukarı, diyor ve eliyle işaret ediyor

Aman, kendin bak başının çaresine, diyor

ve Olav kızın dönüp geldikleri sokakta uzaklaştığını görüyor, Øvstegata, evet diye düşünüyor, şuralarda olacaktı, öyle ya burada oturmuşlardı ya onlar, evet kendisi, Åsta ile Sigvald, burada yaşadılar bir süre, Øvstegata üzerindeki o küçük evde oturdular, şimdi o kadar yakınına geldiği eve gidip bakabilir, eve bakmak iyi fikir diye düşünüyor Olav, sokakta biraz daha yürüyünce Øvstegata'nın başına geliyor, sonra yokuş yukarı çıkıyor, orada ileride işte, Åsta ile oturdukları ve küçük Sigvald'ın doğduğu o küçük ev, Olav duruyor ve kendisinin Øvstegata'daki evin önündeki hâlini hayal ediyor[4], içinde sahip oldukları ne varsa bulunan iki çıkın oracıkta duruyor, işte son kez burada olduğum zaman-

4 Olav zaman içinde geri gidiyor (ç.n.).

dı diye düşünüyor Olav, kendini orada durur görüyor, güzelce kundakladığı küçük Sigvald'ı göğsüne bastırmış Alida'nın kapıdan çıktığını görüyor, Alida ve Øvstegata'daki evin önünde duruyor, eve doğru bakıyor

Gitmek zorunda mıyız, diyor Alida

Ne güzel yaşıyorduk burada, diyor

Başka hiçbir evde buradaki kadar iyi bir hayatım olmamıştı, diyor

Kalamaz mıyız burada diyor

Yola çıkmaya mecburuz, diyor Asle

Eve veda etmek zorundayız yani, diyor Alida

Öyle yapmak zorundayız, diyor Asle

Ben burada yaşamayı çok sevmiştim, diyor Alida

Bu evden gitmek istemiyorum, diyor

Gitmemiz gerek, diyor Asle

Artık bu evde oturamayız

Bundan emin misin, diyor Alida

Evet, diyor Asle

Ama niçin, diyor

Öyle işte, diyor Asle

Zaten burası bizim evimiz değil ki, diyor

Ama başka oturan yoktu ki burada, diyor Alida

Eskiden burada yaşayan kadın döner gelir bir gün elbette, diyor Asle

Ama aradan çok zaman geçti, diyor Alida

Gelir birileri diyor Asle

Kesin değil ki bu, diyor Alida

Ama burası o kadının evi, diyor, Asle

Evet ama o kadın geri dönmedi ki, diyor Alida

Döner elbet, o ya da başka birileri gelir mutlaka, işte o zaman biz burada duramayız, diyor Asle

Ama üzerinden epey zaman geçti, gelen giden olmadı diyor Alida

Evet, diyor Asle

Ya evet işte, o zaman burada kalmaya devam edebiliriz, diyor Alida

Hayır, diyor Asle

Elbette bizim evimiz değil burası, diyor

Artık gitmemiz gerek, diyor

Bu konuyu sık sık konuştuk seninle, diyor

Evet, diyor Alida

Hadi gidiyoruz, diyor Asle

Ve içinde sahip oldukları ne varsa bulunan iki çıkını yüklenip yola koyuluyor Olav, o önden giderken küçük Sigvald'ı göğsüne bastırmış olan Alida arkadan yetişmeye çalışıyor

Bekle, diyor Alida

ve Asle duruyor

Nereye gidiyoruz, diyor Alida

ve Asle cevap vermiyor

Nereye gidiyoruz, diyor Alida

Bjørgvin'de oturmayacağız artık, diyor Asle

Ama burada güzel bir hayatımız vardı, diyor Alida

Burada kalamayız artık, diyor Asle

Niçin kalamayız, diyor Alida

Birilerinin bizim peşimizde olduğunu zannediyorum, diyor Asle

Birileri bizim peşimizde mi, diyor Alida

Öyle, diyor Asle

Bunu nasıl biliyorsun, diyor Alida

Biliyorum işte, diyor Asle

ve bir an önce Bjørgvin'i terk etmeleri gerektiğini söylüyor, Bjørgvin'den çıktıktan sonra işi ağırdan alabilirler, daha yavaş

yürüyebilirler, mevsim yaz, hava sıcak, yolculuğun keyfini çıkarabilirler, kemanını satınca eline para da geçti, önceden de biraz vardı zaten, kemanı satmayacaktın, diyor Alida, oturup Asle'nin keman çalmasını dinlemeyi çok seviyordu, paraya ihtiyacımız var, diyor Asle, ayrıca babası gibi davranıp, eşini ve çocuğunu yalnız bırakarak keman çalmaya gitmek istemiyordu, başkalarıyla değil ailesiyle vakit geçirmek istiyordu, yabancılarla beraber olmaktansa sevdiklerinin yanında olmak istiyordu, kaderi doğuştan kemancı olarak çizilmiş olabilirdi ama Asle bu kadere karşı çıkacaktı, o yüzden de satmıştı kemanını, kemancı değildi artık, baba olmuştu, Alida'nın eşi olmuştu, yasalar önünde değilse bile gerçek hayatta böyleydi vaziyet, böyle olunca da kemana ihtiyacı kalmamıştı, para daha çok işlerine yarayacaktı, kemanı satması iyi olmuştu, hem zaten keman da satıldığına göre bunu konuşmanın manası yoktu, olan olmuş biten bitmişti, hem keman hem de diğer şeyler açısından, burada durup çene çalamayız, yola devam etmeliyiz diyor Asle ve Alida'yı yanına çağırıyor, kemanı satmakla doğrusunu yaptın belki ama çok da güzel çalıyordun, diyor Alida, Asle cevap vermiyor, yokuş aşağı yürüyor, yürüyorlar, yolun sonuna İskele'ye varınca yollarına sahilden devam ediyorlar, hiç konuşmadan yürüyor yürüyorlar, Olav olduğu yerde böyle dikip durmanın manasız olduğunu düşünüyor, İskele'deki kulübeye gidip, kemanının satışından eline geçen parayla Åsta'ya akla hayale gelebilecek en güzel bileziği alacağını düşünüyor, Olav yokuş aşağı İskele'ye doğru yürümeye başlıyor ve kendini İskele'yi geçmiş, sahilde yürüdüğü hâliyle hayal ediyor, arkadan küçük Sigvald'ı göğsüne bastırmış olan Alida geliyor, hiç konuşmuyorlar, yavaş yavaş binaların araları açılmaya, evler seyrekleşmeye başlıyor, gün ilerliyor, hava ne çok sıcak ne de çok soğuk, uzun yürüyüşe uygun bir hava, her ne kadar Olav'ın elindeki yük ağır olsa da o hissetmiyor çünkü küçük Sigvald'ı göğsüne bastır-

mış Alida arkasından geliyor, zaman zaman güneş açıyor, zaman zaman da bulutlanıyor hava ve Olav bilmiyor nereye gittiklerini, Alida da bilmiyor, neyse ki yanlarında yiyecek var, giyecek ve bir miktar da diğer ihtiyaçlarını karşılayacak şeyler var

Nereye gidiyoruz, diyor Alida

Hım ne diyeyim bilemedim, diyor Asle

Geldiğimiz yöne doğru gidiyoruz, diyor Alida

Yolun bizi götürdüğü yere gidiyoruz, diyor Asle

Biraz yoruldum, diyor Alida

Dinlenelim o zaman, diyor Asle

ve duruyorlar, öylece duruyor ve etrafa bakıyorlar

Şu aşağıdaki kayaların üzerinde dinlenebiliriz, diyor Alida

Evet, diyor Asle

Aşağı inip, kayaların üzerine yerleşiyor ve oturdukları yerden denizi seyrediyorlar, fiyort hiç kıpırtısız, çarşaf gibi, fiyort masmavi parlıyor, Asle bugün fiyort çok parlak diyor, her zaman böyle olmaz, diyor, bir balığın suda atladığını görüyorlar, burada yaşasak keşke diyor Alida, Bjørgvin'e bu kadar yakın bir yere yerleşemeyiz, diyor Asle, niçin, diyor Alida, yerleşemeyiz işte, birileri gelir bulur bizi, diyor Asle, bir şey olmaz ki, diyor Alida, Bjørgvin'e nasıl geldiğimizi hatırlıyorsun değil mi, diyor Asle, evet tekneyle, diyor Alida, evet diyor Asle, karnım acıktı, diyor Alida, yanımızda kurutulmuş koskoca bir kuzu budu var ya diyor, daha henüz bir dilim bile kesmedik, yeter bize o kadar da aç değiliz yani, diyor Asle, satın mı aldın kurutulmuş kuzu budunu diyor Alida, Asle almasına gerek kalmadığını söylüyor, ama pek de güzel kurutulmuş bir buda benziyor bu, diyor Asle, şurada ileride bir derenin şırıltısı duyuluyor sanki, diyor Alida, demek ki susuz da kalmayacaklar, hadi tadalım şu tuzlama etten biraz diyor Alida ve Asle kurutulmuş budu saran kumaş parçasını açıyor, budu yakalayıp bir eliyle havaya kaldırıyor ve sallıyor,

Alida gülmeye başlıyor, yapma böyle, diyor, yemekle oyun oynanmaz, diyor, şimdi annen gibi konuştun yani diyor Asle, hadi ya, o kadar da değilim ama ileride benzerim tabii, diyor Alida, ben de artık bir anayım ve anneme benzeyeceğim elbette

Deme öyle, diyor Asle

Bu dediğimi annemden öğrendim ben, diyor Alida

Ben de annemden öğrendim, diyor Asle

Alida kundağındaki küçük Sigvald'ı kayaların üzerine bırakıyor ve kendi de oturuyor, Asle de oturup cebinden bıçağını çıkarıyor ve budu kemiğine kadar kazıyarak esaslı bir parça kesiyor, elindeki bu iri parçayı Alida'ya uzatıyor, Alida eti çiğnemeye başlıyor, pek de güzelmiş, diyor çiğnerken, kupkuru, pek lezzetli, çok tuzlu da sayılmaz, diyor, Asle kendine de bir parça kesiyor, tadına bakıyor, lezzetli diyor, daha başka ne denilebilir, diyor, çok güzelmiş, bundan da lezzetli et olamaz, Alida içinde kuru lavaş ekmeği bulunan tahta kutuyu açıyor, başka bir kutudan da tereyağını çıkarıyor, kuru lavaş ekmeğinin üzerine bol bol tereyağı sürüyor, Asle de dilim dilim et kesmeye devam ediyor ve hiç konuşmaksızın oturdukları yerde azıklarını yiyorlar

Gidip su getireyim, diyor Asle

Eline iki kulplu küçük bir bakraç alıp, su sesinin geldiği yöne doğru yürüyor, suyu buz gibi akan dereyi buluyor, yükseklerden aşağıya köpüre köpüre inen bu dere az ileride fiyorda kavuşuyor, Asle bakracını tertemiz soğuk suyla doldurup Alida'nın yanına dönüyor, su kabını Alida'ya uzatıyor, Alida kana kana içiyor ve kabı geri veriyor, seninle tanışmış olmak beni nasıl mutlu ediyor bilsen, diyor, Asle beni de diyor

Üçümüz, diyor Alida

Sen, ben ve küçük Sigvald, diyor Asle

Evet üçümüz, diyor

ve Olav yokuş aşağı yürüyor, İskele'ye varıyor şimdi dosdoğru ilerleyip dünyanın en güzel bileziğini satan kulübeyi bulacak, bulması gerekiyor, belki de birilerine sormalı bileziğin satıldığı kulübenin yerini bilen biri vardır mutlaka, tam o sırada karşısında Åsgaut beliyor, Asle Åsgaut'e gülümsüyor

Satış kulübesini bulamadın galiba, diyor Åsgaut

Bunu tahmin ettim zaten, kulübeyi bulmak o kadar kolay olmayabilir diye, ama ben sana yardım ederim, diyor Åsgaut

Hayır, bulamadım, diyor Olav

Kulübeyi bulmak zor, diyor Åsgaut

Ama ben şimdi sana yardım edeceğim, diyor

İskele'de biraz ilerleyelim, önümüze dar geçit gibi bir yol çıkacak, kulübe orada, diyor

Ben sana yardım edeceğim, diyor

Teşekkür ederim, diyor Olav.

Elbette yardım edeceğim, diyor Åsgaut

Olav'ın içini bir sevinç kaplıyor, dünyanın en güzel bileziğini satın alacak, pırıl pırıl parlayan ve üzerinde masmavi taşlar olan altın bilezik çok geçmeden Åsta'nın kolunu süsleyecek

Elimde bir miktar banknot var var, diyor Olav

Satıcı malını satmaya niyetli, belki biraz indirim de yapar, diyor Åsgaut

Bana yaptı, diyor

İstediği fiyata param çıkışmıyordu, iyi ki de öyleymiş, diyor, daha ucuza kapattım, diyor

İskele boyunca yürüyorlar Olav bir bayram yaşıyor âdeta, büyümüş koskoca bir adam olmuş, sevdiceğine hediyelerin en güzelini almaya gidiyor, vaziyet gayet iyi diye düşünüyor, her ne kadar Bjørgvin'e yüzük satın almaya gelmiş olsa da onun yerine bilezik alabilir, yüzük her zaman bulunabilir ama gördüğü o güzel bilezik, pırıl pırıl parlayan ve üzerinde masmavi taşlar

olan altın bilezik öyle mi ya, Åsta'ya böyle bir hediye almaktan nasıl vazgeçebilir, elbette alacak, diye düşünüyor Olav, bu arada Åsgaut'ün bileziği çok kaliteli, çok güzel, öyle diyorlar dediğini işitiyor, Evet diyor Olav, anladım böylesine güzel bir bileziğin eşi benzeri bulunmaz, diyor

Ben de öyle düşünüyorum, diyor Åsgaut

Ne düşünüyorsun, diyor Olav

Böylesine güzel bir bileziğin eşi benzeri bulunmaz, diyor Åsgaut

Evet bulunmaz, diyor

Bence de bulunmaz, diyor Olav

Bak çok yaklaştık, diyor Åsgaut

Seni oraya kadar götüreceğim, diyor

Teşekkür ederim, diyor Olav

Ben bugün buradaydım zaten, şimdi tekrar geri geldim, Kuyumcu merak edecek

Kuyumcu mu, diyor Olav

Evet, öyle diyorlar ona, Kuyumcu, diyor Åsgaut

Kulağa pek zarif geliyor, diyor Olav

Evet ismi öyle işte Kuyumcu, diyor Åsgaut

Evet, hem kendisi de kibar bir adam, gayet şık kıyafetler içinde, diyor Åsgaut

Deme ya, diyor Olav

Evet, siyah uzun bir sakalı var, diyor Åsgaut

İskele'de yürümeye devam ediyorlar

Dükkânında akla hayale gelmeyecek kadar güzel şeyler var, diyor Åsgaut

Daha başka bir şey demiyorum artık, içeri girince kendi gözünle göreceksin, diyor

Olav başını sallıyor, Åsgaut sağa sapıyor, şimdi karşılıklı ahşap binaların arasındaki genişçe bir sokaktalar, sıra sıra giden

yapıların ön yüzlerinde giriş kapıları var, Åsgaut Olav'ın birkaç metre önünden yürüyor, pek heyecanlanmış gibi hızlı hızlı hareket ediyor, Olav onu izliyor, sonunda Åsgaut büyükçe bir pencerenin önünde duruyor, altın ve gümüşlerin sergilendiği, pırıl pırıl parlayan bir vitrin bu, Olav gözlerine inanamıyor, bu muhteşem bir manzara karşısında bayılacak gibi oluyor, bu kadar çok altın ve gümüşün bir arada bulunabileceğini ve böyle bir vitrinde sergilenebileceğini aklı almıyor

Kuyumcu içeride değilse pencerenin kepenkleri kapalı olur, diyor Åsgaut

Ama bak şimdi içeride, diyor

ve vitrininin yanındaki kapıya yöneliyor

Ama burada bir pencere daha var, diyor Olav

Evet iki pencere var diyor Åsgaut

Olav ikinci vitrine yaklaşıyor, işte pırıl pırıl parlayan ve üzerinde masmavi taşlar olan bir altın bilezik orada, Åsgaut'ün satın aldığı bileziğin tastamam bir eşi

Bak bilezik burada, diyor Olav

A, sahiden, diyor Åsgaut

Ben daha önce baktığımda vitrinde görmemiştim onu, diyor

Kuyumcu yakın bir zamanda koymuş olmalı, diyor

Hadi içeri girelim, diyor

Olav öylesine kalakalmış, vitrindeki muhteşem manzarayı seyrediyor

Hadi bileziği başkası almadan girelim içeri, diyor Åsgaut

ve kapıyı açıp Olav'a yol veriyor, Olav dükkâna giriyor, karşısında bizzat Kuyumcu durmakta, adam hafifçe eğilerek selam veriyor onlara ve hoş geldiniz diyor, sizin gibi asil beylerin beğeneceği bir şeyler vardır belki dükkânımda, buyurunuz, diyor, tekrar hoş geldiniz, size nasıl yardımcı olabilirim, diyor

Evet, diyor Åsgaut

A evet siz, diyor Kuyumcu

Ben bugün size bir şey satmıştım, diyor

Haklısınız, evet haklısınız, diyor Åsgaut

Sanırım beyefendi alışverişe devam etmek istiyor, diyor Kuyumcu

Hayır ben değil de arkadaşım bir şey satın alacak belki, diyor Åsgaut

Olav etrafına bakınıyor, ne kadar da çok altın ve gümüş var burada, yüzükler, takılar, şamdanlar, gümüş kâseler, tabaklar, gözünün gördüğü her şey altın ve gümüş, dünyada böylesine bir yerin var olabileceğine inanamıyor Olav

Ne bakmıştınız, diyor Kuyumcu

Bu kadar çok altın ve gümüş bir arada, diyor Olav

Nasıl mümkün olabilir bu, diyor

Aslında çok da fazla sayılmaz, diyor Kuyumcu

Ama var işte bir şeyler, diyor

ve ellerini ovuşturuyor

Sınırsız bir bolluk, diyor Olav

Beyefendi ne arzu etmişti, diyor Kuyumcu

Ben, şey bir bilezik alacaktım, diyor Olav

Benim bugün aldığımın eşi bir bilezik, diyor Åsgaut

Bakın o zaman şanslısınız, diyor Kuyumcu

ve bu sözünün ardından el çırpıyor, bir şeyi alkışlarmışçasına birkaç kez el çırpıyor

Çok şanslısınız diyor, böyle ender bir parçaya pek sık rastlanmıyor, diyor Kuyumcu

Hemen hemen hiç rastlanmıyor, diyor

Neredeyse imkânsız böyle parçalar bulmak, diyor

mamafih böyle birbirinin eşi iki bilezik bulmayı başardım ben diyor, bunun nedenini de şöhretine, meslekte geçirdiği uzun yıllara ve geniş bir çevresi olmasına bağlıyor, doğrusunu isterseniz

bilezik dün geldi dükkânıma, bugünkü ilk satışım da bu bilezik oldu, diyor ve başıyla Åsgaut'ü işaret ediyor, evet bu bey elimdeki değerli parçayı satın almayı başardı, diyor, tabii gayet şanslıydı kendisi, zira pek çok müşteri bileziğe bakmıştı ne var ki kısmet bu beyinmiş, diyor ve inanması hakikaten güç ama bileziğin bir eşi hâlâ bende ve de vitrinde duruyor, diyor ve hafifçe öne eğilerek beylerden kendisini affetmelerini rica ediyor, eline beyaz eldivenler giyiyor, vitrine gidip bileziği alıyor ve özenle tezgâhın üzerine bırakıyor

Nasıl da mükemmel bir el işçiliği, diyor Kuyumcu

Mükemmel el işçiliği, âdeta bir sanat eseri, diyor

İşaret parmağıyla hafifi hafif dokunuyor bileziğe

demek Bunu satın almak istiyorsunuz demek, diyor Kuyumcu

Ve alçakgönüllü bir tavırla Olav'a bakıyor

Elbette, anlıyorum sizi, diyor Kuyumcu

Tabii param yeterse, diyor Olav

Elbette, daima nihayetinde söz paraya gelir, evet, diyor Kuyumcu

ve yüzünde hüzünlü bir ifade beliriyor, Olav cebinden üç banknot çıkarıp Kuyumcu'ya uzatıyor, adam alıyor ve tek tek bakıyor banknotlara

Meblağ çok az, diyor Kuyumcu

Meblağ çok az demek, diyor Olav

Evet, öyle, diyor Kuyumcu

En azından iki ya da üç banknot daha olmalı, en azından yani, o bile ucuz sayılır, diyor

o an Olav'ın üzerine bir çaresizlik, bir hayal kırıklığı çöküyor, belki bir banknot daha verebilir, yani daha sonra, ama şimdi yok, dünyanın en güzel bileziği bu, ama iş sonraya kalmaz ki, Kuyumcu söyledi işte müşterisi çokmuş

Başka parası yok, diyor Åsgaut

Tüm parası bu yani, diyor Kuyumcu

ve dehşete düşmüş gibi yapıyor

Ama belki sen yardım edebilirsin arkadaşına, diyor

Tüm paramı bugün size verdim, diyor Åsgaut

Kuyumcu başını sallıyor, müthiş üzüntülü bir ifade bürüyor yüzünü

Tüh, tüh diyor

Eh, en iyisi biz gidelim, diyor Åsgaut

ve Olav'ın yüzüne bakıyor

Evet, diyor Olav

Åsgaut kapıya doğru ilerliyor, Olav elindekileri Kuyumcu'ya uzatıyor

Eh, evet diyor Kuyumcu

ani bir hareketle üç banknotu cebine atıyor, âdeta öfkeli bir sesle

Eh, tamam, hadi olsun bari, diyor

ve bileziği alıp Olav'a uzatıyor, pırıl pırıl parlayan üzerinde masmavi taşlar olan altın bileziği eline alan Olav oracıkta donmuş gibi duruyor, gözlerine inanamıyor, elinde böyle muhteşem bilezik tutuyor olduğuna inanamıyor, karşıya bakıyor ve bileziği âdeta gerçekmiş gibi Åsta'nın kolunda görüyor, nasıl olabildi bu, böyle bir şey nasıl da olabildi, diye düşünüyor

Hadi gel, diyor Åsgaut

Hata bu diyor Kuyumcu, bunu yapmasaydım keşke, bu muhteşem parça bu kadar az paraya satılır mı, diyor Kuyumcu

Bu satışta zarar ettim ben, diyor

sesi pek bir şikâyetçi gibi, Åsgaut kapıyı açmış, bekliyor

Yapamam, bunu yapamam, diyor Kuyumcu

Bu kadar zararına satamam, diyor

Åsgaut kapıyı açmış, bekliyor

Hadi gel Olav, diyor

ve Olav kapıdan çıkıyor, Åsgaut kapıyı kapatıyor, artık dışarıdalar, Olav bileziği avcunda tutuyor, nasıl olabildi bu, böylesine güzel bir bilezik satın almış olması inanılır gibi değil, Olav'ın aklından bunlar geçerken Åsgaut'ün hadi Kuyumcu pişman olmadan gidelim buradan, diyen sesini işitiyor, Åsgaut yürümeye başlıyor, Olav da arkasından, durup durup elindeki bileziğe bakıyor, inanılır gibi değil, bu gerçek olamaz, diyor kendi kendine, Åsgaut bileziği cebine sokmasını söylüyor, kimse görmesin, çaldık zannederler, diyor, Olav elini cebine sokuyor bir yandan da avcunun içinde sıkı sıkı tutuyor bileziği, Åsgaut yürümeye devam ediyor, dar yol bitiyor, İskele'ye varıyorlar, Åsgaut cebimde azıcık bozukluk var ama hepsi bu diyor, Olav bende de var biraz, diyor, Åsgaut birer kupa içki içebiliriz belki diyor, bugünü kutlamalıyız, ikisi de sevgililerine şahane birer bilezik satın aldılar, tabii, tabii bunu kutlamak gerek, diyor Åsgaut

Elbette, diyor Olav

Meyhane'ye uğrayalım, diyor Åsgaut

Tabii, öyle yapalım, diyor Olav

Eh, gidelim o zaman diyor Åsgaut

ve düzenli adımlarla Meyhane'ye doğru yürüyorlar, o sokağa vardıklarında Olav'ın karşısına çıkıyor, a işte o değil mi, evet ta kendisi, sarışın uzun saçlı Kız, birinin koluna girmiş gidiyor, tıpkı az önce onun koluna girdiği gibi, şimdi başka bir adamın koluna girmiş yürüyor, iyi bari, diye düşünüyor Olav, kız benim değil başkasının koluna girmiş, cebindeki eliyle bileziği sıkı sıkı kavrıyor

Bir kupa bira iyi gidecek, diyor Åsgaut

Evet, diyor Olav

Nişanlılarımızı mutlu edecek hediyeler aldık, diyor Åsgaut

Ah onlara ne aldığımızı bir bilseler, diyor Olav

Eve gidince büyük olay olacak, diyor Åsgaut

Bileziğin Åsta'nın kolunda nasıl da güzel görüneceğini hayal edebiliyorum, diyor Olav

Ben de Nilma'nın kolunda, diyor Åsgaut

ve düzenli adımlarla yürüyorlar, Olav adamın koluna girmiş olan Kız'ın ara sokağa saptığını görüyor, Olav'ı da sürüklediği aynı ara sokak burası, şimdi adamı oraya götürüyor, diye düşünüyor

Bir kupa birayı hak ettik, diyor Åsgaut

Ah, pek lezzetli gelecek bize, diyor

Evet, diyor Olav

ve Åsgaut'ün Meyhane kapısının, o kahverengi kapının önünde durduğunu görüyor Olav, Åsgaut içeri giriyor, Olav da arkasından, şimdi ikisi de o ahşap kütüklerin üst üste yığılmış olduğu karanlık geçitteler, Åsgaut önde, Olav arkasında yürüyorlar, Olav'ın eli cebinde, bileziği avcunun içinde sıkı sıkı tutuyor, içeri giriyorlar, her şey bıraktıkları gibi yalnız şimdi etrafta kimsecikler görünmüyor, tahta bir masada İhtiyar oturmakta sadece, of elbette burada olacaktı, nereye gitse karşıma çıkıyor zaten, diye düşündü Olav, İhtiyar ona bakarak

Aa yine sen, diyor

Geleceğini biliyordum, seni bekledim, diyor İhtiyar

Bana bira ikram etmek üzere geleceğini biliyordum, diyor

Başka türlüsüne cesaret edemezdin Asle, diyor İhtiyar

ve ayağa kalkıp Olav'ın yanına gidiyor

Tekrar geleceğinden bir an bile şüphe etmemiştim, diyor İhtiyar

Ve de haklı çıktım, diyor

Olav Åsgaut'ün elinde iki kupayla bar tezgâhında durduğunu görüyor, oraya doğru yürüyor Åsgaut, kupanın birini ona uzatıyor

İçkiler benden, diyor Åsgaut

ve kupayı kaldırıyor

Şerefe, diyor

Olav da kupasını kaldırıyor

Şerefe, diyor

ve onlar kadeh tokuştururken İhtiyar gelip karşılarına dikiliyor

Ya ben, diyor, bana içki yok mu, sadece siz mi içeceksiniz

Akıllı ol Asle, diyor

Ben ne diyorsam onu yap, diyor

Şu ihtiyara bir içki ısmarla, diyor

ve başını hafifçe geriye atıp sinsi kısık gözlerle Olav'a bakıyor

Sana neler söylediğimi hatırlıyorsun değil mi, diyor İhtiyar

Benim neleri bildiğimi biliyorsun değil mi Asle, diyor

Bu dilenmelerine bir son ver artık diyor Åsgaut

Ben dilenmiyorum, asla da dilenmedim, sadece rica ettim, rica etmeye hakkım var diyor İhtiyar

Benim gitmem gerekiyor, diyor Olav

Ya elindeki içki, bir yudum tadına baktın, bitirmedin bile, diyor Åsgaut

A evet, ama sen devam edebilirsin, iki kupayı da yuvarlarsın sen, diyor Olav

Tabii ya, onun için demedim, diyor Åsgaut

Ama esaslı bir yudum al şimdi, diyor

ve Olav kupayı kaldırıyor, dolu dolu bir yudum alıyor sonra elini Åsgaut'e uzatarak, gitmem gerek, burada daha fazla kalamayacağımı biliyorum diyor ve kapıya yöneliyor

Dur bekle, bekle, diyor İhtiyar

Bana içki ısmarlama sözü vermiştin, diyor

Dikkat et, yaptıklarına dikkat et, dikkat et diyorum sana, diyor İhtiyar

Seni uyardım, diyor

ve Olav kapıyı açıp çıkıyor, yarı karanlık geçitte yürüyor, sonunda kendini sokakta Meyhane'nin önünde buluyor, ne yapacağını düşünüyor, gece oldu, kalacak bir yer gerek, gidecek bir evi yok tabii, eh olsun, durum o kadar da kötü değil, hava ılık sayılır, yine de bir yerlere sığınması gerek, bunları düşünerek etrafına bakınırken karşısında bir pencere görüyor, pencerede yaşlı bir kadın durmuş dışarıyı seyrediyor, kısmen perdenin arkasında kalmış kadının gür upuzun ak saçları var, öylesine bakınıyor diye düşünüyor Olav beni gözetlediği filan yok, hem zaten neden gözetleyecekmiş beni, peki ama ben niye böyle düşünüyorum, birinin beni gözetlediğini düşünmem için bir sebep var mı, diye düşünüyor, cebindeki bileziği sımsıkı kavrıyor ve pencereye bakıyor, kadın perdenin arkasında yarı gizlenmiş vaziyette hâlâ pencerede ve ona bakıyor, sahiden de bakıyor, diye düşünüyor, neden kadın orada durmuş da beni gözlüyor, amacı nedir, diye düşünüyor, yeniden pencere bakıyor kadın hâlâ orada, perdenin arkasında yarı gizlenmiş vaziyette duruyor, sonra kayboluyor kadın, Olav burada dikilmemeli artık, bu gece sığınabileceği bir yer bulmalı kendine, bir yerlere gitmeliyim ama nereye, diye düşünüyor, nereye, birden uzun gür ve ak saçlı yaşlı bir kadının sokakta biraz ötesinde durduğunu görüyor

Hey sen, diyor Kocakarı

Kalacak bir yere ihtiyacın varmış gibi duruyorsun, diyor

Öyle değil mi, diyor

Olav ne cevap vereceğini bilemiyor

Cevap versene, diyor

Hâline bakınca anlıyorum, diyor

İhtiyacın var mı yok mu, diyor

Olav cevap olarak ihtiyacım yok diyemem tabii ki diyor, kalacak yere ihtiyacın varsa benimle gel, her şey yoluna girecek, diyor yaşlı kadın, Olav bir deneyeyim bari diyor ve yaşlı kadına

doğru yürüyor, kadın arkasını dönüp bir kapıdan içeri giriyor, Olav yaşlı kadının merdivenden yukarı çıktığını görüyor, o da çıkıyor, yaşlı kadının basamakları tırmanırken derin derin nefes aldığını duyuyor, bu gecelik bir yer ayarlayacağım sana, diyor yaşlı kadın, çok pahalı da olmayacak, merdivenin son basamağını da çıktıktan sonra duruyor ve soluklanıyor, bu gecelik yatacak yer meselesi yolunda gidecek, diyor ve bir kapıyı açıp giriyor, Olav da arkasından odaya girdiğinde pencereden dışarı bakan sarışın uzun saçlı bir kızla karşılaşıyor, Kocakarı kıza doğru yürüyüp önünde duruyor bir süre, Olav ikisine bakıyor, sonunda çıktı Meyhane'den, bakalım aklını başına toplayıp evine gidecek hâlde mi, çok içmiş olamaz, nereden bulsun ki parayı, diyor Kocakarı, evde de beş kuruş yok, ne yiyip içeceğiz, diyor Kız ve Olav'a dönüyor, Olav onun birkaç saat önce karşılaştığı, koluna girip ara sokağa sürükleyen kız olduğunu anlıyor, tabii ki o, diyor içinden, Kız Olav'ın yüzüne bakıyor, bu kez gülmüyor, başını sallıyor sadece

Senin de paran yoktur, diyor Kız
Yok, diyor Olav
Kocakarı Olav'a dönüyor
Paran yoksa evimde yatak da yok sana, diyor
Bu kadarına aklın erer zannetmiştim, diyor
Ama belki biraz bozuk paran çıkışır, diyor
Biraz bozukluk, diyor
O kadar da cebi delik değilsindir, diyor
Yok yok, çok da züğürde benzemiyorsun, diyor
Yani, diyor Kocakarı
Ve Olav'ın yüzüne bakıyor
Sen kimsin, diyor
Ben mi, diyor Olav
Ben, onu tanıyorum ben, diyor Kız

Bilesin diye söylüyorum, diyor

Demek tanıyorsun, diyor Kocakarı

Ama bozukluğun yok, diyor

Kim dedi onu, diyor Olav

Demek ki kâğıt para var sende, diyor Kız

ve Olav'a doğru yürüyor, arkasından dolaşıp omzuna sarılıyor, Kocakarı başını sallıyor, Kız uzanıp Olav'ı yanağından öpüyor

Yapma böyle şeyler, diyor Kocakarı

ve Kız Olav'ın yanağını yalayarak dudaklarına doğru kayıyor ve öpüyor

Eh, daha başka ne beklenir ki senden, diyor Kocakarı

derken Kız Olav'ın önüne geçiyor ve bedenini onun göğsüne yaslıyor

En ateşli çağındaki güzel ve yoksul genç kız, diyor Kocakarı

ve Kız iki eliyle Olav'ın kalçasını kavrıyor

Yine de, diyor Kocakarı

ve Kız bedenini daha da sıkı bastırıyor

Öf be bunları mı görecektim ben, diyor Kocakarı

ve Olav kollarını iki yanına sarkıtmış öylece duruyor

Senden bunu asla beklemezdim, diyor Kocakarı

Neler oluyor böyle, bu evde durmamam lazım, diye düşünüyor Olav

Sen, sen, sen benim öz kızımsın, diyor Kocakarı

ve Kız Olav'ın boynunu yalıyor

Ay nasıl da böyle iğrençlikler yapıyorsun, diyor Kocakarı

Kızım olmaz bu iş, diye geçiriyor içinden Olav

Ben seni hanım hanımcık evlendirecektim, ama şimdi, sen böyle yapmaya devam edersen nasıl evleneceksin ki, diyor Kocakarı

ve Olav Kız'ın kendisine sarılmış kollarını çözüyor, Kız tekrar sarılıyor ve sırtını okşuyor, Olav uzaklaşıyor

Ah sen, ne herifsin ya, diyor Kız

Aman, aman, başımıza ne felaketler gelecek şimdi, diyor Kocakarı

Çok kötüsün, diyor Kız

Bjørgvin'deki en kötü herif sensin, diyor

Senden kötüsü yoktur, diyor Kız

Of ya, her şey ne kadar kötü, diyor

ve Kocakarı gidip bir tabureye oturuyor ve başını ellerinin arasına alıyor, Olav Kız'ın iki elini yumruk yaptığını görüyor, of, her şey ne kadar kötü, of her şey ne kadar kötü, diye söyleniyor Kocakarı, başka bir şey demeyi bilmez bu, diyor Kız, hep böyle, hep her şey ne kadar kötü, her şey ne kadar kötü der ve sıkılı yumruğunu kaldırıp Kocakarı'ya doğru sallıyor, hep benden şikâyet eder, hep, sanki kendisi gençliğinde bir matahmış, hıh, tabii ki değilmiş, diyor Kız

Sen benden daha mı iyiydin sanki, diyor Kız

Sen ne biliyorsun ki benim hakkımda, diyor Kocakarı

ve Kız'a ters ters bakıyor

Ne mi biliyorum, ben bildiğimi biliyorum, anladığımı da anlıyorum, diyor Kız

Haklı değil miyim, diyor

O herif, burada yaşayan o herif, benim babam değil, o kadarını biliyorum, diyor Kız

Ben öyle mi dedim, diyor Kocakarı

Evet, dedin diyor Kız

Demişsem, demişimdir, diyor Kocakarı

Öyledir herhâlde, diyor

Ama kesin değil yani, diyor Kız

Eh kesin değildir belki, diyor Kocakarı

Benim babam kim, bilmiyor musun yani, diyor Kız

Kim olduğunu tahmin ediyorsam söyledim sana, diyor Kocakarı

Hep beni azarlıyorsun, diyor Kız

ve Olav öylece durmuş bakıyor, ben seni azarlamıyorum, hiç de azarlamıyorum, birkaç kere hadi bana biraz yardım et demiş olabilirim, diyor Kocakarı, azıcık destek ol, yiyeceğimiz kalmayınca bir iki teklik bul, demişimdir, kol kanat gerdim sana, doğduğundan bu yana sana baktım büyüttüm, diyor, kolay mıydı bu sanıyorsun, diyor bu kadar yıl kaç paraya mal oldun bana, diyor, bu kadar fedakârlığımın karşılığında bir de bana bağırıyor ve de ağıza alınmayacak isimlerle hitap ediyorsun, artık tahammülüm kalmadı, diyor Kocakarı ve ellerini yüzüne kapatıp haykıra haykıra ağlıyor, kendin daha iyi biri olmadığına göre benden yakınmaya hakkın yok, diyor Kız, kendin daha iyi biri olamadığına göre kızından şikâyetçi olmak ne aptalca bir şey, diyor Kız, Kocakarı ise elbette kızının kendinden daha iyi bir hayat sürmesini istediğini ve bunun için elinden geleni yaptığını, karşılığında aldığı mükâfatın da biricik kızı tarafından azarlanmak olduğunu haykırıyor, inanamıyorum, diyor, ne yapsaydım yani, diyor Kız, insanın yapabileceği bir sürü şey var, ben dün doğmadım, diyor Kocakarı, öyle mi söyle bakalım, ne yapacakmışım, diyor Kız, birçok şey yapabilirsin, dikiş diker, diktiğin şeyleri küçük bir kulübede satabilirsin ya da pazarcılık edersin veya ansızın garip bir şekilde ortadan kaybolan ablan gibi ebe olabilirsin, diyor, ne istersen yapabilirsin, diyor Kocakarı, hah işte ne istersem yaparım, ne istersem yaparım, yapıyorum da zaten diyor Kız, ne istersen yapabilirsin derken keyfine ne uyarsa onu yaparsın demedim, diyor Kocakarı, tabii ki keyfinin istediğini yaparsın ama keyfinin istediğini düzgün bir hayat, düzenli gelir sağlamak üzere kullan, evlen ve mazbut bir insan ol, bir kocan ve çocukların olsun, hareketlerine dikkat et, gençliğini olur olmaz heriflerle harcama, bedavaya gitme, benim yaptığımı yapma, ben öyle yaptım da ne kaldı şimdi elimde, ha, hiç bir şey, utanç kaldı bir tek, eh o da

iyi sayılır bir bakıma, devam ettiği sürece yani, ama o da çok sürmez, belli bir yaşa gelene dek istediğini yaparsın, sonra o da biter, tabii biter, kimse sana bir şey vermek istemez olur, böyle işte, olay bu, diyor Kocakarı, elbette, diyor Kız o yüzden de yapabildiğin ve ihtiyacın olduğu sürece keyfini çıkaracaksın, diyor, bu kadar manasız ve aptalca bir şey işitmedim şimdiye kadar, diyor Kocakarı, ben dün doğmadım, ne dediğimi bilecek kadar yaşadım ben, böylesine inatçı ve başına buyruk olmak yerine, uzun yaşamış ve hayat tecrübesi edinmiş birinin sözünü dinlemen ve kendine çekidüzen vermen lazım, senin çeneni dinlemeye tahammülüm kalmadı, diyor Kız, Olav'ın karşısına geçiyor ve elbisesinin öndeki düğmeleri açıp, memelerini ona gösteriyor, Kocakarı oturduğu yerden kalkıp Kız'ın yanına gidiyor ve kızı kolundan yakalıyor

Sen çok oldun artık, diyor Kocakarı

Görülmüş şey değil, diyor

Kendini birine böylesine ikram etmek, diyor Kocakarı

Ah sen yok musun sen, diyor

ve Kız'ı saçlarından kavrayıp kendine çekiyor

Ay, bıraksana, diyor Kız

Bırakacak olan sensin, diyor Kocakarı

Orospusun sen, orospu, diyor Kız

Orospu mu dedin, diyor Kocakarı

Orospu, orospu, diyor Kız

ve Kocakarının kolunu yakalayıp ağzına götürüyor ve Kocakarı saçını bırakana dek ısırıyor

Seni şeytan seni, diyor Kocakarı

kulak tırmalayıcı bir sesle

Demek mükâfatım buymuş, seni şeytan seni, diyor Kocakarı

Defol, defol, çık git evimden, diyor

Defol orospu, defol, diyor Kocakarı

ve kız elbisesinin göğsünü ilikliyor

Al eşyalarını da git, diyor Kocakarı

Tamam, alırım, diyor Kız

Şimdi, derhâl, diyor Kocakarı

Sonra eve döner alırım eşyalarımı, diyor Kız

Öyle yap, diyor Kocakarı

ve Olav kızın koridordan geçtiğini, sokak kapısını açarak dışarı çıktığını görüyor, o sırada kapının ağzında İhtiyar beliriyor, adam durduğu yerde Olav'a bakıyor, ne işin var burada senin, diye soruyor, benim evimde ne arıyorsun sen, her kapıdan içeri sızan herif misin sen, diyor, Meyhane'de bir kupa içki ısmarlasaydı durum başka olurdu, ama ısmarlamadı, hayır efendim ısmarlamadı, her ne kadar hafiften içki al bana diye dokundurdumsa da, aldırış etmedi, kupasındakini içip sıvıştı, şimdi gelmiş evime, ne arıyorsun ha, benim evimde ne işin var senin, diyor, şimdi gidip Kolluk Kuvvetleri'ni getirecek, onlar senin icabına baksınlar, Asle'ye soracakları bir sürü şey vardır, diyor İhtiyar, Kocakarı İhtiyar'a dönüyor, sen ne dedin, ne dedin, Asle ne yapmış bakalım, diyor, Olav kapıya doğru yürüyor, İhtiyar kollarını iki yana açıp kapıdan çıkışını engelliyor

Git Kolluk Kuvvetleri'ni çağır, diyor İhtiyar

Ben mi, diyor Kocakarı

Evet, evet, sen tabii, diyor

O zaman bırak da geçeyim, diyor Kocakarı

Eh, ya, diyor İhtiyar

Niçin Kolluk Kuvvetleri'ni çağırıyorum ki, diyor Kocakarı

Soru sorma, diyor İhtiyar

Dediğimi yap, diyor

A tabii, sen öyle diyorsan, diyor Kocakarı

ve Olav'a doğru yürüyor, yanından geçerken kadının uzun ak saçları Olav'ın koluna sürünüyor, İhtiyar tek kolunu havaya

kaldırıyor ve kadının dışarı çıkmasına izin veriyor, sonra Olav'ın yüzüne bakıyor

Senin gibilerin sonu budur işte, Asle, diyor

ve İhtiyar içeri girip kapıyı kapatıyor.

Kızımın peşindeydin demek diyor İhtiyar

Kızımın peşindeydin, ama olmadı, sen onu düdükleyemeyeceksin ama boğazına kemendi geçirip sallandıracaklar seni

Senin gibilerin sonu budur işte, Asle, diyor İhtiyar

Katilsin sen, diyor

Cinayet işledin, biliyorum ben, diyor İhtiyar

Cana kıyanın canına kıyılır

Adalet budur, Tanrı'nın Adaleti, diyor İhtiyar

Bir anahtar çıkarıp kapıyı kilitliyor ve dönüyor

İşte böyle, diyor

ve Olav'a yaklaşıyor

Demek ki senin adın Olav, diyor İhtiyar

ve koluna yapışıyor

Olav ha, diyor

Adın Olav'dı demek, diyor İhtiyar

Başka bir isim değil de bu ha, diyor

Olav, diyor İhtiyar

Evet, diyor Olav

Ne zaman başladın bu adı kullanmaya, diyor İhtiyar

Böyle vaftiz edilmişim, diyor Olav

Ha tabii, evet, diyor İhtiyar

Şimdi benimle geleceksin, diyor

İtiraz etmeden gelecek misin, yoksa zor mu kullanayım diyor, İhtiyar

Niçin seninle gelecekmişim ki, diyor Olav

Az sonra öğreneceksin bunu, diyor İhtiyar

Seninle gelmeden önce bilmem gerek, diyor Olav

Buna ancak ben karar veririm, diyor İhtiyar

sonra Olav'ın kolunu çekiştiriyor

Yok, yok diyor İhtiyar

En iyisi Kolluk Kuvvetleri'nin gelmesini bekleyelim, bizimki Kolluk Kuvvetleri'ni getirene kadar bekleyelim, diyor

Sen genç ve güçlüsün, bense ihtiyarım, diyor İhtiyar

Benden kaçabilirdin, kaçardın yani, diyor

Ama şimdi, bak Kolluk Kuvvetleri geliyor birazdan, diyor İhtiyar

ve Olav'ın yüzüne bakıyor

Seni neyin beklediğini biliyor musun, diyor İhtiyar

Hayır, hayır, bilmiyorsun, diyor

Belki bilmemen daha iyidir, diyor İhtiyar

Öyledir, öyledir, diyor

ve birisi kapıyı vuruyor, eh hadi açsana kapıyı diye bağırıyor Kocakarı, İhtiyar gidip kilidi çeviriyor, Olav İhtiyar'ın açtığı kapının önünde kendi yaşında siyahlar giyinmiş bir genç adam görüyor, onun arkasında da yine öyle siyahlar içinde bir genç adam daha

Bu işte, diyor İhtiyar

ve iki genç adam Olav'ın yanına gidiyor, kollarını arkasına götürüp, bileklerini iple bağlıyor ve iki koluna girip kapıya doğru sürüklüyorlar, Olav İhtiyar'ın, böyle işte, onun sonu budur işte diye bağırdığını duyuyor, Dylgja'lı Asle'nin sonu böyle olur işte, diyor, cana kıyanın canına kıyılır, bizim kitabımızda böyle yazar diyor, Olav arkasına bakıyor, İhtiyar kapının ağzında duruyor, göz göze geliyorlar, Meyhane'de bir kupa içki ısmarlamayan, hem de kendi elinde bir kupa içki varken paylaşmayanın sonu böyle olur işte, diyor, eh bu adam ne yapsın, parayı başka bir şekilde kazanacak di mi, ihbarcılık mesela, Asle hiç duymamıştır bu sözü, yok, yok duymamıştır, ihbarcı diye bir şey vardır, vardır

ya, vardır diyor ve kıs kıs gülüyor, Olav önüne dönüyor, genç adamlar onu merdivenlerden indirip sokağa çıkarıyorlar, iki taraftan koluna yapışmış adamlarla birlikte yürüyor Olav, kimse konuşmuyor, Olav ben de konuşmasam iyi olur diye düşünüyor, karşıdan Kız'ı görüyor, hayır, ama hayır bu sen misin, diyor Kız, böyle serbestçe ve keyifle gezinen sen misin, seni tekrar gördüğüme pek sevindim diyor ve bir kolunu kaldırıp öne uzatıyor, işte orada, güzelim bilezik o kola takılmış, pırıl pırıl parlayan ve üzerinde masmavi taşlar olan altın bilezik, bilezikli kolu havada öylece duruyor, Kız sonra el sallıyor yavaştan ve Olav'a gülümsüyor, olamaz, olamaz, diye düşünüyor Olav, Kız bileziği çalmış, bir ara elini cebine sokmuş olmalı, Åsta'ya ait o bilezik, şimdi Kız'ın kolunda parlıyor, Kız yanlarına geliyor ve birlikte yürümeyi öneriyor, kolu hep önde, havada, bileziğini gösteriyor, yürüdükçe sarı uzun saçlarını savuruyor, neredeyse seni özledim diyecektim, diyor, ama ne o havalı hâlinden eser kalmamışa benziyor, diyor, bunları söylerken kolu hep önde, bileziğini gösteriyor, pek de bir şey kalmamış bunun havasından, diyor, yine de serbest bırakılınca ziyaretime gelmelisin, diyor, sonra bilezikli kolunu dirsekten bükerek Olav'ın ta gözünün içine sokuyor, baksana, diyor, ne güzel değil mi, düşünsene bana nasıl da güzel bir bilezik verdin, çok teşekkür ederim, bunun için sana çok teşekkür ediyorum, diyor, daima da müteşekkir kalacağım, diyor, serbest bırakılınca bana gel sana bu bileziğin karşılığında bir şey vereceğim, söz, diyor, teşekkürler, teşekkürler diyor, Olav gözlerini kapatıyor ve kendini genç adamların yürüyüşüne teslim ediyor, sokağın karşı tarafına geçiyorlar, Olav Kız'ın teşekkürler, dediğim gibi bilezik için teşekkürler, diye bağırdığını duyuyor, Olav gözlerini açmak istemiyor, dosdoğru yürüyor, Åsta nerede, küçük Sigvald nerede, Åsta ile küçük Sigvald nerede şimdi diye düşünüyor, dosdoğru yürüyor, öylece dosdoğru ilerliyor, gözleri

kapalı, gözlerinin önünde küçük Sigvald'ı göğsüne bastırmış Åsta beliriyor, Barmen beldesindeki evin kapısında, ah güzelim Åsta, güzelim Åsta diye geçiriyor aklından, sonra bundan böyle bana Olav deyin, Asle değil diyen kendi sesini işitiyor, Alida niçin diye soruyor, bu en doğrusu en güvenlisi, birisi bizi bulacak olursa, diyor, niçin birisi bizi bulmak istesin ki, diye soruyor Alida, bilmem diye cevap veriyor, ama artık isim değiştirmenin zamanının geldiğine inanıyorum, diyor Olav, sen öyle diyorsan öyle olsun, diyor Alida.

Artık ben Asle değil Olav'ım diyor

Ve ben de Alida değil Åsta'yım, diyor

ve ben Olav eve giriyorum şimdi, diyor Olav, Åsta sen de benimle beraber içeri giriyorsun, diyor sokak kapısını açıp giriyorlar

Ama küçük Sigvald, hâlâ Sigvald olarak kalabilir değil mi, diyor

Elbette, Åsta, diyor Olav

Olav, ah sen Olav ah, diyor

ve gülüyor Åsta

Åsta, ah sen Åsta, diyor

ve gülüyor Olav

Soyadımız da Vik olacak, diyor

Åsta ve Olav Vik olacağız diyor Olav

Olav, Åsta ve küçük Sigvald Vik, diyor, Åsta

Böyle işte, diyor Olav

Peki ama burada ne kadar oturabileceğiz, diyor Åsta

Eminim uzun bir süre, diyor Olav

Ama bu evin bir sahibi vardır mutlaka, diyor Åsta

Evet, vardır tabii, ama kim bilir ölmüşlerdir belki, diyor Olav

Öyle mi düşünüyorsun, diyor Åsta

Geldiğimizde boştu, uzun süre boş durmuşa benziyordu diyor Olav

Ama yine de, diyor Åsta
Yaşanası bir ev burası, diyor
Burada güzel bir hayatımız olur, diyor Olav
Evet, diyor Åsta
Kurutulmuş kuzu budundan hâlâ var biraz, diyor Olav
Evet, diyor Åsta
Şanslıyım onu bulduğum için, diyor Olav
Bulmak var bulmak var, diyor Åsta
O çiftlikte her şey bol boldu, diyor Olav
Ama komşularımızdan bir şey çalmamalıyız, diyor Åsta
Bir insan mecbursa, mecburdur, diyor Olav
Belki de öyledir, diyor Åsta
Balık da tutarım, diyor Olav
Ama o tekne, sence, diyor Åsta
ve susuyor
Tekne emniyetli bir biçimde kıyıya çekildi, diyor Olav
Evet, hayatta kalmayı başaracağız, diyor Åsta
Sen ve ben hayatta kalmayı başaracağız, diyor Olav
Sen, ben ve küçük Sigvald, diyor Åsta
Åsta ve Olav Vik, diyor Olav
Ve Sigvald Vik, diyor Åsta
Her şey yolunda, diyor Olav
ama önümüzdeki günlerde Bjørgvin'e gitmeliyim orada bir işim var görülecek, diyor Olav
Gitmek zorunda mısın, diyor Åsta
Hayır değilim ama oradan bir şey satın alacağım, diyor Olav
Keşke kemanı satmasaydın, diyor Åsta
Kemanı sattığıma göre Bjørgvin'den bir şey satın alabilirim, diyor Olav
Ama, diyor Olav
Evet, diyor Åsta

Orada geçireceğim gün bir şeyler yemem gerekecek, diyor Olav

İnsanın her gün bir şey yemesi gerekiyor, diyor Åsta

Öyle tabii, diyor Olav

ve hatta belki de bugün gitmeliyim Bjørgvin'e diyor Olav, ne zamandır bunu düşünüyordum, o gün bugündür, diyor Olav, yok hayır, diyor Åsta, öyle hemen gitme, Barmen'de tek başıma kalacağım, bu hoş bir şey değil, diyor, pek çok şey olabilir, bir sürü insan gelebilir buraya, yalnız kalmayı sevmiyorum, diyor, ikimiz bir aradayken her şey çok daha güzel, diyor, Olav çabucak geri döneceğim diyor, mümkün olduğunca hızlı yürüyecek ve düşündüğü şeyi satın alacak, sonra da aldığı şeyi getirip Åsta'ya verecek, hayır hayır uzun süreliğine gitmiyorum, diyor, belki ben ve küçük Sigvald da gelebiliriz seninle, diyor Åsta, elbette gelebilirsiniz, ben de çok isterim ama yalnız gidersem dönüşüm daha çabuk olur, diyor, kucaklarında küçük Sigvald ile yola çıkarlarsa Bjørgvin'e varmak çok zaman alır, doğru söylüyorsun, diyor Åsta, ama bana söz ver Bjørgvin'de kızlara bakmayacağına dair, diyor, kızlarla asla konuşmamalı Olav, çünkü o kızların aklında tek şey var, tek bir şey, kendini beğenmiş kızlar pervasızca dolaşıyorlar ortalıkta, tek bildikleri birilerinin arkasından konuşmak, Bjørgvin'e kızlarla muhabbet etmek için gitmiyorum, diyor Olav, tabii ben de biliyorum, diyor Asta, onun isteyip istememesi değil Åsta'yı rahatsız eden, hayır hayır hiç değil, oranın kızları, onların iradesi, gücü rahatsız ediyor Åsta'yı, çünkü Bjørgvin'li kızlar ne istediklerini iyi bilirler, bu iş şakaya gelmez, diyor, gitme Olav, diyor, gitmemelisin, diyor, gözümün önünde senin bir kızla beraber olduğun canlanıyor, hoş bir kız, uzun sarı saçları var, ay çok fena, diyor, çok hoş ve fena bir kız, sarışın, mavi gözlü, benim gibi kara gözlü, siyah saçlı değil o, ah çok fena, diyor Åsta, hayır hayır bugün gidemezsin Bjørgvin'e diyor, günün çok

kötü geçecek, fena şeyler olacak orada, feci bir şey, müthiş kötü bir şey olacak, ne olabileceğini düşünmek bile istemiyorum, tahammül edilemeyecek bir şey olacak, her şeyi mahvedecek bir şey olacak, ortadan kaybolacaksın, tıpkı Aslak Baba'nın evden çıkıp bir daha görünmediği gibi, ebediyen kaybolduğu gibi, Åsta bunu hissediyor, hatta biliyor, hissettiği şeyden öylesine emin ki, hatta kesinlikle biliyor işte, bunu Olav'a söylemek zorunda, bekleyemez, bunu söylemesi lazım, Olav'ın elini tutuyor, beni bırakma diyor, gidersen seni bir daha göremeyeceğim, diyor, hayır diyor Olav, Bjørgvin'e bugün gidecek, yol uzun, ama hava müsait, rüzgâr yok, yağmur yağmıyor, Åsta kendi gözüyle görebilir, fiyort çarşaf gibi, masmavi, hava ılık, bugün Bjørgvin'e gidilecek gün, Olav bundan emin, birisi kapıya gelir de isim sorarsa Åsta ve Olav demeli, buna karar vermişlerdi ya, nereden geliyorsunuz derlerse Dylgja'dan diye gerçeği söylemesi gerekmiyor, peki nereden geliyoruz diyeceğim, diye soruyor Åsta, Bjørgvin'in dışında bir yerden dersin, Bjørgvin'in kuzeyinde Vik diye bir yer vardır mutlaka, diyor, Olav, tamam diyor Åsta, Vik'ten geliyoruz o yüzden de soyadımız Vik işte, Åsta Vik, evet diyor Olav, aynen böyle, onun ismi de Olav Vik. Bundan böyle isimleri bu. Bundan böyle Åsta ve Olav Vik, onlar, evliler ve Sigvald isminde bir erkek çocukları var. Vik Kilisesi'nde evlendiler, oğulları Sigvald da orada vaftiz edildi, henüz alyans alamadılar parmaklarına, ama en yakın bir zamanda o da olacak, bunları anlatırsın diyor Olav

Peki Olav Vik, diyor Åsta

Tamamdır işte, Åsta Vik, diyor Olav

ve birbirlerine gülümsüyorlar, şimdi diyor Olav, şimdi Olav Vik Bjørgvin'e gidecek, görülecek bir işi var, işini bitirip dosdoğru eve dönecek, eve karısına ve küçük Sigvald'a dönecek

Demek gitmek zorundasın, diyor Åsta

Evet, zorundayım, diyor Olav

ve Åsta Olav'ın kapıdan çıktığını görüyor, Olav ona gülümsüyor ve kapıyı hızlıca çekiyor, Åsta küçük Sigvald'la yapayalnız artık ve Åsta'nın tüm benliğini Olav'ı bir daha hiç göremeyecekmiş duygusu kaplıyor, Olav bugün Bjørgvin'e gitmemeli, Olav gitmemeli Bjørgvin'e bugün diye geçiriyor aklından, bunu söyledi ona, bildiği şeyi söyledi, ne var ki Olav dinlemedi onu, ne söylerse söylesin Olav onun sözünü dinlemiyor, Åsta kapının önüne gitmeyecek, onun evden ayrılışını görmek istemiyor, onu söz kez görmek istemiyor, çünkü kocasını, sevdiceğini son kez gördüğünü biliyor, bundan böyle adım Åsta, onunki de Olav diye düşünüyor, Olav'ını son kez görüyor, onun da sonu tıpkı Aslak Baba gibi olacak, gidecek ve bir daha dönmeyecek, artık o yapayalnız, o ve küçük Sigvald iki başlarına kaldılar, bundan sonra hep böyle olacak diye düşünüyor Åsta, o sırada küçük Sigvald ağlamaya başlıyor, onu kucağına alıp sallıyor, öylece duruyor Åsta göğsüne küçük Sigvald'ı bastırmış sallıyor, ağlama bebeğim ağlama, ağlama oğulcuğum ağlama diyor ve sallıyor kollarında, ağlama güzel oğlum ağlama, dökme yaşın ağlama, oralarda oturma, beyhude yakınma, neylersen eyle, burayı evin belle, yavrusu Sigvald'la anası yaşasın böyle, yatar kalkar yaşarlar bu evde, ömür boyu mücadele, anası dokusun tezgâhta, oğlu denizde sandalda, ağlama artık ağlama, her şey olacak şahane, çıkacak kısmetimize bir kâşane, çıkacak kısmetimize bir kâşane diye ninni söylüyor, nihayet Sigvald'ın ağlaması kesiliyor, ve Olav iki yandan kollarından tutan adamlara karşı debelenmeye başlıyor, adamlar daha bir sıkı sarılıyorlar ve bu herif ne yaptığını sanıyor, bizden kaçabilecek mi ki, diyorlar, sakin ol bakalım, yakında zaten sallandıracaklar seni, bir süre sonra tıpkı canına kıydığı o insanlar gibi bu da hareketsiz bir ceset olacak, can alan bedelini canıyla öder, hayır, bundan böyle debelenecek hâli kalmayacak, Cellat görecek işini, bunun gibi herifleri hareketsiz hâle getir-

mekte ustadır o, diyorlar, eminiz bundan, diyorlar, şimdi sakin ol bakalım, sonra seni Dalgakıran'ın oraya götürecekler, etrafında insanlar toplanacak, tüm Bjørgvin ahalisi orada olacak ve bunun sallandığını görecekler, onu gebermiş öyle ipte sallanırken seyredecekler ve sonra diyecekler ki bak boynu kırılmış cansız yatıyor yerde işte, o yüzden böyle debelenmeye şimdi bir son ver, Cellat seni asarken nasılsa kolun bacağın sallanacak, işte o zaman canının isteği kadar debeleneceksin o yüzden vazgeç şimdi bu hâllerden, diyorlar ve itip kakmaya başlıyorlar, yürürken onlara eşlik etmekte zorlanan Olav dizlerinin üzerine yıkılıyor, diz çökmüş Olav'ı kollarından sürükleyerek götürüyorlar, Olav'ın canı yanıyor, yine de ayağa kalkmayı başarıyor, yürüyorlar, nerdeyse geldik, diyorlar, iyi bari, bu serseriyi sürüklemekten kurtulduk, şimdi iş onu Delik'e tıkıp kapıyı da üzerine örtmeye kaldı, diyorlar, o zaman bizim işimiz bitecek, başkaları girecek devreye, birkaç güne kalmaz Cellat hazır olur, işte o zaman adalet tecelli edecek, hem de herkesin gözü önünde, adalet Bjørgvin ahalisinin karşısında, Dalgakıran'ın orada tecelli edecek, biz bunun için gayret ediyoruz, adalet yerini bulsun diye, adalet her daim tecelli etmeli, ne zaman ki Cellat işini bitirince adalet yerini bulmuş olacak, diyorlar ve yoldan sağa doğru sapıyorlar, hadi bakalım Delik'e giriyorsun, herif nihayet yakayı ele verdi, diyorlar, o ihtiyar ayyaş sayesinde, tekrar sağa sapıyorlar ve dik bir merdivenden aşağı inmeye başlıyorlar, Olav başını kaldırıyor karşısında nemli kapkara bir duvar görüyor, adamlar Olav'ı merdivenden sürüklüyorlar, indikleri yer çok karanlık, göz gözü görmüyor, koyu gri bir kapı var karşısında, önünde duruyorlar, bir sessizlik kaplıyor ortalığı. Olav'ın önündeki adam kolunu bırakıyor. Olav şıkırtıları duyuyor, adamın öne doğru eğildiğini, anahtarı kilide sokmaya çalışırken küfrettiğini işitiyor, adam sonunda kilidi çevirip, kapıyı açmayı başarıyor

Hiç de kolay olmadı bu karanlıkta, diyor

Neyse açtık lanet olasıca kilidi, diyor

ve önden giriyor, sonra Olav'ı kolundan tutup çekiştiriyor, Olav adımlarını birer birer atarak kapıdan içeri giriyor

Ömrünün kalan kısmını burada geçireceksin, diyor biri

Burada geçireceksin, ömrünün kalan kısmını diyor öteki

Buna müstahaksın sen, diyor

Senin gibilere hayat yok, diyor

Senin gibi katilin cezası ölümdür, öteki

ve Olav orada duruyor, iki adam Olav'ı içeri tıktıktan sonra dışarı çıkıyor ve kapıyı yüzüne kapatıyorlar, Olav anahtar şıkırtılarını ve kapının kilitlendiğini işitiyor, ellerini kapıya dayayıp öylece duruyor, hiçbir şey düşünemiyor, büyük bir boşluk, o an için ne sevinç ne de keder ulaşabilir ona, elini kapıdan çekerken bir taş yüzeye dokunuyor, yüzey ıslak, bu kez her iki elini de taş yüzey üzerinde gezdirerek bir adım atıyor ve dizine bir şey çarpıyor, eliyle biraz aşağılara dokununca bunun ahşap bir bank olduğunu anlıyor, biraz tökezleyerek yürüyüp banka yaklaşıyor ve uzanıyor, Olav şimdi bu kör karanlıkta banka uzanmış yatıyor ve karşıya bakıyor, içinde büyük bir boşluk, uçsuz bucaksız bir boşluk, uzanmış yatıyor öylece, gözlerini kapatınca Alida'nın elini hissediyor omuzunda, dönüp yüzüne bakıyor ve sarılıp Alida'yı kendine çekiyor ve onun düzenli soluğunu işitiyor, Alida yanında yatıyor, uykusunda düzenli soluk alıp veriyor, bedeni sıcacık, Asle elini uzatıyor, Alida'nın yanında küçük Sigvald'ın yattığını hissediyor, bebek de uykuda, düzenli soluk alıp veriyor, elini Alida'nın karnına koyuyor, Asle kıpırtısız öylece yatıyor ve Alida'nın soluğunu dinliyor, sonra yan dönüyor ve çok üşüdüğünü hissediyor ve ateşler içinde olduğunu ve üşüdüğünü ve ateşler içinde olduğunu hissediyor, hem donuyor hem ter döküyor, peki ya Alida, Alida nerede, küçük Sigvald nerede, ne kadar da

karanlık ve de nemli burası, terliyor Asle, uyuyor mu yoksa uyanık mı şimdi, niçin burada o, niçin burada olmak zorunda, niçin bu Çukur'da ve niçin kapı üzerine kilitlenmiş, Alida, Alida'yı ve küçük Sigvald'ı bir daha göremeyecek, küçük Sigvald'ı bir daha göremeyecek, niçin bu Çukur'da, çok sıcaklıyor, çok üşüyor ve uyuyor, muhtemelen, uyanıyor, muhtemelen, çok sıcaklıyor, çok üşüyor sonra gözlerini açıyor, kapıdaki ufacık delikten içeri biraz aydınlık giriyor, Olav kapıya doğru bakıyor, taşları görüyor, üst üste yığılı taşlar, ayağa kalkıyor, kapıya gidiyor, eliyle kapı kolunu yakalıyor, kapı kilitli, tüm ağırlığıyla kapıya yükleniyor, kapı kilitli, Alida nerede, küçük Sigvald nerede, çok üşüyor ve ter döküyor, kapıdaki delikten dışarı bakıyor taş merdivenleri görüyor, uzun zamandır mı burada, yoksa yeni mi geldi, burada daha çok mu kalacak, yoksa az sonra bırakacaklar mı onu evine, Alida'ya ve küçük Sigvald'a gitsin diye, Alida, küçük Sigvald ve o, Asle, üçümüz diye geçiriyor aklından, ama o artık Asle değil ki, ismi Olav, bunu nasıl da hatırlayamadı, onun ismi Olav, Alida'nın ismi Åsta, küçük Sigvald'ın ismi Sigvald, birden yerinde sıçrıyor, merdivenlerde ayak sesleri, kilide bir anahtarın sokulduğunu işitiyor, gidip bankın üzerine oturuyor, Cellat onu almaya gelmiş olamaz, olabilir mi, yok hayır olamaz, Åsta ile küçük Sigvald'ın yanına dönecek o, hayır, kimse boynuna kemendi geçirip asamaz onu, elbette hayır, onlar ne düşünürlerse düşünsünler, böyle olmayacak, diye geçiriyor aklından ve bankın üzerine uzanıyor ve karşıya bakıyor, kapı açılıyor ve Çukur'a bir adamın girdiğini görüyor, iri biri değil, zayıf, iki büklüm, başında gri bir takke var, Olav'ın karşısında duruyor ve ona bakıyor, Olav onun İhtiyar olduğunu anlıyor

İşte katil karşımızda, diyor İhtiyar

tiz ve cızırtılı bir sesle

Ama artık adalet yerini bulacak Asle, diyor İhtiyar

Cana kıyanın canına kıyılır, diyor

ve gözlerini kısarak Asle'ye bakıyor İhtiyar, sonra kara bir çuval çıkarıp başına geçiriyor, kapının ağzında böyle duruyor bir süre, sonra çuvalı indiriyor

Gördün mü Asle, diyor İhtiyar

ve yine gözlerini kısıyor

Beni tanımanı istedim, Cellat kim bilesin istedim, diyor İhtiyar

Tastamam bu kadarını bilmeye müstahaksın, diyor

Peki ya sen ne dersin Asle, diyor İhtiyar

Sen de benimle aynı fikirde değil misin, diyor

Öylesin, öylesin, değil mi, diyor İhtiyar

Başka türlüsüne kafam basmıyor, diyor

ve arkasını dönüyor İhtiyar, Olav gelebilirsiniz artık dediğini işitiyor İhtiyar'ın, onu Çukur'a getiren iki adam kapıda görünüyor, İhtiyar'ın iki yanında ve biraz geride yerlerini alıyorlar

İşte günü ve saati geldi, diyor İhtiyar

İşte şimdi buradayım ben, diyor

İşte şimdi Cellat karşında, diyor

ve yakalayın şunu, diye bağırıyor, adamlar Delik'ten içeri girip, banka yaklaşıyor ve Olav'ı omuzlarından kavrıyor, oturtuyorlar

Ayağa kalk, diyor İhtiyar

ve Olav ayağa kalkıyor, adamlar iki kolunu arkasına götürüp, bileklerini iple bağlıyorlar

Yürü bakalım, diyor İhtiyar

ve Olav bir adım atıyor

Yürü, diye bağırıyor bir kez daha

ve iki adam Olav'ı arkadan tutuyorlar

Şimdi adalet yerini bulacak, diyor İhtiyar

ve adamlar Olav'ı aralarına alıp kapıya doğru yürüyorlar, her biri bir kolunu sıkı sıkıya tutuyor, kapıdan çıkıp merdivenlere

yöneliyorlar, merdivenleri tırmanınca duruyorlar, Olav İhtiyar'ın Delik'in kapısını kapatıp merdivenlerden çıkmakta olduğunu görüyor, İhtiyar önlerine geçiyor ve Olav'ın yüzüne bakıyor

Yasa'nın dediği olacak, diyor İhtiyar

Adalet zamanı geldi, diyor

Dalgakıran'ın oraya götürün şunu, diye bağırıyor İhtiyar

Hadi yürü bakalım, diye bağırıyor

sonra İhtiyar elindeki kara çuvalı sallayarak sokakta yürümeye başlıyor, adamlar Olav'ın kollarına daha da sıkı yapışıyorlar, Olav sağında solunda iki adam İhtiyar'ın arkasından yürüyor, bağırış çağırışlar işitiliyor, Cellat burada, Cellat burada, şimdi adalet yerini bulacak, ölenlerin kanı yerde kalmayacak, ölenlerin intikamı alınacak, diye bağırıyorlar, Olav ellerini öne uzatıyor, kimse yok, kimseye dokunamıyor Olav, neredesin, neredesin Alida, diye düşünüyor ve ellerini biraz daha ileri uzatıyor, yok küçük Sigvald orada değil, neredeler, Alida ve küçük Sigvald nerede diye düşünüyor, İhtiyarın elindeki kara çuvalı salladığını görüyor, gelin diye bağırıyor, gelin, adaletin tecellisine tanık olun, diye bağırıyor, adalet yerini bulacak, gelin bakalım, diye bağırıyor, Olav insanların İhtiyar'ın etrafında toplanmaya başladığını görüyor

Gelin, gelin diye bağırıyor İhtiyar

Şimdi adalet yerini bulacak, diye bağırıyor

Hadi yürü bakalım

Olav bir sürü insanın toplanmış olduğunu görüyor, Alida sesleniyor ona, artık uyanmanın zamanı geldi, Olav Alida'nın yarı giyinik bir hâlde odanın ortasında durduğunu görüyor, yerde küçük Sigvald emekliyor, neredeyse çırılçıplak, İhtiyar'ın bağırdığını işitiyor, gelin, gelin bakalım, Olav çok üşüdüğünü hissediyor ve ateşler içinde olduğunu, büyük bir boşluk, gözlerini kapatıyor ve yürüyor, bağırtılar haykırışlar geliyor kulağına, artık

hiçbir şey yok, var olan tek şey salınım, sevinç yok, keder yok, sadece salınım var, havadaki salınım Olav'dır, salınım Alida'dır, diye geçiriyor aklından

Benim adım Asle, diye bağırıyor

Ve gözleri kapalı yürüyor

Sen Asle'sin evet, diyor İhtiyar

Hep bunu söylemiyor muydum ben zaten, diyor

Ama sen, sen Asle değilim diyordun sürekli, diyor İhtiyar

Seni yalancı seni, diyor

Ve Asle özünün ne olduğunu bildiği bir şey, salınım olmaya çalışıyor, havada salınmanın adı Alida, sadece havada salınmak istiyor Asle, derken haykırışlar işitiyor ve duruyorlar

İşte Dalgakıran'ın oraya geldik, diyor İhtiyar

Asle gözlerini açıyor, tam karşısında Alida duruyor, göğsüne küçük Sigvald'ı bastırmış, bir o yana bir bu yana sallıyor, uyu bebeğim uyu, uyuyasın, salınasın, yaşayasın, beni mutlandır, beni umutlandır, uyusun büyüsün, çok yaşasın bebeğim diye ninni söyleyerek küçük Sigvald'ı sallıyor, bir o yana bir bu yana, sonra Asle'yi sallıyor bir o yana bir bu yana, Asle masmavi parlayan fiyorda bakıyor, bugün fiyort masmavi, pırıl pırıl, diye düşünüyor, âdeta çarşaf gibi, diye düşünüyor, Alida'nın arkasında Vikalı Åsgaut durmakta, Asle'ye el sallıyor ve senin ismin Asle mi, Olav mı, Dylgja'dan mısın Vik'ten misin diye soruyor, bağırışlar, çığırışlar, sonra karşıdan koşarak gelen Kız'ı görüyor Olav, Kız bilezikli kolunu Alida'ya doğru uzatıyor ardından Asle'nin yüzüne bakıyor, kolunu havaya kaldırıp Asle'ye el sallıyor, Kız'ın durup el salladığı yerin gerisinden Kuyumcu'nun geldiğini görüyor, Kuyumcu ağır ağır yürüyor, tüm haşmetiyle Asle'ye yaklaşıyor, onun arkasından Kocakarı geliyor, uzun ve gür ak saçlarının örttüğü yüzünde bir sırıtış, pek çok yüz var karşısında Olav'ın, sayısız yüz ama hiçbirini tanımıyor, Alida nereye kayboldu, küçük

Sigvald nerede, şimdi buradaydılar, gördü ya onları, ama şimdi neredeler, neredeler diye düşünüyor, derken başına kara bir çuval, boynuna kement geçiriliyor, Olav bağırtıları, haykırışları ve sonra da Alida'nın sesini duyuyor, oradasın sen, güzel oğlum benim, sensin dünyanın en iyisi, sen orada, ben burada, düşünme sen, üzülme sen, korkma sen güzel oğlum benim, diyor Alida, Asle bir salınım, boşlukta bir salınım, masmavi parlayan fiyordun üzerinde kanat açıyor şimdi, Alida'nın sesini duyuyor, uyu güzel oğlum benim, uyuyasın, salınasın, yaşayasın, keman çalasın, güzel oğlum benim, masmavi parlayan fiyordun üzerinde havada salınıyor şimdi, yukarılara mavi göklere uçuyor, Alida Asle'nin elinden tutuyor, ayağa kalkıyor Asle, şimdi orada duruyor ve Alida'nın elini tutuyor

AKŞAM YORGUNU

Ales yünlü battaniyeye daha bir sarındı, oturduğu koltuktan ince beyaz perdeleri çekilmiş pencereye bakarken hava biraz soğudu diye geçirdi aklından, perdelerden içeri yalnızca incecik bir çizgi hâlinde ışık giriyordu, aslında görmeden bakıyor pencereye, dışarıdan birileri geçiyor, kim olduklarını göremese bile birilerinin geçtiğini biliyor, şimdi böyle bir evde oturuyorum, yola bitişik küçük bir evde, demek hayatımı böyle bir evde geçirecekmişim, diye düşünüyor, perdeler olmasa pencereden içeri bakanlar onu oturduğu yerde görebilecekler, aslında şimdi de görüyorlar ama açık seçik değil, pencere önünde birisi oturuyor diye görüyorlar, diye düşünüyor, ama birilerinin onu pencere önünde otururken görmesi çok da dert mi, elbette değil, diye düşünüyor, hiç dert değil, diye düşünüyor, niye dert olsun ki, diye düşünüyor ve yünlü battaniyeye biraz daha sarınıyor, sonra düşünüyor ki, sen Ales, sen ihtiyar Ales, evet, çünkü artık sen çok ihtiyarladın, burada oturmuş, bedenini sıcak tutmaya çalışıyorsun, diye düşünüyor, sonra kalksam da şu sobaya biraz daha odun atsam diyor, ayağa kalkıp sobanın yanına gidiyor, kapağını açıp içine odun atıyor ve koltuğuna dönüyor, oturuyor, battaniyesini dizlerine sarıyor, göğsüne doğru çekiyor ve işte öylece oturduğu yerden karşıya pencereye bakıyor, odasının penceresinden dışarıya

bakıyor görmeden, sonra annesi Alida geliyor gözlerinin önüne, Vika'daki odasında tıpkı şimdi Ales'in oturduğu gibi oturmakta, Alida'nın yavaş yavaş yerinden doğrulduğunu görüyor, aksak adımlar atarak güçlükle yürüyor, odada ağır ağır ilerliyor, peki ama nereye gidecek? Ne yapacak? Dışarı mı çıkacak? Yoksa köşedeki sobaya doğru mu gidiyor? Ales yerinden kalkıyor, aksak adımlarla ilerliyor, derken Ales Alida'nın kendi mutfağının kapısını açtığını görüyor, Alida mutfağına giriyor, Ales de kendi mutfağına

İhtiyarladım ben, diyor Ales

Yıllar pek çabuk geçti, diyor

Ben Alida'nın ihtiyar hâlini hiç görmedim hayattayken ama şimdi sık sık görüyorum, diyor

Anlaşılır gibi değil, diyor

Ben ihtiyarladım, diyor

İhtiyarım, evet, diyor

Ama konuşmamam lazım, diyor

Zamanımı burada tek başıma geçiriyorum çoğunlukla, ama ara sıra çocuklardan birinin, belki de torunlardan birinin uğradığı oluyor, diyor

Bunu saymazsak her gün burada tek başıma aksak adımlarla odamı adımlıyor ve kendi kendime konuşuyorum, evet öyle işte, diyor

ve Ales Alida'nın mutfak masasına bitişik iskemleye oturduğunu görüyor, Ales de gidip mutfak masasına bitişik iskemleye oturuyor, mutfağım, güzel mutfağım, diye geçiriyor aklından, hep böyle düşünür zaten, sık sık bunu düşünür, hatta daima, daima mutfağının evin en şirin odası olduğunu düşünür Ales, mutfağı pek büyük sayılmasa da pek şirindir diye düşünür, masa, iskemleler, dolap, sobası da var, tıpkı annesinin sobasına benzeyen, köşede ısınmak üzere yaktığı bir kara sobası, bir de

yemek yapmak için kuzinesi var, tıpkı annesinin evindeki gibi, orada da ortada masa, duvarda alçak bir dolap vardı, bir de oturma, oradan tavan arasına çıkılırdı, Ales tavan arasını gayet iyi hatırlıyor, Kız kardeşiyle orada uyurlardı, ama bu çok eskidendi, şimdilerde yok böyle bir yer, sanki hiç var olmamış gibi, Kız kardeşi beti benzi solmuş öylece yatıyor yatakta, sonra kayboluyor, ama onun o solgun yüzü, açık ağzı, yarı açık gözleri hiç kaybolmayacak, hep gözünün önüne gelecek, Kız kardeşi çok hastalanmıştı, ölmek üzereydi, her şey ne kadar da çabuk olup bitmişti, önceleri capcanlıydı, neşeliydi, derken hastalanmış ve ölmüştü, ağabeyi Sigvald, aslında üvey ağabeydi, o henüz küçük bir kızken evden ayrılmış bir daha da geri dönmemişti, kimse nereye gittiğini bilmiyordu, ama o çok güzel keman çalardı, üvey ağabeyi Sigvald kadar güzel çalan kimseye rastlamamıştı, Sigvald çok güzel keman çalardı, ondan hatırladığı bir bu var işte, Sigvald'ın babası da çok güzel keman çalardı diye anlatmışlardı, adı Asle'ymiş, Bjørgvin'de asmışlar onu, ah o eski devirlerde insanları asarlarmış, nasıl da böyle bir şey yaparlarmış, nasıl da böyleymiş bu işler, diye düşünüyor, annesi daha sonra babasıyla, Åsleik ile evlenmiş, ya, öyle olmuş, böyle derler, böyle anlatırlardı, babasının ismi Åsleik'miş, Viken olarak da bilinirmiş çünkü Vika'daki yer onun malıymış, ev, samanlık, balıkçı kulübesi, iskele, tekne her şey onunmuş, babası bütün bunlara sahip olmayı başarmış çalışkan bir adammış, Alida yatılı hizmetçi olarak gelmiş oraya, yanında asılan kemancıdan edindiği oğlu Sigvald varmış, öyleymiş işte, Alida Asle asıldıktan sonra oraya gitmiş, böyle anlatırlardı, ne var ki annesi bu konuda hiç konuşmamış, Asle'den ve o zamanki olaylardan bahsetmeyi hiç istememişti, diye düşünüyor Ales, ara sıra bir şeyler ima eder gibi yapmış, ama doğrudan soramamıştı, sözü oraya getirmeye çalıştığında annesi hiçbir şey demez ve derhâl yanından ayrılırdı, bir kere bile Asle adını

annesinin ağzından duyduğunu hatırlamıyor, ona başkaları söz etmişti Asle'den, hem de anlatmak için çıkan hiçbir fırsatı kaçırmayarak, annesinin nasıl bir adamla beraber olduğunu anlatmaya bayılırlardı âdeta, anlatılanların ne kadarı doğru ne kadarı yalan bilmek çok zordu elbette, çünkü Asle'nin Dylgja'dan geldiği, tıpkı babası gibi kemancı olduğu ve henüz küçük bir kız olan annesini zorla kaçırdığı ve gebe bıraktığı anlatılırdı, annesinin annesini yani Ales'in anneannesini öldürdükten sonra kaçırmış, onu derlerdi ama bu gerçek miydi bilen yoktu, böyle olmayabilirdi de, insanlar bunları hayal etmiş ve haklarında laf çıkartmış olabilirlerdi, diye düşünüyor Ales, derler ki Asle daha sonra yaşıtı bir genci öldürüp, teknesini çalmış, Dylgja'da babasının yaşadığı balıkçı kulübesinde cereyan etmiş bu olay, Bjørgvin'e gelmişler, yakalana ve asılana dek orada da sayısız cana kıymış Asle, böyle anlatırlar, ama bunlar doğru olamaz, annesi asla böyle bir insanla, insanlıktan nasibini almamış bir adamla beraber olamazdı, asla, böyle bir şey mümkün değildi, annesini, Alida'yı iyi tanır, asla böyle bir katille beraber olamazdı o, diye düşünüyor Ales, insanlar derdi ki bu tip adamların, böyle canilerin katli vaciptir, idam sehpaları bunun için kurulur, her köyde en az bir idam sehpası bulunmalıdır, derlerdi, Ales Asle'nin yaptıklarına ya da yapmadıklarına dair anlatılanların ne kadarı doğru ne kadarı yanlış bilmiyordu, ama Asle bir cani olamazdı, ağabeyi Sigvald'ın babasıydı ne de olsa, diye düşünüyor Ales, anneannesinin canına kıymış olamazdı, çünkü ihtiyar kadının ertesi sabah yatağında ölü bulunduğunu anlatırlardı, belki de insanların olağan ölümü gibi, uykusunda sessiz sedasız ruhunu teslim etmişti, belki de olağan, sıradan bir ölümdü, elbette mutlaka öyle olmuştur, diye düşünüyor Ales, aman burada böyle oturup duramam ya, kalkıp bir şeyler yapmalı, yapacak bir iş bulunur elbet, diye düşünüyor ve mutfak penceresine doğru bakıyor, Alida orada odanın orta-

sında, pencerenin önünde ayakta duruyor, Ales öylesine açık seçik görüyor ki onu âdeta uzanıp elini omzuna koyabilecek, bunu yapsam mı acaba diye soruyor kendine, hayır, hayır olamaz, ölmüş annesinin omzuna elini koyamaz ki, ben ihtiyar bir bunağım diye düşünüyor Ales, aklım başımda değil, konuşamaz oldum neredeyse, ama işte Alida orada durup duruyor, capcanlı, acaba ona birkaç kelime söyleme cesaretini gösterse mi, hep merak etmiştir annesinin hakkında anlatılanlar doğru mudur diye, derler ki Alida sulara bırakmış kendini, Ales buna inanmıyor aslında, ama böyle anlatırlardı işte, sular çekildiğinde sahilde bulmuşlar annesini, aman burada oturmuş yıllar önce ölmüş bir kadınla konuşabileceğini zannediyor, yok canım hakkında ne düşünürlerse, ne söylerlerse söylesinler o kadar da deli değil, çocukları onun hakkında neler düşünüyor ve söylüyor biliyor o, çocukları birbirlerine ve belki de başkalarına neler neler anlatıyor biliyor, artık hayatını tek başına sürdüremeyecek kadar yaşlandı diyorlar, öte yandan da hiçbiri annelerini yanına almak istemiyor, ya da en azından kendisine böyle bir teklifte bulunmadılar şimdiye dek, her birinin kendi işi gücü var zaten, Alida hâlâ orada duruyor sanki, diye düşünüyor, a elbette çocuklardan her birinin kendi işi gücü var, bir de Ales'i başlarına dert almak istemezler, Alida, annesi neden pencerenin önünde, evin mutfak penceresinin önünde duruyor acaba, diye düşünüyor Ales, Alida mutfakta durmaya devam edecekse onun oturma odasına gitmesi daha iyi olacak, zira yıllar önce ölmüş annesiyle aynı odada durmamalı, diye düşünüyor Ales, birden Alida'nın dönüp dosdoğru kendine baktığını fark ediyor, küçük kızı, cici kızı, sevgili çok sevgili kızı ne kadar yaşlanmış, diye düşünüyor Alida, ah yıllar ne kadar da çabuk geçmiş, ne kadar da ürkütücü bir süratle geçip gitmiş yıllar, diye düşünüyor ve bu arada kızı da çoluk çocuğa karışmış, Ales'in altı çocuğu var, hepsi de büyüyüp adam olmuşlar,

evet öyle, çocuklarının hepsi, hem kızları hem de oğulları, sevgili kızı Ales iyi bir hayat geçirmiş sayılır, bunları düşünüyor Alida, sonra küçük Ales'i Vika'daki evin oturma odasında tavan arasına giden merdivene tırmanırken görüyor, küçük kız son basamakta duruyor ve ona dönüyor, sana iyi uykular anneciğim diyor, Alida da sana da iyi uykular güzel kızım diyor, dünyanın en cici, en tatlı çocuğu sensin, diyor Alida, Ales bir adım daha atıyor ve tavan arasının karanlığında, odasında battaniyesinin altında gözden kayboluyor. Ve Alida orada duruyor. Ve Alida odadan çıkıyor, gidip kapının eşiğinden dışarı bakıyor, aşağıda teknenin orada Åsleik'i görüyor, uzun boylu, iri bir adam değil Åsleik, ama gür saçları ve kocaman bir sakalı var, sakalı henüz siyah, saçında ve sakalında tel tel aklar olsa da henüz beyazlamamış, tıpkı kendi saçları gibi, Alida bunları düşünürken durmuş teknesine bakan Åsleik'i seyrediyor, aklına bir şeyler takılmış bunun, diye düşünüyor Alida, Åsleik ona hep iyi davranmıştı, Åsleik ile tanışmasaydım ne olurdu küçük Sigvald'ın ve benim hâlim diye düşünüyor, Bjørgvin'de İskele'de sırtını bir kayıkhane duvarına dayamış perişan bir vaziyette oturuyordu Alida, aç susuz ve perişandı, derken birdenbire Åsleik çıkıvermişti karşısına, tepesinde dikilmiş Alida'ya bakıyordu

A, Alida bu sen misin yoksa, demişti Åsleik
ve Alida başını kaldırıp bakmıştı
Beni hatırlamadın mı, demişti Åsleik
ve Alida onun kim olduğunu hatırlamaya çalışmıştı
Åsleik, demişti
Åsleik'im ben, Vika'da yaşayan Åsleik
Dylgja'daki Vika, demişti Alida
Evet, evet, demişti Åsleik
sonra da hiç konuşmadan öylece durmaya devam etmişti
Yok hayır biz çok sık görmezdik birbirimizi, ben senden bü-

yüğüm, senin küçük bir kız olduğun günleri hatırlıyorum, diyor Åsleik[5]

Ben yetişkin bir adamım, sen kız çocuğusun, diyor

Hâlâ hatırlamıyor musun beni, diyor

Haa, evet, diyor Alida

ve elbette Åsleik'i hatırlıyor, ne var ki bir araya gelip muhabbet eden koca koca adamlardan biri olarak hatırlıyor, annesiyle beraber Vika'da yaşadığını hatırlıyor, hepsi bu kadar, Åsleik ondan çok büyüktü, kim bilir belki de yirmi beş yaş kadar büyüktü, hatta daha da büyüktü, yani yetişkin bir adamdı o, diye düşünüyor

Peki ama niye burada oturuyorsun sen, diyor Åsleik

Bir yerde oturmam gerek, diyor Alida

Evin yok mu senin, diyor Åsleik

Hayır, diyor Alida

Sokakta mı yaşıyorsun, diyor Åsleik

Eh mecburum buna, evim yok ki, diyor Alida

Hem sen hem de bebeğin yani, diyor Åsleik

Mecburuz buna, diyor Alida

Ne kadar da zayıfsın, yiyecek bir şeyin de yok mi, diyor Åsleik

Yok, diyor Alida

Bugün hiçbir şey yemedim, diyor

Hadi kalk ayağa da benimle gel, diyor Åsleik

ve Åsleik Alida'nın koluna girip ayağa kalkmasına yardım ediyor, Alida kucağındaki küçük Sigvald ile öylece duruyor, ayaklarının dibinde oradan oraya taşıyıp durduğu iki çıkın var, Åsleik bunlar senin eşyaların mı diye soruyor, Alida evet diyor, Åsleik çıkınları yerden alıyor ve hadi gel diyor Bjørgvin'de İskele boyunca yürümeye başlıyorlar, Vikalı Åsleik ile kucağında küçük Sigvald'ı taşıyan Alida Bjørgvin'de İskele boyunca yürüyorlar, iki-

5 Anlatıdaki zaman değişikliği yazara aittir (ç.n.).

si de konuşmuyor, derken Åsleik bir ara sokağa sapıyor, Alida da peşinden gidiyor, Åsleik'in kısa bacaklarıyla iri iri adımlar atışını seyrediyor, siyah paltosunun baldırlarına çarpa çarpa savruluşunu seyrediyor, koyu renkli kasketini ensesine kadar indirmiş, elinde iki çıkın taşıyan Åsleik birden duruyor, Alida'nın yüzüne bakıyor ve başıyla bir ara sokağı işaret ediyor sonra yürümeye devam ediyor, Alida da arkasından gidiyor, güvenli uykusunda mışıl mışıl uyuyan küçük Sigvald kucağında yürüyor Alida, Åsleik bir kapının önüne gelince duruyor ve kapıyı açıp, tutuyor, Alida kapıdan içeri giriyor, etrafına bakıyor, burası masalarla dolu büyükçe bir mekân, adımını atar atmaz burnuna tütsülenmiş et ve tavada kızdırılmış domuz yağı kokusu geliyor, öylesine güzel kokuyor ki Alida'nın dizlerinin bağı çözülür gibi oluyor, yine de kendini toplayıp küçük Sigvald'ı göğsüne bastırıyor, ayakta dimdik durmayı başarıyor, bu kadar güzel yemek kokusu hayatımda duymadım, diye düşünüyor Alida, acaba Åsleik neden sürükledi onu buraya, yemek alacak param var mı sanıyor, hâlbuki tek kuruşum bile yok diye düşünüyor Alida, insanlar oturmuş yemeklerini yiyorlar, hayatı boyunca bu kadar güzel tütsülenmiş et, tavada kızdırılmış domuz yağı ve bezelye kokusu duymamış olan Alida kendisini müthiş aç hissediyor, hiçbir zaman bu denli iştahım olmamıştı, diye düşünüyor, ama ya yemeğe verecek para, var mı parası, yok işte, tek kuruşu bile yok, gözleri doluyor ve ağlamaya başlıyor oracıkta, uzun siyah saçlarıyla duruyor orada ve kucağında küçük Sigvald ağlıyor Alida

İyi ama neden ağlıyorsun, diyor Åsleik

ve cevap vermiyor Alida

Bir şey yok ki, diyor Åsleik

Gel şöyle de, oturalım, diyor Åsleik

ve eliyle en yakındaki masaya bitişik ahşap sırayı işaret ediyor, Alida gidip oturuyor, içerinin sıcak olduğunu hissediyor,

sıcak ve güzel bir yer burası ve de burnuna gelen bu muhteşem tütsülenmiş et, tavada kızdırılmış domuz yağı ve bezelye kokusu, evet evet haşlanmış bezelye kokusu, parası olsa bezelye satın alır ve hep bezelye yer hiç bıkmazdı, diye düşünüyor Alida, Åsleik tezgâha doğru yürüyor, onun arkasından bakıyor Alida, uzun siyah paltosu, ensesine kadar indirilmiş koyu renkli kasketi, Dylgja'dan hatırlıyor onu, evet düşündükçe hatırlıyor, ama onunla ilgili çok fazla bir anısı yok, kendisinden çok daha büyük yaşta, yetişkin bir adam Åsleik, sadece hatırladığı o ve ellerini ceplerine sokmuş bir grup erkeğin toplanıp konuşuyor olduğu, hepsinin kasketleri birbirinin aynı ve hepsi de ellerini ceplerine sokmuşlar, böyle hatırlıyor Alida, Åsleik'in elinde iki tabakla kendisine doğru yürüdüğünü görüyor, tabaklar tepeleme tütsülenmiş et, tavada kızdırılmış domuz yağı, bezelye, haşlanmış patates, sarı şalgam püresi ve suda pişmiş patates köftesiyle dolu, sahi mi bu, tabakta suda pişmiş patates köftesi bile var, görülmüş şey değil bu tabak, diye düşünüyor Alida, kim derdi ki günün birinde önüne böyle bir tabak gelecek, Åsleik'in hem ağzı hem de mavi gözleriyle gülümsediğini görüyor, adam baştan ayağa bir tebessüm sanki, tabaklar pırıl pırıl parlıyor, dumanı tütüyor, Alida'nın önüne tabağı koyan Åsleik'in yüzü ışıldıyor sanki, Åsleik tabağın yanına çatal bıçak bırakıyor ve bu yemek ikimize de lezzetli gelecek zira ben çok açım, sen de bayağı aça benziyorsun, diyor, sonra diğer tabağı masanın karşı tarafına bırakıyor, yanına da çatal bıçağı koyuyor, Alida küçük Sigvald'ı dizlerine yatırıyor

Oh, et ve domuz yağı pek de lezizdir mutlaka, diyor Åsleik

Ah, öyledir öyledir, diyor

Hele yanında suda pişmiş patates köftesi olunca, diyor Åsleik

Bunun tadına bakmayalı epey oluyor, diyor

Dünyanın en iyi yemeğini burada, Aşevi'nde yaparlar diyor

Ama yanında bir şeyler de içmek lazım diyor

Sadece yemek yemekle olmaz, diyor

ve Alida bekleyemiyor, öylesine aç ki, oturup önündeki nefis yemeklerle dolu tabağı seyretmeye sabrı yok, ağzına tütsülenmiş etten koca bir parça atıyor, aman nasıl bir lezzet, âdeta gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi oluyor, o kadar güzel yani, şimdi de suda pişmiş patates köftesinin tadına bakmalıyım, diye düşünüyor Alida ve bir köfte alıp tavada kızdırılmış domuz yağına batırıyor, kıkırdak gibi kızarmış bir yağ parçasını da çatalına geçiriyor ve ağzına götürüyor, o anda çenesinden biraz yağ damlıyor ama ne zararı var ki diye düşünüyor Alida, derin derin soluk alıyor, hayatında böylesine lezzetli bir şeyin tadına bakmamış olduğundan emin, her bir lokmayı tadına vara vara çiğniyor, tütsülenmiş etten bir dilim daha kesiyor ve eliyle ağzına götürüyor, çiğniyor, derin derin soluk alıyor, bu arada Åsleik'in masaya gelmiş olduğunu fark ediyor, Åsleik Alida'nın önüne bir kupa köpüklü bira bırakıyor, bir kupa da kendi tabağının yanına koyuyor sonra kupayı kaldırıp Alida'ya doğru uzatarak yarasın, diyor, Alida da kupasını kaldırmaya davranıyor, ah ne kadar da ağırmış bu kupa, kupayı kaldırmaya bile mecali yok, yine de başarıyor ve kupayı Åsleik'e doğru uzatıyor, yarasın diyor, Åsleik'in kupayı dudaklarına götürüp biradan okkalı bir yudum aldığını görüyor, biranın köpükleri sakallarına bulaşıyor, Alida da kupayı ağzına götürüyor ve ufacık bir yudum içiyor, doğrusunu söylemek gerekirse biranın tadını hiç sevmez Alida, acı ve hatta ekşi gelir ona, bu bira tatlımsı ve pek hafif, âdeta şeker gibi bir tadı var diye düşünüyor ve biraz daha içiyor, oh bu bira pek de güzelmiş, diye düşünüyor Alida, bu arada Åsleik yerine oturuyor ve iri bir parça tütsülenmiş et kesip ağzına götürüyor, çiğniyor

Muhteşem, diyor Åsleik

Aşevi'nde şahane yemek yapıyorlar, diyor

Et pek güzel tuzlanmış ve tütsülenmiş, diyor

Sen ne dersin, diyor

Şimdiye dek yediğim en lezzetli yemek, diyor Alida

Ben de aynı şeyi söyleyeceğim, diyor Åsleik

Ya şu suda pişmiş patates köftesi, onlar da müthiş diyor

Evet, diyor Alida

Şimdiye dek yediğim en lezzetli yemek, diyor Alida

Åsleik'in suda pişmiş patates köftesinden bir çatal alıp ağzına götürüşünü ve çiğneyişini seyrediyor Alida, lokmalarını yutarken onu izliyor, muhteşem patates köftesi bunlar, diyor Åsleik, Aşevi'nde şahane yemek yapıyorlar, diyor, bundan daha güzel suda pişmiş patates köftesi olamaz diyor, başka bir yerde bundan daha güzel suda pişmiş patates köftesi bulmak mümkün değil, diyor, Alida sarı şalgam püresinin tadına bakıyor, öyle ya sarı şalgam püresi var önünde ve de bezelye, her şeyin tadı mükemmel, bundan önce hiç bu kadar lezzetli şeyler yememişti Alida, Silja Ana'nın Noel zamanı evlerinde yaptığı fırında kuzu kaburga bu lezzetle yarışabilirdi belki, diye düşünüyor, yok hayır, hayır, onun tadı bile bu kadar şahane değildi, bu tütsülenmiş et, bu yumuşacık patates köfteleri, bu tabaktaki her şey, hayatında tadına baktığı en lezzetli yemekler, diye düşünüyor Alida, Åsleik ah çok lezzetli çok diyerek bir patates köftesini tavada kızdırılmış domuz yağına batırıyor, kıkırdak gibi kızarmış bir yağ parçasını da çatalına geçiriyor ve ağzına götürüyor, çiğniyor, çiğniyor

Yahu ben amma da açmışım, diyor Åsleik

Oh, işte yemek diye buna denir, diyor

Alida içini çekiyor ve yemeye devam ediyor, ilk andaki açlığının yavaş yavaş bastırılmış olduğunu hissediyor, yediği yemek hâlâ çok lezzetli ama ağzına aldığı ilk lokma gibi muhteşem değil artık tadı, ne var ki bu yemeği ödeyecek parası yok, parasını ödeyemeyeceğini bile bile nasıl da masaya oturup bu şahane yemeği, Bjørgvin'de bulunabilecek en güzel yemeği yiyebildiğine

şaşıyor, olur mu ya sen ne yapıyor, başına ne işler açıyorsun Alida, diyor, bak şimdi sen, ne yaptığının farkında mısın sen, hayır ama, ah ne de lezzetli bir yemek, ama yaptığın işe bak, olacak şey mi bu, nelere kalkıştın, diye düşünüyor Alida, artık daha fazla yiyemeyecek, mümkün değil, doydu bile, günlerdir açtı, boğazından sudan başka bir şey geçmemişti ve şimdi de böylesine güzel yiyecekleri önünde buluvermek, inanamıyor âdeta, buradan, diye düşünüyor Alida bir şekilde buradan kaçıp gitmeliyim, ama nasıl, nasıl yapabilirim bunu, o sırada Åsleik yüzüne bakıyor

Beğenmedin mi yemeğin tadını, diyor Åsleik

ve iri mavi gözleriyle hiçbir şey anlamayarak Alida'ya bakıyor

Beğendim tabii, diyor Alida

Ama, diyor

Evet, diyor Åsleik

Alida hiç sesini çıkarmıyor

Ne var ki, diyor Åsleik

Ben, diyor Alida

Evet, diyor Åsleik

Benim bu yemeği ödeyecek param yok ki, diyor Alida

Åsleik kollarını iki yana açıyor ansızın, öyle ki çatal bıçak elinden fırlıyor ve neşeli mavi gözleriyle Alida'ya bakıyor

Ama benim var, diyor Åsleik

ve yumruğunu masaya vuruyor, masadaki tabaklar yerlerinde hopluyor, kupalar devrilecek gibi oluyor, etraftaki herkes gözlerini onların üzerine çeviriyor

Var benim, elbette, diyor Åsleik

ve yüzünde geniş bir gülümseme beliriyor

Vardır bu herifin parası, olmaz olur mu hiç, diyor

Başka türlüsünü nasıl düşünebilirsin ki, tabii ben ısmarlıyorum, diyor

Olur mu hiç aç ve perişan bir köylüsüne rastlayıp da onu yemeğe davet etmemek, diyor

Aksi takdirde ne biçim bir herif olurdum ben, diyor

Dertlenme, paralar benden diyor

Alida teşekkür ederim, çok teşekkür ederim, diyor ama pek fazla oldu bu diyor

Hayır, hiç de fazla olmadı diyor, Åsleik, balıklarımın hepsini sattım, cebim banknot dolu, bundan böyle Aşevi'nde canımız çektiği kadar tütsülenmiş et, tavada kızdırılmış domuz yağı, suda pişmiş patates köftesi haşlanmış bezelye, sarı şalgam püresi yiyebileceğimiz kadar param var, diyor Åsleik ve kupasını kaldırıp esaslı bir yudum alıyor, sonra ağzını silip eliyle sakalını sıvazlıyor, derin derin nefes alarak Alida'nın yüzüne bakıyor ve niye bu denli perişan hâlde olduğunu soruyor, eh diyor Alida sonra ikisi de bir süre sus pus oturuyor ve yemeklerini yemeye devam ediyorlar, Alida birasından birkaç yudum alıyor, Åsleik teknesinin İskele'de bağlı olduğunu ertesi gün kuzeye yelken açacağını söylüyor, Dylgja'ya, evine gelmek ister misin, diye soruyor, bu gece başını sokacağı bir yer yoksa teknenin kamarasındaki ahşap sıranın üzerinde uyuyabilir Alida, yatacak bir düzen ayarlar, üzerine dokuma bir örtü veririm diyor Åsleik, Alida Åsleik'in yüzüne bakıyor, ne düşüneceğini, ne söyleyeceğini ve o geceyi Bjørgvin'de nerede geçireceğini bilemiyor, Dylgja'ya varınca ne yapacak, nerelere gidecek, Asle orada değil ki artık, annesinin yanına da gidemez, kendisi ve küçük Sigvald ne kadar kötü durumda olursa olsun Brotet'ye adımını bile atmak istemiyor, asla, asla diye düşünüyor Alida ve kupayı kaldırıp birasından bir yudum daha alıyor

Tabii bu kadar tuzlu ve lezzetli yiyecek üzerine bira iyi gidiyor, diyor Åsleik

ve kupasındaki birayı içip bitiriyor, bir bira daha almaya gidiyorum, sana da getireyim, a ama senin kupa boşalmamış, sonra alırım, diyor

Yine de söylediğim gibi, teknemde uyumak istersen uyuyabilirsin, diyor

ve sus pus oturuyorlar

Annene üzüldüm, diyor

Anneme mi, diyor Alida

Ah evet, öyle ansızın ölüvermesi, diyor Åsleik

bunun üzerine Alida'nın içinden bir şeyler kopuyor sanki, yani annem ölmüş ha, bilmiyordum, fark etmez, ama yine de üzücü bir haber, diye düşünüyor, içine hüzün gözlerine yaş doluyor

Onun cenazesinde bulundum ben, diyor Åsleik

Alida elleriyle yüzünü örtüyor, demek annem ölmüş, ama fark etmez, diye düşünüyor, sonra da böyle düşünmemeliyim diye düşünüyor, annem ölmüş, her şeye rağmen annemdi o benim, ah ne fena, diyor içinden

Ne var, diyor Åsleik

Anneni mi düşünüyorsun, diyor

Evet, diyor Alida

Ah, böyle ansızın ölüvermesi pek üzücü, diyor Åsleik

Çok ihtiyar da değildi üstelik, diyor

Hem hasta filan da değildi, diyor

Anlaşılır gibi değil, diyor

ve uzunca bir süre sus pus oturuyorlar, annem ölmüş nasılsa, artık Dylgja'ya dönebilirim, diye düşünüyor Alida, bir yerlere gitmesi gerek, kendisinin ve küçük Sigvald'ın başını sokabileceği bir çatı altı bulması gerek, diye düşünüyor.

Bunu düşün biraz diyor Åsleik

Yani benimle yurduna, Dylgja'ya gelecek misin, diyor

Alida Åsleik'in kalktığını görüyor, içinde âdeta bir yay boşalmış gibi yerinden fırlayıp ayağa kalkan Åsleik tezgâha doğru yürüyor, Alida kendine ve küçük Sigvald'a uyuyacakları bir yer bul-

ması gerektiğini düşünüyor, aslında öylesine bitkin ki nerede olsa uyuyabilir, iskemlede otururken bile uykuya dalabilir, annem ölmüş, eve dönebilirim o hâlde düşünüyor, ama annesinin ölmüş olması çok fena, çok üzücü, yorgunum, hem de çok yorgunum diye düşünüyor Alida, ta Stranda'dan Bjørgvin'e onca yolu yürüyerek geldi, sonra da Bjørgvin sokaklarında dolaşıp durdu, gözünü bile kırpmadı, ne kadar yol yürüdü, en son ne zaman uyumuştu bilemiyor, sokaklarda dolaşa dolaşa Asle'yi aradı, ama yoktu ortalıkta Asle, belki de Dylgja'ya girmişti Asle, kim bilir, yok yok olamaz, onsuz bir yere gitmez, Asle öyle biri değildir, iyi tanıyor onu Alida, ama nereye kaybolmuş olabilir, bir iş için Bjørgvin'e gidiyorum dedi çıktı, Asle kapının ağzında dururken Alida bir daha birbirlerini hiç göremeyecekler duygusuna kapılmıştı, Asle'ye gitmemesi için yalvarmıştı, evet yalvarmıştı ama Asle gitmem lazım demişti, içimde seni bir daha göremeyecekmiş gibi bir his var dediyse de dinletememişti ona, bu öylesine kapıldığı bir duyguydu belki, diye düşündü önceleri ama Asle geri dönmedi, günler geceler geçti Asle dönmedi, Alida aç biilaç o evde kalamazdı artık, bir şeyler yapmalıydı, eşyalarını toplayıp iki çıkın yaptı ve Bjørgvin'in yolunu tuttu, nasıl da uzun bir yoldu bu, elinde iki çıkın ve kucağında küçük Sigvald'ı taşımak çok zordu, yanında yiyecek bir şey yoktu, yol üzerindeki derelerden, çaylardan su içti ve yürüdü de yürüdü, Bjørgvin'e varınca da sokaklarda dolaşıp Asle'ye bakındı, Asle'yi aradı, zaman zaman karşılaştığı insanlara Asle'yi sordu, onlarsa başlarını sallayıp böyle heriflerden çok var Bjørgvin'de dediler, kimden bahsettiğini anlamamız mümkün değil, dediler, sonunda Alida öylesine bitkin düştü ki ayakları onu taşıyamaz hâle geldi, gözleri kendiliğinden kapanır oldu, o da Bjørgvin'de İskele'de perperişan yere oturdu, sırtını bir kayıkhanenin duvarına dayadı, ama şimdi burada oturuyor ve önüne konan dünyanın en güzel yemeğini yiyor, yorgu-

num, hem de çok yorgunum, diye düşünüyor Alida, burası sıcacık, burada olmak güzel, diye düşünüyor ve gözleri kendiliğinden kapanıyor, Stranda'daki evin kapısında Asle'yi görüyor, çok gecikmem diyor Asle, Bjørgvin'de bir işim var diyor, işimi bitirir bitirmez eve dönerim, diyor Asle, gitmesin Asle, giderse bir daha geri dönemeyecek, Alida onu bir daha göremeyecek, bunu söylüyor Alida, Asle diyor ki o gün bugündür, bugün Bjørgvin'e gitme günü, çabucak gidip dönecek, Alida Åsleik'in kupayı doldurdum dediğini işitiyor, gözlerini açıyor ve Åsleik'in kupayı masaya koyduğunu görüyor, Åsleik oturuyor ve Alida'nın yüzüne bakıyor, evet diyor dediğim gibi, gidecek başka yerin yoksa teknemde uyuyabilirsin, diyor, Alida ona bakıyor ve başını evet anlamında sallıyor, o zaman bunun şerefine içelim diyor Åsleik, Alida kupasını kaldırıyor, kupaları tokuşturuyorlar, yarasın diyerek birer yudum içiyorlar, sonra hiç konuşmadan bir süre daha oturuyorlar, her ikisinin de karnı iyice doymuş, her ikisinin de içi bu güzelim yemekle ve birayla ısınmış, uykuları gelmiş, aman yahu uyku bastırdı diyor Åsleik, şöyle bir gözümü kapatsam iyi gelecek, diyor, ve de şansımıza teknem hemen şuracıkta Liman'da iskeleye bağlı, uzak bir yol değil, tekneye gitsek de biraz uyusak pek iyi olacak, diyor Åsleik, şöyle yemek üstü bir şekerleme, diyor, Alida ben de çok bitkinim, öylesine yorgunum ki şu iskemlenin üzerinde bile uyuyabilirim, diyor, Åsleik hadi biralarımızı bitirelim de gidelim, biraz dinlenelim, diyor, Alida evet öyle yapalım diyor birasından bir yudum daha alıyor, Åsleik'in iki üç yudumda kupayı boşalttığını görüyor, benim biranın kalanını da içebilirsin diyor Åsleik'e, o da Alida'nın kupasını dudaklarına götürüp bir dikişte bitiriyor ve ayağa kalkıyor, Alida küçük Sigvald'ı göğsüne bastırıyor, Åsleik iki çıkını yerden alıyor, kapıya doğru yürümeye başlıyor, Alida arkasından gidiyor, öylesine yorgun ki adımlarını güçlükle atıyor, Åsleik'in sırtında olsun gözle-

rim diyor kendi kendine derken gözleri kapanıyor, şimdi bir köy düğünündeler Asle tabureye oturmuş kemanını çalıyor, o çaldıkça müzik yükseliyor ve Asle'yi kanatlandırıyor, Alida'yı kanatlandırıyor, müziğin içinde kanat açıp havada uçuyorlar, ikisi birlikte bir kuş gibiler, Alida ve Asle kuşun birer kanadı şimdi, tek bir kuş olarak mavi göklerde uçuyorlar, etraflarında her yer mavi, tüy gibi hafif ve masmavi, Alida gözlerini açıyor ve önünde yürüyen Åsleik'in sırtına bakıyor, ensesine kadar indirmiş olduğu kasketini görüyor, Åsleik İskele'ye doğru ilerliyor, Alida duruyor birden, yerde ayaklarının dibinde bir bilezik var, ah, sapsarı, masmavi, güzel mi güzel, şimdiye dek hiç görmediği kadar güzel bir bilezik bu, pırıl pırıl parlayan ve üzerinde masmavi taşlar olan bir altın bilezik, Alida eğiliyor ve bileziği yerden alıyor ne kadar güzel, hiç böyle güzel bir şey görmemiştim, bu kadar parlak sarı, bu kadar mavi, diye düşünüyor, olacak iş mi burada İskele'de yerde, ayaklarımın dibinde böyle bir şey bulmak, elindeki bileziğe bakıyor, neden burada acaba bu bilezik, birisi düşürmüş olmalı, ama artık onun, sonsuza dek onun olacak bu pırıl pırıl parlayan, mavi taşlı altın bilezik, böyle düşünüyor Alida ve bileziği elinde sıkı sıkı tutuyor, inanılır gibi değil, nasıl olmuş da birisi düşürmüş böyle güzel bir şeyi, nasıl olur da hiç önem vermezler ve kaybederler böyle bir bileziği diye düşünüyor, artık bu bilezik benim, onu hiç kaybetmeyeceğim, Alida biliyor ki bu bilezik ona Asle'nin hediyesi, ama nasıl oluyor da böyle düşünebiliyorum, diyor kendi kendine, Bjørgvin'de İskele'de yerde bir bilezik buluyorum ve bunun Asle'nin hediyesi olduğunu düşünüyorum, ne var ki Alida biliyor işte, bir daha asla ve asla Asle'yi göremeyeceğini biliyor, ama bunu nasıl ve niçin bilebildiğini bilmiyor, biliyorum ve hepsi bu diye düşünüyor, derken önden yürüyen Åsleik'in İskele'de epey ilerlemiş olduğunu fark ediyor, Åsleik durmuş arkasına bakıyor, Alida mavi taşlı altın bileziği avcunun

içinde sıkı sıkı tutuyor, şu işe bakın bundan böyle bu güzel bileziğin sahibi benim, diye düşünüyor Alida, Åsleik durmuş bir yeri işaret etmekte, şu rıhtımın en uç noktasını görüyor musun, orası Dalgakıran, suçluları orada idam ederler, geçtiğimiz günlerde, iki gün önce yani Dylgja'dan birini astılar burada, diyor, belki tanırsın sen o adamı, ya mutlaka tanırsın, adı Asle, bilirsin onu diyor Åsleik, Alida bu sözlerin anlamını kavrayamıyor bile, Åsleik konuşmaya devam ediyor, işte Dalgakıran burası, Asle'nin asıldığı yer, gözlerimle gördüm, a elbette gelip seyrettim, Bjørgvin'de bulunuyordum o günlerde, diyor Åsleik, tabii gördüm, ama sen de duymuşsundur bu haberi, hatta gelip bakmışsındır, diyor, yani o değil miydi senin çocuğun babası diyor, yahu o olmalı mutlaka, yani böyle bir laf çıkarmışlardı, o olması lazım, diyor Åsleik, bak Bjørgvin'i terk etmezsen belki seni de asarlar, hadi gel tekneme binelim, diyor Åsleik, seni de yakalayıp asmadan, diyor, Alida onun söylediklerini duyuyor ama duymuyor, öylesine bitkin ki hiçbir şey anlayamıyor, bir köylümün asıldığını görünce fena oldum diyor Åsleik, kement boynunda öyle sallanıyordu, ama hak etmişti dediler, bir kişiyi öldürmüş, yani en az bir kişiyi, hak etmiş yani asılmayı diyor Åsleik, mesela Alida'nın annesi ne oldu o kadına, öyle birdenbire ölüverdi, Alida ile Asle'nin köyden ayrıldıkları günün ertesinde ölüverdi, yani nasıl oldu bu, bir de o delikanlı var, hani babasının balıkçı kulübesini geri istemiş Asle'den, burayı boşalt demiş, ya ona ne oldu, niçin denizde ölüsünü buldular, ya böyle diyorlar işte, boğulmuş, nasıl oldu ki bu, kimse gerçeği tam bilemiyor bu olayda, ama Bjørgvin'deki ihtiyar ebe meselesi farklı, kadının öldürüldüğü, boğulup öldürüldüğü konusunda hiç şüphe yokmuş diyorlar, diyor Åsleik, böyle bir şey yapan herif halkın gözü önünde sallandırılmayı hak eder, tıpkı Asle'nin öldüğü gibi, diyor, yani hiç akıl almıyor böyle bir şeyi, diyor Åsleik ve sözlerine devam ediyor, konuşuyor, konuşuyor

ne var ki Alida onun söylediklerinden hiçbir şey anlamıyor, omzuna iki çıkın vurmuş Asle'nin İskele'de önden ilerlediğini görüyor, gidelim şu Bjørgvin'den diyor, terk edelim burayı diyor Asle, ama önce biraz oturup dinlenecekler, karınlarını doyuracaklar, bak ne güzel yiyecekler buldum diyor Asle, Alida İskele'de önden yürüyen Åsleik'in sırtını seyrediyor, sonra eliyle dünyadaki bileziklerin en güzeli mavi taşlı altın bileziği sıkı sıkı kavrıyor, Asle'nin durup ona baktığını görüyor, Bjørgvin'den çıkmakta acele edelim, sonra yavaşlarız diyor, sonrasında vaktimiz bol, diyor, sonrasında dinleniriz, yeriz, içeriz, sakin bir hayat süreriz, diyor Asle ve yürüyor, Alida Åsleik'in durduğunu fark ediyor, işte diyor Åsleik teknem bu, güzel bir teknedir övünmek gibi olmasın, diyor, Alida onun güverteye atladığını görüyor, Åsleik elinden çıkınları bırakıyor ve kollarını açıyor, Alida küçük Sigvald'ı ona doğru uzatıyor, sonra eliyle dünyadaki bileziklerin en güzeli mavi taşlı altın bileziği sıkı sıkı kavrıyor, Åsleik küçük Sigvald'ı kucaklıyor, bebek bir çığlık koparıyor, Alida Åsleik'in uzattığı eli tutmuyor, kendi başına küpeşteyi aşıp tekneye atlıyor, şimdi o da güvertede, Åsleik çığlık çığlığa ağlayan küçük Sigvald'ı annesine uzatıyor, Alida oğlunu göğsüne bastırıp, sallamaya başlıyor, bebek ağlamayı kesiyor ve annesinin koynunda sakin sakin soluk alıp veremeye başlıyor.

İşte benim teknem bu, diyor Åsleik

Balıkçıyım ben, balık tutar Bjørgvin'e getiririm, diyor

Ve şimdi cebim banknot dolu diyor Åsleik

ve eliyle arka cebine vuruyor, Alida'nın gözleri ona kayıyor, Åsleik teknenin kıç tarafına oturmuş, eli dümende, gözleri karşılaşıyor, kendi gözleri Åsleik'in, Åsleik'in gözleri onunmuş gibi bir duygu kaplıyor Alida'nın içini, her ikisinin de gözleri deniz kadar, gökyüzü kadar iri, Alida, Åsleik ve tekne ışıldayan gökyüzündeki tek parlak hareket sanki

Yok uyuma şimdi, diyor Åsleik

Alida gözlerini açıyor, o parlak hareket kayboluyor, yok oluyor, hepsi bu kadarmış, Alida Åsleik'in elini omzunda hissediyor, Asle'nin başına gelenler pek fena, ama senin suçun yok bu işte, sen ne yapabilirdin ki, diyor Åsleik, o bunu anlıyor elbette, ama farklı düşünenler de vardır mutlaka diyor, Bjørgvin'de kalmaya devam ederse bu olaylara karışmış olmasından şüphelenebilirler, böyle bir olasılık var, Åsleik ona Bjørgvin'de kalmamasını tavsiye ediyor, ama burada benim kamaramda emniyettesin, diyor Åsleik, onu kamaranın girişine götürüyor, lazımlık kamarada geride duran küçük dolabın içinde, diyor, bu kadar yiyip, içtikten sonra lazımlığın nerede olduğunu bilmek istersin diye düşündüm diyor, aslında benim de ihtiyacım var, diyor ve kamaranın kapısını açıyor, işte deniz üzerindeki küçük evim burası, pek de fena sayılmaz yani, diyor ve içeri girip lambayı yakıyor, Alida'nın gözleri alaca karanlıkta bir masa ve oturulacak bir ahşap sıra seçiyor, ama pek de korkunç yani şu Asle'nin kadını şeyin içine koyup sürüklemesi, diyor Åsleik, yani inanılır gibi değil, diyor, ama çekti cezasını, diyor, adalet yerini buldu, bedelini kendi canıyla ödedi, diyor Åsleik, Alida kamarada bir masa, oturulacak bir ahşap sıra ve küçük bir soba görüyor, oturuyor, mışıl mışıl uyuyan küçük Sigvald'ı yanına yatırıyor, eliyle dünyadaki bileziklerin en güzeli mavi taşlı altın bileziği sıkı sıkı kavrıyor, Åsleik'in sobaya odun attığını görüyor

Biraz ısınalım, diyor Åsleik

ve sobaya talaşla odun atıyor, tutuşturuyor, soba çabucak alevleniyor, Åsleik lazımlığa bir gideyim diyerek çıkıyor, Alida elindeki bileziği seyrediyor, ah ne güzel, diyor masmavi, pırıl pırıl, sahici altın olmalı, ya üzerindeki şu mavi taşlar, âdeta gök mavisi, âdeta deniz mavisi, Alida ile Asle'nin denizi gibi mavi, nasıl da parlak, nasıl da güzel, nasıl da masmavi bu taşlar, bileziğin

ona Asle'nin hediyesi olduğundan emin, bunu biliyor, kesinlikle biliyor bunu, bunları düşünerek bileziği koluna takıyor, hayatı boyunca onu hiç çıkarmayacak kolundan, Alida bileziğe bakıyor, ah ne kadar da güzel, diye düşünürken gözlerinden yaşlar dökülmeye başlıyor, Alida yorgun, hem de çok yorgun, Asle'nin hadi sen uyu artık dediğini işitiyor, Alida yatıp uzun bir süre uyumalı, buna ihtiyacı var, bu bilezik benden sana hediye, diyor Asle, bunu bil, diyor, her ne kadar eliyle veremediyse de onun Alida'ya hediyesi bu bilezik, Bjørgvin'e bize yüzük almak için gitmiştim ama bu şahane bileziği gördüm, bunu satın almasam olmazdı diyor, bundan böyle onun kolunda, her ne kadar yolda bulduysa da, bu bilezik onun hediyesi, Asle'den Alida'ya hediye, diyor Asle, Alida ranzaya uzanıyor, eliyle bileziğe dokunuyor ve Asle'nin sesini duyuyor, bileziği sevdin mi diyor, Asle, çok güzel diyor Alida, şimdiye kadar gördüğüm en güzel şey, nasıl da bu kadar şahane bir şey bulabildin, inanamıyorum buna, diyor Alida, teşekkür ediyorum, yürekten teşekkür ediyorum sana, ne kadar da iyisin, canım benim, bak şimdi her şey yolunda, diyor Asle, ben şuracığa uzandım, uyuyacağım diyor, Alida, başımı sokacak bir yer buldum, sıcacık burası, ben de küçük Sigvald da iyi durumdayız, diyor, bizi merak etme sen, diyor Alida, tamam sen rahat rahat uyu, diyor Asle, yarın konuşuruz, diyor Alida ve sonra yavaş yavaş ruhu bitkin bedeninin içine çekiliyormuş gibi hissediyor, hiçbir şey göremiyor, her yer karanlık, her şey yumuşak ve nemli, derken Åsleik içeri giriyor ve Alida'ya bakıyor, gidip bir dokuma örtü alıyor ve Alida'nın üzerini örtüyor, sonra gidip sobaya biraz daha odun atıyor ve ranzanın ayakucuna ilişip, sırtını kamaranın ahşap kaplamasına yaslıyor, gözlerini karşıya dikiyor, derken yüzünde bir gülümseme beliriyor Åsleik'in, kalkıp lambanın fitilini söndürüyor, içerisi kararıyor, üzerindeki giysilerini çıkarmadan yere uzanıyor Åsleik, etraf sessizliğe

gömülüyor, yalnızca denizin şırıltısı ve bordaya vuran dalgaların sesi duyulmakta, denizin şırıltısı, çırpıntılar, teknenin sallantısı ve sobada çıtırdayan odunlar, Alida Asle'nin kendisine sarıldığını hissediyor, kulağına sevdiceğim, biricik sevgilim benim, hep sevgilimsin benim, diye fısıldıyor Asle ve daha sıkı sarılıyor Alida'ya, saçlarını okşuyor, Alida sen hep benimsin sevdiğim diyor, küçük Sigvald'ın düzenli soluklarını dinliyor, Asle'nin nefesini dinliyor, Asle'nin bedeninin sıcaklığını hissediyor bedeninde, ikisinin düzenli solukları tek bir soluk oluyor, her şey sakin, hafif hafif kımıltılar hissediyor, Alida ile Asle birlikte hafif hafif hareket ediyorlar, her şey inanılmayacak kadar mavi ve sakin ve ansızın uyanıyor Alida, gözlerini açıp etrafına bakınıyor, neredeyim diyor, in çık müthiş bir sallantı var, bu nedir, ben neredeyim diye düşünüyor Alida ve ranzada doğrulup oturuyor, bir teknede ve deniz üzerinde olduklarını anlıyor, evet dün Åsleik'in teknesine bindiler, küçük Sigvald ile Alida'nın başlarını bir çatı altına sokup uyumaları gerekiyordu, işte burada uyudu, şimdi uyanık, küçük Sigvald yanında uyuyor hâlâ, Asle'yi bulmak üzere yürüye yürüye Bjørgvin'e gitti ama bulamadı onu, sonra yere oturdu, ama şimdi neredeyim ben diye düşünüyor Alida, nereye gidiyordum, sonra kolundaki bileziği görüyor, ah ne güzel bir şey, ah evet şimdi, şimdi hatırlıyor, bileziği İskele'de yerde bulmuştu, ne kadar da güzel, pırıl pırıl, masmavi, bu bilezik ona Asle'nin hediyesiydi, öyle olduğunu düşünmüştü, ama nasıl olur, birisinin düşürdüğü bir bilezik olmalı bu, ama çok da güzel, bundan böyle Alida'nın, Åsleik ne demişti, annen öldü demişti, Asle öldü demişti, onu astılar demişti, evet, evet böyleydi, şimdi Åsleik'in teknesindeler, Dylgja'ya doğru yol alıyorlar, tek başına Bjørgvin'de kalamazdı ki, ne evi vardı ne de parası, Åsleik benimle Dylgja'ya gelebilirsin demişti, işte şimdi oraya doğru yol alıyoruz, diye düşünüyor Alida, Asle'yi Bjørgvin'de bulamadığına göre belki de en iyisi bu,

bir yeri yurdu olmalıydı Alida'nın, küçük Sigvald'ın da bir yeri yurdu olmalıydı, annesi öldüğüne göre belki şimdi gidip o evde oturabilirdi, birden yüreğine bir şey saplandı, Asle'nin ölmüş olması, asılmış olması, Dalgakıran'ın orada asılmış olması, hayır, olamaz, Asle yaşıyor, yaşamalı, yaşıyor, elbette yaşıyor Asle, başka türlüsü mümkün değil, diye düşünüyor Alida ve geriniyor, küçük Sigvald'ın yanında mışıl mışıl uyuduğunu görüyor, sonra kapıyı açıp dışarı çıkıyor, serin bir rüzgâr yüzüne çarpıyor, saçlarını dağıtıyor, denizden mis gibi tuz kokusu geliyor burnuna, arkasına dönünce dümende Åsleik isimli adamı görüyor, iyi günler, iyi günler, diye sesleniyor Åsleik olduğu yerden, günaydın diyemeyeceğim çünkü vakit bir hayli geç oldu, diye sesleniyor, Alida etrafına bakıyor, denizi, açık denizi görüyor, ötelerde kara görünüyor, kıyıya yakın küçük adacıklar, ve kayalar

İyi yol alıyoruz, rüzgâr elverişli diyor Åsleik

Bjørgvin'den beri arkamızdan esiyor, diyor

Dylgja'ya yaklaşıyoruz, diyor

ve kuvvetli bir rüzgâr yelkene çarpıyor, bir patırtı kopuyor

Duyuyorsun işte, diyor

Rüzgâr elverişli, diyor

Kısa bir süre sonra Dylgja'ya varırız, diyor Åsleik

Dylgja'ya yaklaşıyoruz, diyor Alida

Evet diyor Åsleik

Ama ben ne yapacağım ki orada, diyor Alida

Düşündüm de, diyor Åsleik

Düşündün de, diyor Alida

Evet benimle gelmeyi sen seçtin, diyor Åsleik

Doğru, diyor Alida

Benimle Dylgja'ya gelmen en doğrusuydu diye düşündüm, yalnız başına kucağında bir çocukla Bjørgvin'de ne yapacaktın, diyor

ve Alida teknenin kıçına doğru yürüyüp, ayaklarını iki yana açarak denge yapıyor ve Åsleik'in yanında dimdik ayakta duruyor

Dylgja'da da gidecek bir yerim yok ki benim, diyor Alida

Kardeşin var orada, diyor Åsleik

Ona gitmek istemiyorum, diyor Alida

Ama gidebilirsin, diyor Åsleik

ve ikisi de öylece hiç konuşmaksızın ayakta duruyorlar, rüzgâr yelkeni şişirirken Alida'nın saçlarını da havalandırıyor, pruvaya çarpan dalgalar güverteye deniz suyunu taşıyor

Dylgja'da işim yok benim, diyor Alida

Eh öyle, diyor Åsleik

Beni başka bir yerde indir tekneden, diyor Alida

Peki ama orada ne yapacaksın, diyor Åsleik

Eh, Dylgja'da ne yapacağım ki, diyor Alida

yine hiç konuşmadan öylece duruyorlar

Evet, diyor Åsleik

sonrasını getirmiyor, Alida da bir şey demiyor

Yani evet, annem öldüğünden beri evi çekip çevirecek birine ihtiyacım var, diyor Åsleik

Alida öylece duruyor bir şey demeden

Cevap vermedin, diyor Åsleik

Asle'yi arıyorum, diyor Alida

Ama, diyor Åsleik, onun başına gelenleri anlattım sana

Alida Åsleik'in söylediklerini duyuyor ve Åsleik'in söylediklerini duymuyor Alida, çünkü Asle yaşıyor, başka türlüsü düşünülemez, imkânsız bir şey

Evet, dün anlattım sana, yani ona ne olduğunu anlattım, diyor Åsleik

Olamaz, diye düşünüyor Alida, Åsleik'in boş sözleri bunlar

Anlattığım gibi oldu, diyor Åsleik

Ben de oradaydım, gözlerimle gördüm, diyor

sus pus duruyorlar öylece

Asılırken gördüm, ipte sallandığını da gördüm, diyor Åsleik

Alida Asle'yle hâlâ iki sevgili olduklarını düşünüyor, ikisi birlikteler, Alida Asle'yle, Asle Alida'yla beraber, Alida Asle'nin içinde, Asle Alida'nın içinde, Alida uzaklara, denize ve gökyüzüne doğru bakıyor, Asle gökyüzünde, orada Asle, Alida rüzgârı hissediyor, rüzgâr Asle, Asle orada rüzgârın ta kendisi, varlığı buralarda değilse bile o artık esen rüzgâr, sonra Asle'nin buradayım diyen sesini işitiyor, orada olduğunu görüyor, denize bakıyor orada, gökyüzüne bakıyor orada, denizde açıklara bakıyor Alida, gökyüzünde yalnızca Asle'yi görmüyor, kendisi de orada, Asle benim varlığım senin ve küçük Sigvald'ın içinde yaşıyor diyor Alida'ya, evet öyle, diyor Alida ve hep öyle olacak, Alida Asle'nin bundan böyle kendi ve küçük Sigvald'ın içinde yaşayacağını düşünüyor, bundan böyle kendisinin yaşayan bir Asle olacağına inanıyor, Asle'nin ben oradayım, hep seninleyim, sakın korkma, hep senin yanı başında olacağım dediğini işitiyor, Alida açıklara bakıyor, o orada, o gökyüzünde, görünmez bir güneş gibi onun yüzünü görüyor gökyüzünde, sonra elini görüyor, kaldırmış Alida'ya el sallıyor ve korkma diyor Alida'ya, kendine ve küçük Sigvald'a iyi bak diyor ve çok geçmeden tekrar buluşacaklarını söylüyor, Alida onun bedeninin kendi bedenine dokunduğunu hissediyor, saçını okşayan elini hissediyor o da Asle'nin saçını okşuyor

Evet, nedir cevabın, diyor Åsleik

Alida senin fikrin nedir diye soruyor Asle'ye, Asle de Åslei ile gitmesinin en doğrusu olacağını, başka gidecek bir yeri bulunmadığını söylüyor, sen ve küçük Sigvald için yapılacak en iyi şey budur, diyor.

Senin evi çekip çevirmek yani, diyor Alida

Evet, diyor Åsleik

Elbette senin ve çocuğunun yemek ve bakım masrafları benden, diyor

Evet, diyor Alida

Para da veririm, hatta başka yatılı hizmetçilerin aldıklarından da fazlasını veririm diyor, söz diyor

Alida Asle'nin en doğrusu bu dediğini işitiyor, sakın korkma, hep senin yanı başında olacağım, diyor Asle, sonra konuşuruz seninle, diyor, Alida da tamam konuşuruz diyor.

Evet, nedir cevabın, diyor Åsleik

ve Alida cevap vermiyor

Ben Vika'da yaşıyorum biliyorsun, diyor

Orada bir evim, balıkçı kulübem ve samanlığım var diyor

Güvenli bir yerdir orası, diyor, iskelesi de var, diyor

Birkaç koyunum ve bir ineğim var, diyor

Annemin ölümünden bu yana tek başına yaşıyorum orada, diyor

Evet, nedir cevabın, diyor Åsleik

Hem et hem de balık yersin bol bol, diyor

Patates de var

ve Alida başkaca ne yapabilir, nereye gidebilirim, diye düşünüyor, Åsleik'in evinde yatılı hizmetçilik belki de en iyisi

Evet başkaca ne yapabilir, nereye gidebilirim, diyor Alida

Yani evet diyorsun, diyor Åsleik

Eh galiba, diyor Alida

En doğrusu bu sanırım, diyor Alida

Zannederim öyle, diyor Åsleik

Ben öyle düşünüyorum, diyor Åsleik

Başkaca ne yapabilir, nereye gidebilirim bilmiyorum, diyor Alida

Eh öyle, diyor Åsleik

Benim evde bir kadına ihtiyacım var, senin de çocuğunla beraber başını sokacak bir eve, diyor

Ve kıyıya varmamıza az zaman kaldı, diyor Åsleik

Ve Vika güzel bir yer, iyi bir hayatın olacak, diyor

ve Alida tuvalete gitmem gerek diyor, Åsleik orada kapının arkasında, diye lazımlığın yerini işaret ediyor, Alida kapıyı açıp küçük bölmeye giriyor, kapının çengelini takıyor ve oturuyor, güvertede olmak yerine böyle oturup hacetini görmek iyi geliyor, Alida olup bitenlerden pek bir şey anlamadığını hissediyor, başka evlerde nasıl yatılı hizmetçilik yapacaksa Åsleik'in evine de öyle olacağını düşünüyor, Åsleik diğerlerinden daha kötü olamaz diyor kendi kendine, hatta belki de daha iyidir, neden olmasın, her hâlükârda Brotet'ye kız kardeşinin yanına gitmeyecek, nasıl da gelmişti bu düşünce aklına, evet aklına gelmişti kız kardeşinin evine gidip burada kalabilir miyim diye sormak, onun yanında yaşamaktansa Åsleik'in yanında yatılı hizmetçilik daha iyidir, diye düşünüyor Alida, yoksa ne yapabilir, nereye gidebilir, Asle de yoktu artık ama yine de Asle hep yanı başındaydı, anlaşılır gibi değil, diye düşünürken Åsleik'in şarkı söylediğini işitiyor, hayata yelken açmış bir denizciyim, diye mırıldanıyor, teknem dünyam benim, gökyüzüne pek yakınım, yıldızların altında yelken açmışım, güzel kız yavuklum benim, deniz de hayalim, yıldızların altında yol alırım bir koza gibi görünen aya doğru, şarkı söyleyecek sesi de yokmuş bunun, diye düşünüyor Alida, yine de neşeli ve mutlu gibi, ne dediydi koza gibi görünen aya doğru mu, ne demek istedi ki, Alida hacetini gidermişti ama lazımlıkta oturmaya devam ediyor, koza nasıl bir şey acaba, derken Åsleik sesleniyor, uyudun mu orada, hayır diye cevap veriyor, oh iyi ki ses verdin, diyor Åsleik, kararını verdin mi benim evde yatılı hizmetçi olmaya Alida cevap vermiyor, Åsleik ama artık karar verme zamanın geldi, pruvada Storevarden'ın bulunduğu burun

göründü, Vika'ya çok az bir yolumuz kaldı, diyor, Alida ayağa kalkıyor, Asle'nin en iyisi Åsleik'in evine yatılı hizmetçi olarak girmen, dediğini duyuyor, öyle tabii yoksa ne yapabilir, nereye gidebilirim diyor Alida, Asle sonra konuşuruz diyor, Åsleik'in evine gitmem en iyisi, diyor Alida, evet en iyisi bu, diyor Asle, eh öyle olsun madem, diyor Alida ve kapının çengelini kaldırıyor, kapıyı örtüyor ve çengeli dışarıdan takıyor, Alida şimdi esintili güvertede ayakta durmakta, bacaklarını iki yana açıp denge yapmış, uzun siyah saçları rüzgârda dalgalanıyor, Åsleik Alida'nın yüzüne bakıyor ve evet ne olacak diye soruyor

Evet, diyor Alida

Ne demek istedin, diyor Åsleik

Senin evde yaşayıp, çalışmaya evet diyor Alida

Benim evde yatılı hizmetçi olarak yaşayacaksın yani, diyor Åsleik

Evet, diyor Alida

ve Åsleik kolunu kaldırıp işaret ediyor, bak burundaki Storevarden'e[6], diyor, Alida bir tepenin üzerine inşa edilmiş yüksekçe taş yığınını görüyor, Storevarden görününce içim sevinç dolar, diyor Åsleik zira yurduma çok yaklaşmışım demektir, şimdi burnu dönüp, koydan içeri girecekler ve kıyıyı takip ederek Vika'ya varacaklar, Alida bundan böyle yaşayacağı evi görecek biraz ileride, diyor Åsleik, balıkçı kulübesini ve iskeleyi, tepeleri, çitle çevrili tarlayı ve bütün o güzellikleri görecek, diyor, mademki şimdi teknede iki kişiyiz bana yardım edersin, diyor Åsleik, ben yelkenleri toplarken sen dümen tutarsın, Alida denerim, diyor, daha önce hiç dümen tutmuşluğum yok, gel göstereyim, diyor Åsleik, Alida yanına gidiyor, dümen yekesini tut bakalım, diyor Åsleik, Alida yekeyi tutuyor, iskele yap biraz, diyor Åsleik, Alida yüzüne bakınca da teknede solumuza iskele deriz, diyor, Alida

6 Storevarden: (kelime anlamı büyük varden) Varden denizden, uzaklardan bakınca kolayca fark edilsin diye bir tepenin üzerine inşa edilmiş yüksekçe bir taş yığınıdır (ç.n.).

yekeyi biraz oynatıyor, yönü değiştirebilmek için iyiye hareket ettireceksin yekeyi, diyor Åsleik, Alida dediğini yaptığında tekne burnunu açık denize çeviriyor, yekeyi şimdi sancak tarafına döndür, diyor Åsleik, sancak, teknede sağ taraf demek, diyor, Alida söyleneni yapınca tekne sahile yöneliyor, düzelt diyor Åsleik, ne demek istedin ki, diyor Alida, şimdi dümdüz süreceksin anlamına gelir, diyor, Storevarden'in bulunduğu burnun on metre açığına kerteriz alacaksın diyor Åsleik, Alida tekneyi oraya doğru sürmesi gerektiğini anlıyor, yekeyi düzeltiyor böylece tekne dümdüz ileri yol almaya başlıyor, bak ne güzel gitti bu iş, diyor Åsleik, burnu dönünce sen dümen tutacaksın ben yelken toplayacağım, diyor, ama benim dediklerimi aynen uygulayacaksın, biraz sancak yap, diyeceğim hafifçe kıracaksın çok değil ama, iyice sancak yap diyeceğim adamakıllı kıracaksın dümeni, diyor, tamam yaparım diyor Alida, elimden geldiğince yaparım dediklerini, diyor, Åsleik Alida'nın yanına gelip dümeni devralırken Alida'nın bileğindeki bileziğe takılıyor gözleri

A ne güzel bir bilezik, diyor Åsleik

Ne güzel bir bileziğin var senin, diyor,

ve Alida bileziğe bakıyor, tamamen unutmuş onu, nasıl da unutabilirim böyle güzel bir şeyi, şimdiye dek gördüğüm şeylerin en güzeli olan bu bileziği, diye düşünüyor

Evet, diyor Alida

öylece duruyorlar, hiç konuşmaksızın

Çok garip aslında, diyor Åsleik

Nedir garip olan, diyor Alida

Dün, seni orada oturur vaziyette görmezden önce biri yanıma gelmiş ve bir bilezik gördün mü diye sormuştu bana, diyor

Ya, işte Bjørgvin'de insanın karşısına çeşit çeşit tipler çıkıyor, diyor Åsleik

Doğrudur, diyor Alida

Yani işte, o da öyle bir tipti, diyor Åsleik

İskele'de seninle karşılaşmadan bir iki dakika önceydi, diyor Åsleik

Kızın niyetini tahmin edersin herhâlde, diyor Åsleik

Ama ben, yani ben, diyor Åsleik

Anladın, sen diyor Åsleik

Ee, diyor Alida

Benimle konuşmak için bileziği bahane etti diye düşündüm ilkin, diyor

Sonra şey dedi, çok güzel bir bileziğim vardı kaybettim, pırıl pırıl parlayan, masmavi taşlı altın bir bilezikti dedi,

Bana böyle bir bilezik gördün mü diye sordu, diyor Åsleik,

Senin kolundaki şu bileziğe benziyordu bu tarif, diyor Åsleik

Ee, diyor Alida

Evet bu olmalı, diyor Åsleik

hayır o bilezik bu bilezik olamaz diye düşünüyor Alida, bunu bana Asle verdi, şu Åsleik ne derse desin, bu bilezik bana Asle'den, Asle bana öyle dedi, diye geçiriyor içinden Alida, sonra Asle'nin bu bilezik benden sana hediye dediğini duyuyor, Åsleik'in sözünü ettiği o kız benden çaldı bileziği, diyor Asle, sonra kız bileziği düşürdü, Alida da buldu bileziği, bu böyle işte, böyle olacaktı zaten, ben böylesini istemiştim, diyor Asle, Alida ben böyle olduğunu biliyorum zaten, diyor, bilezik onun kolunda artık, bu bileziği gözü gibi koruyacak, asla kaybetmeyecek, asla, bu bilezik için sana ne kadar teşekkür etsem azdır diyor Alida

Bak Vika göründü, diyor Åsleik

ve Alida bir iskele, bir balıkçı kulübesi, küçük bir ev ve bir samanlık görüyor, ev tepeye kurulmuş samanlık ise biraz daha aşağıda yan tarafta

İşte Vika burası, diyor Åsleik

Benim yurdum burası, diyor

Güzel bir yer değil mi, diyor

Bence dünyanın en güzel yeri burası, diyor

Evimi, yuvamı her görüşümde içime sevinç dolar, diyor

Nihayet evime kavuştum

Büyük ve gösterişli bir yer değil ama burası evim benim diyor

Burada Vika'da doğdum, büyüdüm ben ve burada öleceğim, diyor

Buraya ilk ayak basan dedemmiş, diyor

Kayaları, ağaçları temizlemiş, toprak açmış, ev yapmış, diyor

Açık denizden, batıdaki adalardan birinden gelmiş dedem, diyor

Ve bu toprağı satın almış, diyor

Ve buraya yerleşmiş, diyor

Ve onun da adı benimki gibi Åsleik'miş, diyor

Ve o da Dylgja'dan biriyle evlenmiş, diyor

Ve bir sürü çocukları olmuş, onlardan biri, en büyüğü benim babammış, diyor

Babam da Dylgja'dan biriyle evlenmiş ve ben doğmuşum ve de üç kız kardeşim, kız kardeşlerimin hepsi evlendi, batıdaki adalardan her birinde bir kız kardeşim yaşıyor şimdi, diyor Åsleik

ve Åsleik annesi ile iki başlarına Vika'da yaşamaya devam etmişler, ta ki geçen kış annesi ölene kadar, diye anlatmaya devam ediyor, yalnız kaldığında anlamış Åsleik annesinin kıymetini, annesinin çabaları olmadan, annesi olmadan başının çaresine bakmanın zorluğunu, birisini kaybettiğimiz zaman anlarız elimizdekinin kıymetini, diyor, annesi ona ne kadar da iyi bakarmış, ama ihtiyarlamıştı, çok çöktü, sonunda da öldü gitti, diyor

Evet işte, diyor

Böyle, diyor

ve hiç konuşmadan öylece duruyorlar

Yardıma ihtiyacı olduğunu söylüyor

Gerçekten de, diyor

ve Alida evinde yatılı hizmetçi olarak yaşamaya karar verirse ona çok minnettar kalacağını söylüyor, ne var ki şimdi dümene geçmesi gerek Alida'nın, Åsleik yelkeni indirecek, Alida yekeyi tutuyor, Åsleik süratle bir ipi alıp çözüyor, sonra bir diğerini, derken ipi biraz çekince yelken gevşeyip dalgalanmaya başlıyor

İskele yap biraz, diye bağırıyor Åsleik

sonra teknenin diğer tarafına geçiyor Åsleik, bir ipi daha çekiyor, yelken daha da dalgalanıyor ve yavaş yavaş gevşeyerek aşağı kayıyor, şimdi yelken kısmen yere inmiş durumda

Daha da iskele yap diye bağırıyor Åsleik

yelken kısmen güvertenin bir tarafına yığılmış durumdayken Åsleik karşı tarafta ipleri çekiştiriyor, bir yandan da küfrediyor, lanet olası, takıldı işte, söylene söyle süratle hareket ediyor, sonunda yelkenin tamamı gevşiyor ve yere iniyor

Biraz daha iskele yap, yanaşacağımız iskele orada görüyorsun diyor Åsleik

ve Åsleik diğer yelkenle meşgul şimdi, düğümler çözüyor, ipler çekiyor, oradan orayı hamleler yaparak ikinci yelkeni de yarıdan fazla indirmeyi başarıyor

Daha da iskele yap, diye bağırıyor

Daha da, diye bağırıyor

ve Alida bu sesteki öfkeyi fark ediyor, Åsleik koşarak yanına geliyor

Düzelt lanet olası dümeni, diyor

sonra yekeyi yakalayıp yönü düzeltiyor

İstikameti sabit tut yahu, diye bağırıyor

ve Åsleik koşarak pruvaya gidip yelkenin tamamını indiriyor

Biraz daha iskele, çok değil, diye bağırıyor Åsleik

ve tekne iskeleye doğru yanaşır gibi oluyor

Biraz sancak yap, diye bağırıyor Åsleik

ve yelkenli ağır ağır iskeleye paralel ilerliyor, Åsleik şimdi pruvada ayakta duruyor, elindeki halatı kement yapıp karaya fırlatıyor ve babalardan birine geçiriyor, halatı sıkılayıp tekneye sabitliyor, sonra eline bir halat daha alıyor, tekne iskeleden biraz açıkta olmasına rağmen bir sıçrayışta güverteden karaya atlıyor, bu halatı da bir başka babaya bağlıyor ve yavaş yavaş tekneyi kıyıya çekiyor, sonra tekneye dönüyor

Çok iyi becerdin, becerikli kız, her şey yolunda gitti, diyor

Rüzgâr çok müsaitti ve sen de becerikliydin, diyor

Sen olmasan ben tek başıma yapamazdım, diyor

yalnız olduğunda nasıl yanaştırıyorsun tekneyi kıyıya diye soruyor Alida

Eh bir çeşit yanaştırma tabii ama, diyor Åsleik

Tekneyi halatla çekmek gerekiyordu, diyor

Kürekle geliyordum iskeleye kadar, diyor

Nasıl yani, diyor Alida

Önce küçük sandalımla kıyıya yanaşırken, büyük tekneyi yedekte çekiyordum, diyor Åsleik

ve Alida o an küçük Sigvald'ın canhıraş sesini işitiyor, kim bilir belki de bebek uzun zamandır ağlıyordu da o duyamamıştı, hemen kamaraya giriyor, içeride ranzada yatıyor küçük Sigvald, yattığı yerde başını sağa sola çevirip acı acı ağlamakta

Geldim bak buradayım ağlama artık, diyor Alida

Güzel oğlum benim, diyor

Güzel oğlum, diyor

ve küçük Sigvald'ı yattığı yerden kaldırıp kucağına alıyor Alida, duyuyor musun beni Asle, duyuyor musun diye soruyor, seni duyuyorum cevabı geliyor Asle'den, ben hep senin yanı başındayım, diyor Asle, Alida oturuyor, memesini çıkarıp küçük Sigvald'ın ağzına veriyor, bebek memeye yapışıp emiyor da emiyor,

bak nasıl da acıkmış oğlan, dediğini duyuyor Asle'nin, küçük Sigvald'ın durumu iyi, diyor Asle, evet diyor Alida o da ben de iyi durumdayız, sen de burada olsaydın, diyor Alida, Asle ben buradayım diyor, senin yanı başındayım_ve hep öyle olacağım, diyor, Alida o an Åsleik'in kapıda belirdiğini görüyor

Oğlanı doyurmak gerekti tabii, diyor Åsleik

Evet öyle, diyor Alida

Anlıyorum, diyor Åsleik

Malzemeleri eve taşımaya başlıyorum ben, diyor

Bjørgvin'den bir sürü şey satın aldım

Tuz, şeker, peksimet, diyor

Ve kahve ve de adını anmayacağım başka şeyler, diyor Åsleik

ve Alida Asle'nin başıma gelenlerden sonra en iyisi senin Vika'daki eve yatılı hizmetçi olarak girmen dediğini duyuyor, böylece Alida'nın da küçük Sigvald'ın karnı doyacak ve bir evleri olacak, yani sen böyle düşünüyorsan böyle yaparız diyor Alida, küçük Sigvald meme emmeyi bırakmış öylece yatıyor göğsünde, Alida kalkıp güverteye çıkıyor, omuzlarına birer tahta kasa yüklemiş Åsleik'in yokuş yukarı eve doğru yürüdüğünü görüyor, güvertede de benzeri tahta kasalar ve çuvallar bulunduğunu fark ediyor ve şöyle düşünüyor, küçük Sigvald'la ben burada, Vika'da, Dylgja'daki bu yerde, Vika'da yaşayacağız, ne kadar zaman bilemiyor Alida, kim bilebilir ki, belki de hayatımın sonuna kadar diye düşünüyor, sonra yok mutlaka hayatımın sonuna kadar burada Vika'da yaşayacağım, diye geçiriyor aklından. Bu da yeterince iyi sayılır, diye düşünüyor. İnsan bütün hayatını burada geçirebilir, diye düşünüyor. Ve Alida güverteden iskeleye atlıyor, tepedeki eve doğru çıkan patikayı, Åsleik'in evin ön cephesindeki kapıyı açıp içeri girdiğini görüyor, Alida patikadan yukarı tırmanmaya başlıyor, o an dışarı çıkmış olan Åsleik evine geri dönmek çok güzel bir duygu diye sesleniyor, küçücük

evini tekrar görmek ne güzel diyor aşağı inerken, epey eşya var yukarı taşınacak, diyor, Bjørgvin'e indiğinde uzun süre ihtiyacı olacak şeyleri toptan satın aldığını söylüyor, eve varan Alida içeri giriyor, köşede bir soba, ortada bir masa ve iskemleler, duvar kenarında bir ahşap sıra var, bir de çatıya çıkan merdiveni örten kapak tarzı bir kapı, bu da mutfağa açılan kapı herhâlde diye düşünüyor ve gidip mışıl mışıl uyuyan küçük Sigvald'ı ahşap sıranın üzerine yatırıyor, pencereden baktığında omzuna bir çuval yüklemiş Åsleik'in yokuştan çıktığını görüyor, sonra Asle'ye söyleyeceğin var mı, diye soruyor, Asle her şey olabileceği kadar iyi, diye cevap veriyor, Alida yorgun, hem de çok yorgun, bir kıyısında küçük Sigvald'ın uyuduğu ahşap sıraya doğru gidiyor, Alida yorgun, çok yorgun, muazzam yorgun, neden bu kadar yorgun acaba, her şey buna sebep tabii, diye geçiriyor içinden, Asle de yok artık ama yine de ona çok yakın, Alida ahşap sıraya uzanıp gözlerini kapatıyor, Alida yorgun, hem de çok yorgun, tam uykuya dalmak üzereyken ayakta duran Asle'yi görüyor, ne kadar da çok yürüdüler, son bir ev gördüklerinden bu yana epey bir zaman geçmiş olmalı, derken Asle duruyor

Bak şurada bir ev var, oraya doğru gidelim, diyor Asle

Önce bir dinlenelim, diyor

Evet hem çok açım hem de çok yorgunum, diyor Alida

Sen burada bekle, diyor Asle

ve Asle çıkınları elinden yere bırakıp eve giden yokuşu çıkıyor, Alida onun kapıyı çaldığını görüyor, Asle kapıyı çalıyor, bekliyor sonra tekrar çalıyor

Cevap veren yok, diyor Alida

Galiba evde kimse yok, diyor Asle

ve kapıya asılıyor, kapı kilitli, Alida Asle'nin şöyle bir gerileyip omzuyla kapıya yüklendiğini görüyor, kapı hafifçe aralanıyor, Asle ilerideki ağaca doğru yürüyor, cebinden çakısını çıkarıp

bir dal kesiyor, elindeki dalı kapının aralığından sokup kanırtarak kapıyı açıyor, sonra omzuyla bir kez daha yüklenince kapıyı tamamen yerinden oynatmayı başarıyor ve paldır küldür içeri dalıyor

Hadi gel şimdi, diyor

Alida yorgun, hem de çok yorgun, yabancı birinin evine böyle giremeyiz, diye düşünüyor, Asle'nin içeride dolaştığını görüyor, sonra dışarı çıkıyor Asle

Bu evde oturan kimse yok, uzun zamandır kimse yaşamamış burada, diyor Asle

Burada yaşayabiliriz, diyor

Hadi gel, diyor

Alida yokuş yukarı yürümeye başlıyor

Bak sansımız varmış, diyor Asle

ve Alida uyanıp, gözlerini açıyor, yattığı odanın neredeyse tamamen karanlık olduğunu fark ediyor, Åsleik bir karaltı hâlinde odanın ortasında durmuş üzerindeki giysileri çıkarmakta, Alida gözlerini kapatıyor, Åsleik'in ondan tarafa yürüdüğünü hissediyor, Åsleik Alida'nın üzerine bir dokuma örtü örtüyor, kendisi de örtünün altına girip Alida'ya sarılıyor, üzerine abanıyor, sanırım bunun böyle olması gerek, diye düşünüyor Alida, tabii elbette böyle olması gerek, diyor ve kendisine sarılanın Asle olduğunu hayal ediyor, daha fazla düşünmemeliyim diyor ve kıpırdamadan yatıyor, Vika bayağı güzel bir yermiş, ev biraz küçük ama konumu iyi, etraf yemyeşil tepelerle çevrili, samanlık binası bayırın biraz aşağısında denize yakın, sahilde balıkçı kulübesi var, iskele var, Åsleik'in teknesi iskeleye bağlı, burası hiç de fena bir yer değil, çayırda koyunlar otluyor, inek ahırında, Åsleik gidip ineği sağmış, mutfakta ocağın orada bir güğüm süt var diyor, sen süt sağmayı biliyor musun, diyor Åsleik, a elbette bilirsin, yine de Alida'nın bilmediği şey varsa Åsleik öğretecek ona, kendi bildiği

her şeyi, Alida'ya faydası dokunacak her şeyi öğretecek, burada güzel bir hayatı olacak Alida'nın, çünkü Åsleik bir erkeğin görevi olan her şeyi yerine getirecek, çalışıp çabalayacak, hiç şüphesi olmasın bundan, zaten çalışmak Åsleik'in elinden en iyi gelen şeydir, o hayatta ve sağlıklı olduğu sürece Alida'nın ve çocuğunun hiçbir eksiği olmayacak, iyi bir hayat yaşatacak onlara, Åsleik bunları anlatıyor, Alida pek acı hissetmiyor, hatta biraz hoşuna gidiyor bile olabilir, dışarıda denizin ve dalgaların sesi duyuluyor, rüzgârın uğultusu, martıların çığlıkları, Alida martıların sesini ve Åsleik'in söylediklerini daha fazla dinlemek istemiyor, derken günler geçiyor, her geçen gün bir öncekine benziyor, koyunlar, inek ve balıklar, sonra Ales dünyaya geliyor, ne güzel bir kız çocuğu, Ales'in dişleri çıkıyor, küçük kız gülümsüyor, kahkahalar atıyor, küçük Sigvald büyüyor, büyüdükçe de babasına benziyor, tıpkı Alida'nın hatırladığı Asle'nin gençlik hâline, sesi ona şarkılar söyleyen Asle'nin sesine benziyor, Åsleik balığa gidiyor, tuttuğu balıkları Bjørgvin'e götürüyor, dönüşünde eve şeker, tuz, kahve, giyecek, ayakkabı, içki, bira ve kurutulmuş tuzlu et getiriyor, Alida suda pişmiş patates köftesi yapıyor, birlikte etleri ve balıkları tütsüleyip, kurutuyorlar, yıllar yılları kovalıyor, Kız kardeş doğuyor, saçları sapsarı yumuşacık, her geçen gün bir öncekine benziyor, sabahları hava buz gibi, soba pek güzel ısıtıyor, ilkbahar gelirken gün ışığını da beraberinde getiriyor, yaz yakıcı güneşi, kış karanlığını, karı ve biraz da yağmuru, sonra kar ve biraz daha yağmur, Ales Alida'nın orada durduğunu görüyor, gerçekten orada mutfağın orta yerinde, pencerenin önünde yaşlı Alida duruyor, olamaz, orada duruyor olamaz, mümkün değil bu, o öleli yıllar geçti, Alida'nın hiç kolundan çıkarmadığı mavi taşlı altın bileziği şimdi Ales'in kolunda, mümkün değil bu diyor Ales kendi kendine, ayağa kalkıp gidip mutfak kapısını açıyor, salona girip kapıyı kapatıyor, sonra koltuğuna oturuyor, battani-

yesini üzerine çekiyor, mutfak kapısına bakarken kapının açıldığını görüyor, Alida şimdi de salona giriyor ve pencerenin önünde duruyor, yapamaz annem bunu yapamaz diye düşünüyor Ales, gözlerini kapatıyor, Alida'nın dışarı Vika'daki bahçeye çıktığını görüyor, Ales annesiyle beraber yürüyor, annesinin elini tutmuş, Sigvald abisi de yanlarında, evin önünde durup bekliyorlar Åsleik Baba'nın iskeleden yukarı çıkan yokuşu tırmanışını seyrediyorlar, elinde bir keman kutusu var, ağabeyi Sigvald koşarak Åsleik'in yanına gidiyor

Merhaba tırtıl oğlan al bak sana bir keman, diyor Åsleik

ve kutuyu Sigvald'a uzatıyor, Sigvald hiç ses etmeden uzanıp kemanı alıyor ve kutu elinde öylece duruyor

Nasıl da kafamızı şişirdin keman diye, diyor Åsleik

Ah evet nasıl da keman isterim diye kafamızı şişirmişti, diyor Alida Ales'e

Ah evet, batıdan açık denizdeki adalardan birinden gelen gezgin kemancıyı dinledikten sonraydı, diyor Ales

İnanılır gibi değil, diyor Alida

O günden beri de fırsat buldukça yanından ayrılmadı kemancının, diyor Ales

Evet, diyor Alida

Evet, Sigvald iyi bir kemancı, diyor Alida

Evet öyle, diyor Ales

Çok iyi çalar, diyor Alida

Ama, diyor Ales

Elbette Sigvald'ın babası yetenekli bir kemancıydı, diyor Alida Ales'in sözünü keserek

Ve dedesi de diyor, Ales

Evet, elbette, diyor Alida

ve bunu söylerken sesi biraz sert çıkıyor, ikisi birlikte Åsleik'in yokuş aşağı tekneye doğru inmesini seyrediyorlar, Sigvald

elinde keman kutusuyla onlara yaklaşıyor, kutuyu yere bırakıp, açıyor, içinden kemanı çıkarıyor, eline kemanı alıp güneşe doğru tutuyor teknedekilere ve karadakilere göstererek, derken elinde bir tahta kasayla onlara doğru yürüyen Åsleik yanlarına gelince duruyor

Bjørgvin'de epey alışveriş yaptım, diyor Åsleik

Ve bir de keman geçmesin mi elime orada, diyor

Ve iyi bir ustanın elinden çıkmışmış bu keman, öyle dediler, diyor

Başka bir keman satın almak için paraya ihtiyaç duyan bir kemancıdan satın aldım, diyor

Ama iyi para verdim buna, hatta adamın istediğinden de fazlasını verdim, diyor

Eli ayağı böylesine titreyen bir adam görmemiştim şimdiye dek, diyor

ve Alida kemana bakabilir miyim diyor, Sigvald uzatıyor, Alida keman yayının ucunda bir eksiklik fark ediyor

Gördüğüm kadarıyla iyi bir keman, diyor Alida

ve kemanı Sigvald'a geri veriyor, Sigvald kemanı kutusuna koyuyor, bir elinde keman kutusu birlikte öylece duruyorlar, Ales ağabeyim Sigvald iyi bir kemancıydı, diye düşünüyor, evlilik dışı bir kızı oldu, bu kızın da bir oğlu olmuş Jon isminde, onun da iyi bir kemancı olduğunu duydum, sonra bu çocuk bir şiir kitabı yazmış, yayınlatmış, eh işte insanlar böyle değişik şeyler yapıyorlar, diye aklından geçiriyor Ales, Sigvald birdenbire ortadan kaybolmuştu, şimdiye kadar çoktan ölmüştür, günün birinde ortadan kaybolmuş ve bir daha da onu arayıp soran olmamıştı, diye düşünüyor Ales, neden acaba Alida bu evde, oturma odamda pencerenin önünde duruyor, bunu yapamaz, gitse ya buradan, eh o gitmek istemiyorsa ben giderim, diyor kendi kendine Ales, Alida'nın hâlâ odanın ortasında durduğunu gö-

rüyor, ama annesinin orada durmasına izin veremez ki, burası onun oturma odası, niçin gitmiyor sanki annem, niçin kaybolmuyor ortalıktan, niçin orada durup duruyor, niçin hiç kımıldamıyor, diye düşünüyor Ales, Alida öyle duramaz orada, o çoktan öldü, cesaretimi toplayıp dokunayım anneme bakalım gerçekten burada mı diye düşünüyor, ama burada olamaz ki, yıllar oldu annem öleli, sulara bırakmış kendini dediler, ama gerçekte ne olup bittiğini kimse bilmiyor, ne çok laf çıkarır bu insanlar, ama Ales annesinin Dylgja'daki cenaze törenine yetişememişti, sık sık bunu düşünür, annemin cenazesine gidemedim diye, ama çok uzaklarda yaşıyordu o zamanlar, evde bir sürü de çoluk çocuk vardı, balıkçı kocası açık denizdeydi, çocukları bırakıp cenazeye nasıl gidebilirdi ki, belki de cenazesinde bulunmadı diye annesi buraya geldi şimdi böyle yanında duruyor ve ondan ayrılmıyor, ama Ales bir şey diyemez ki annesine, oysa sık sık aklına gelirdi annesi gerçekten boğuldu mu diye, şimdi soramaz bu soruyu, ama ne demişlerdi sular çekildiğinde sahilde bulmuşlar annesini, bunu soramaz ki annesine, yani o kadar da aklını yitirmedi, ölü bir kadınla oturup muhabbet edecek kadar, hatta o kadın annesi bile olsa, hayır hayır bu mümkün değil, olamaz, diye düşünüyor Ales, Alida Ales'e bakıyor ve benim burada olduğumu anladı diye düşünüyor, elbette anlar, acaba kızını taciz mi ediyor varlığıyla, bunu istemez tabii, niçin bile isteye kızını rahatsız etsin ki, asla, asla taciz etmek istemiyor kızını, iyi kalpli kızını, büyük kızını, doğurduğu iki kızdan hayatta kalan, büyüyüp çoluk çocuğa karışan, torun sahibi olan sevgili kızını, Ales yerinden kalkıyor yavaş yavaş kapıya doğru yürüyor, kapıyı açıp hole geçiyor, Alida da ağır adımlarla onun peşinden hole geliyor, Ales sokak kapısını açıp evden çıkıyor, Alida da arkasından , mademki Alida evimden girmiyor ben çıkar giderim, diyor, başka ne yapabilirim ki, Ales denize inen yokuşta yürümeye başlıyor, Alida da ağır

adımlarla yürüyor karanlıkta, yağmur altında, Vika'daki evden denize doğru yürüyor, bir an duruyor, başını çevirip geriye, eve bakıyor, karanlıkta ev kara bir gölge gibi görünüyor, sonra dönüp yokuş aşağı adım adım ilerliyor, kumsala gelince duruyor, dalgaların sesini dinliyor yağan yağmur saçlarını, yüzünü ıslatıyor, sonra dalgalara doğru yürüyor, bu soğuk aslında bir sıcaklık ve bu deniz Asle'nin ta kendisi, suda biraz daha ilerliyor, şimdi Asle sarıp sarmalamakta onu tıpkı Dylgja'daki düğünde keman çaldığı akşam ilk karşılaşmalarında olduğu gibi, her şey Asle ile Alida şimdi, dalgalar Alida'nın üzerinden aşıyor, Ales dalgalara yürüyor, yürüyor açıklara, dalgalara doğru, sonra iri bir dalga ak saçlarının üzerinden aşıyor

JON FOSSE

ÜÇLEME

Alida Asle'yle halâ iki sevgili olduklarını düşünüyor, ikisi birlikteler, Alida Asle'yle, Asle Alida'yla beraber, Alida Asle'nin içinde, Asle Alida'nın içinde, Alida uzaklara, denize ve gökyüzüne doğru bakıyor, Asle gökyüzünde, orada Asle, Alida rüzgarı hissediyor, rüzgar Asle, Asle orada rüzgarın ta kendisi, varlığı buralarda değilse bile o artık esen rüzgar, sonra Asle' nin buradayım diyen sesini işitiyor, orada olduğunu görüyor, denize bakıyor orada, gökyüzüne bakıyor orada, denizde açıklara bakıyor Alida, gökyüzünde yalnızca Asle'yi görmüyor, kendisi de orada, Asle benim varlığım senin ve küçük Sigvald'ın içinde yaşıyor diyor Alida'ya, evet öyle, diyor Alida ve hep öyle olacak, Alida Asle'nin bundan böyle kendi ve küçük Sigvald'ın içinde yaşayacağını düşünüyor, bundan böyle kendisinin yaşayan bir Asle olacağına inanıyor, Asle'nin ben oradayım, hep seninleyim, sakın korkma, hep senin yanı başında olacağım dediğini işitiyor, Alida açıklara bakıyor, o orada, o gökyüzünde, görünmez bir güneş gibi onun yüzünü görüyor gökyüzünde, sonra elini görüyor, kaldırmış Alida'ya el sallıyor ve korkma diyor Alida'ya, kendine ve küçük Sigvald'a iyi bak diyor ve çok geçmeden tekrar buluşacaklarını söylüyor, Alida onun bedeninin kendi bedenine dokunduğunu hissediyor, saçını okşayan elini hissediyor o da Asle'nin saçını okşuyor

JON FOSSE

₺28 | KDV'den muaftır.
ISBN: 978-605-06775-8-4
9 786050 677584
www.monoklkitap.com

#nordik
#jonfosse
#norveçedebiyatı

monokledebiyat
/monoklkitap

